

REGIONALNA
IZBA OBRACHUNKOWA
w BIAŁYMSTOKU

PROTOKÓŁ
KOMPLEKSOWEJ KONTROLI
GOSPODARKI FINANSOWEJ
GMINY JAŚWIŁY
przeprowadzonej

W URZĘDZIE GMINY W JAŚWIŁACH

za okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r.

Jaświły, kwiecień 2017 r.

Protokół

kompleksowej kontroli gospodarki finansowej Gminy Jaświły przeprowadzonej w Urzędzie Gminy w Jaświłach nr 7, kod 19-124, przeprowadzonej przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku:

- st. insp. Piotr Górski - w dniach od 10 marca do 14 kwietnia 2017 r. na podstawie upoważnienia Prezesa RIO w Białymstoku Nr 21 z dnia 9 marca 2017 r.
- st. insp. Katarzynę Mackiewicz - w dniach od 10 marca do 14 kwietnia 2017 r. na podstawie upoważnienia Prezesa RIO w Białymstoku Nr 22 z dnia 9 marca 2017 r.
- st. insp. Jarosława Rudnika -
- mł. insp. Magdalenę Dąbrowską - w dniach od 10 marca do 14 kwietnia 2017 r. na podstawie upoważnienia Prezesa RIO w Białymstoku Nr 20 z dnia 9 marca 2017 r.

Informacji oraz wyjaśnień w trakcie trwania kontroli udzielali:

- Jan Joka – Wójt Gminy Jaświły,
 - Agnieszka Okulczyk – Skarbnik Gminy;
- oraz w miarę zachodzących potrzeb inni pracownicy Urzędu Gminy prowadzący kontrolowane zagadnienia.

W ramach kompleksowej kontroli gospodarki finansowej za 2016 r. poddano sprawdzeniu następujące zagadnienia:

- ustalenia ogólnie-organizacyjne,
- księgowość i sprawozdawczość,
- gospodarkę pieniężną i rozrachunki,
- wykonanie budżetu (dochody budżetowe, przychody budżetowe, wydatki budżetowe, rozchody budżetowe)
- zamówienia publiczne,
- mienie komunalne,
- zadania zlecone i realizowane w ramach porozumień,
- rozliczenia finansowe z jednostkami organizacyjnymi.

W ramach kompleksowej kontroli gospodarki finansowej została przeprowadzona problemowa kontrola o charakterze koordynowanym, podjęta z inicjatywy Krajowej Rady

Regionalnych Izb Obrachunkowych, obejmująca zadłużenie Gminy Jaświły oraz przestrzeganie obowiązujących limitów zadłużenia w latach 2010-2016.

I. Ustalenia ogólnie organizacyjne.

1. Dane ogólne.

1.1. Gmina Jaświły położona jest w województwie podlaskim, w powiecie monieckim i obejmuje obszar około 181 km².

1.2. W kontrolowanym okresie zadania gminy wykonywane były przez Urząd Gminy oraz następujące jednostki organizacyjne gminy:

- Gminny Zespół Oświaty w Jaświłach,
- Zespół Szkół w Jaświłach,
- Szkoła Podstawowa w Dolistowie Starym,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaświłach

funkcjonujące jako jednostki budżetowe

oraz Gminny Ośrodek Kultury w Jaświłach i Biblioteka Publiczna w Jaświłach działające w formie instytucji kultury.

W pkt 16 par. 1 Regulaminu organizacyjnego wprowadzonego zarządzeniem nr 36/12 Wójta gminy Jaświły z dnia 10 września 2016 r. postanowiono, iż do zadań Referatu Finansowego należy „prowadzenie obsługi finansowo- księgowej Urzędu, Gminnego Ośrodka Kultury, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Biblioteki Publicznej Gminy Jaświły”. Z ustaleń kontroli wynika, że Gminny Zespół Oświaty w Jaświłach prowadzi obsługę finansowo-księgową Zespołu Szkół w Jaświłach oraz Szkoły Podstawowej w Dolistowie Starym. Obsługa finansowo – księgową Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaświłach prowadzona jest od 1 maja 2016 r. we własnym zakresie (do 30 kwietnia 2016 r. obsługa finansowa GOPS prowadzona była przez Urząd), ale nie zatrudnia głównej księgowej. Prowadzenie rachunkowości w GOPS zostało powierzone E. Mięksiszewskiej zatrudnionej na ½ etatu na stanowisku księgowej. Obsługa finansowo-księgową instytucji kultury (Gminnego Ośrodka Kultury w Jaświłach i Biblioteki Publicznej w Jaświłach) prowadzona jest przez A. Okulczyk -pracownika Urzędu Gminy (co wynika z zakresu czynności z dnia 31 października 2008 r. tego pracownika). Dokumenty księgowo-finansowe instytucji kultury sprawdzane są pod względem formalno – rachunkowym przez A. Okulczyk, zatwierdzania do wypłaty dokonuje Wójt Gminy bądź jego zastępca, zaś sprawdzenia dokumentów pod względem merytorycznym dokonuje B. Kupińska -dyrektor instytucji kultury (Gminnego Ośrodka Kultury w Jaświłach oraz Biblioteki Publicznej w Jaświłach).

Jednostki kultury mają założone oddzielne księgi rachunkowe i dysponują odrębnymi rachunkami bankowymi.

Należy wskazać, iż Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna działające jako odrębne osoby prawne są podmiotami zobowiązanymi do prowadzenia ksiąg rachunkowych na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 i pkt 4 lit. a) ustawy o rachunkowości, zatem na ich kierownikach spoczywają określone ustawą obowiązki, wynikające w szczególności z przepisów art. 4, art. 10 i art. 11 ust. 1 ustawy. Prowadzenie ksiąg rachunkowych jednostek kultury przez Urząd Gminy narusza przepis art. 11 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym księgi rachunkowe powinny być prowadzone przez jednostkę. Ponadto w świetle art. 27 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2016 r., poz. 406 ze zm.) instytucja kultury gospodaruje samodzielnie przydzieloną i nabytą częścią mienia oraz prowadzi samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków. Przyjęty w kontrolowanej jednostce model skoncentrowanej obsługi finansowo-księgowej nie może prowadzić do zniesienia samodzielności (w granicach prawa) kierowników jednostek do prowadzenia gospodarki finansowej i wynikającej z niej odpowiedzialności w tym zakresie.

Zgodnie z przepisem § 2 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz. U. z 2016 r., poz. 189) rejestr instytucji kultury powinien być prowadzony w postaci elektronicznej, pozwalającej na sporządzanie z niego wydruków oraz uniemożliwiającej dokonanie wpisu przez osobę nieuprawnioną. Niezależnie od rejestru istnieje również obowiązek utworzenia i prowadzenia elektronicznych ksiąg rejestrowych według wzoru zawartego w załączniku do rozporządzenia. Przywołane przepisy weszły w życie z dniem 21 maja 2016 r. W kontrolowanej jednostce nie założono rejestru elektronicznego. Okazano rejestr prowadzony w formie papierowej ujmujący dane o instytucjach kultury w układzie wynikającym z przepisów rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 17 lutego 1992 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru instytucji kultury. Dział III *Mienie instytucji kultury* rubryki *wyposażenie materiałowo-techniczne i środki finansowe instytucji kultury*, *wzmianka o złożeniu do rejestru bilansu instytucji kultury za ostatni rok*, *wzmianka o obciążeniu środków trwałych instytucji kultury ograniczonymi prawami rzeczowymi* nie zostały wypełnione. Ustalono, iż faktycznie bilanse są sporządzane (odrębnie dla Biblioteki i GOK), jednakże nie były składane do rejestru.

Ustalono, że instytucje kultury, tj. Biblioteka Publiczna Gminy w Jaświłach i Gminny Ośrodek Kultury w Jaświłach, nie zostały formalnie wyposażone w majątek (zabudowaną

nieruchomość), na bazie którego prowadzą działalność kulturalną. W konsekwencji w rejestrach instytucji kultury nie dokonano odpowiednich wpisów w dziale trzecim „Mienie instytucji kultury”, o czym mowa powyżej. Nieruchomości, którymi dysponują jednostki oświatowe (Zespół Szkół w Jaświłach oraz Szkoła Podstawowa w Dolistowie) nie zostały im oddane w trwałe zarząd, będący prawną formą władania nieruchomościami przez jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, ustanawiany decyzją administracyjną stosownie do postanowień art. 43-45 w zw. z art. 4 pkt 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.).

Pozostałe jednostki organizacyjne gminy tj. GOPS i GZO prowadzą działalność w pomieszczeniach urzędu.

1.3. W myśl postanowień art. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Rada Gminy w drodze uchwały może tworzyć jednostki pomocnicze - sołectwa. Zasady ich tworzenia, łączenia, podziału oraz znoszenia winien określać statut gminy. W gminie utworzono 25 sołectw.

1.4. Wójtem Gminy Jaświły jest Jan Joka. Pełni on funkcję Wójta nieprzerwalnie od 1990 r.

1.5. Zastępcą Wójta jest Marek Jarosz powołany na to stanowisko zarządzeniem Wójta nr 1/03 z 2 stycznia 2003 r. Marek Jarosz pełni również funkcję sekretarza gminy od 1990 r. (uchwała nr IV/14/90 Rady Gminy z 29 czerwca 1990 r.). Na podstawie pisma Wójta Gminy Jaświły z dnia 02 stycznia 2009 r. stosunek pracy Sekretarza na podstawie powołania został przekształcony z dniem 1 stycznia 2009 r. w stosunek pracy zawarty na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy.

W treści Regulaminu Organizacyjnego (zarządzenie nr 36/12 Wójta Gminy Jaświły z dnia 10 września 2016 r.) postanowiono m.in., że zastępca Wójta- Sekretarz pełni funkcję kierownika Referatu Organizacyjnego, opracowuje szczegółowe zakresy czynności dla kierowników referatów. W szczególności do zadań zastępcy Wójta należy zajmowanie się w szczególności problemami z zakresu inwestycji, gospodarki komunalno-mieszkaniowej, drogownictwa, gospodarki nieruchomościami; nadzór nad Referatem Organizacyjnym, USC, Referatem Finansów, Referatem Rolnictwa i Gospodarki Komunalnej. Do zadań sekretarza należy przede wszystkim zapewnienie sprawnego funkcjonowania Urzędu, prawidłowe warunki jego działania i w tym zakresie koordynowanie działalności wszystkich referatów. W Regulaminie Organizacyjnym postanowiono, że stanowisko zastępcy wójta wykonywane jest na czas nieokreślony w wymiarze 1/10 czasu pracy (par. 11 Regulaminu), zaś Sekretarz Gminy będący równocześnie zastępcą Wójta – zatrudniony jest na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, w wymiarze 9/10 czasu pracy.

1.6. Kierownikiem Referatu Finansowego zgodnie z zapisem § 7 pkt 2 rozdz. III Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy jest Skarbnik Gminy. Skarbnikiem Gminy Jaświły jest [Krystyna Chmielewska \(uchwała Nr IV/13/90 Rady Gminy z dnia 28 września 1990 r.\)](#). Skarbnik spełnia wymogi określone art. 54 ust. 2 ustawy o finansach publicznych do zajmowania stanowiska głównego księgowego.

W treści Regulaminu Organizacyjnego określono, iż do zadań Skarbnika należy w szczególności: kierowanie pracą Referatu Finansowego, organizacja i czuwanie nad prawidłowym obiegiem informacji i dokumentacji finansowej, przygotowanie projektu budżetu Gminy zgodnie z zasadami prawa budżetowego, opracowanie zbiorczych sprawozdań finansowych z wykonania budżetu i ich analiz, organizacja prowadzenia rachunkowości Gminy, aprobaty pism dotyczących spraw finansowych, zatwierdzanie dokumentów księgowych do wypłaty, opracowanie projektów przepisów wewnętrznych wydawanych przez Wójta a dotyczących prowadzenia rachunkowości, sprawowanie nadzoru nad wymiarem i poborze podatków i opłat lokalnych, wykonywanie innych zadań przewidzianych odrębnymi przepisami, Skarbnik Gminy bezpośrednio nadzoruje pracę Referatu Finansowego.

Wójt Gminy Jaświły powierzył pismem Or. 1020-50/02 z dnia 25 września 2002 r. Skarbnikowi obowiązki i odpowiedzialność głównego księgowego w zakresie: prowadzenie rachunkowości jednostki, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi, dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz dokonywanie wstępnej kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.

Należy uznać, iż określone przez Wójta obowiązki Skarbnika, mieszczą się w katalogu obowiązków i odpowiedzialności właściwych głównemu księgowemu na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

1.7 Wójt udzielił pełnomocnictw kierownikom gminnych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej do dokonywania czynności prawnych związanych z prowadzeniem jednostek organizacyjnych gminy na podstawie art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, i tak:

- pełnomocnictwo E. Pawełko kierownikowi GOPS w Jaświłach zostało udzielone pismem Wójta z dnia 09 maja 2011 r.,
- pełnomocnictwo J. Zajko dyrektorowi Szkoły Podstawowej w Dolistowie Starym zostało udzielone zarządzeniem nr 11/08 Wójta z dnia 15 maja 2008 r.,
- pełnomocnictwo M. Pycz dyrektorowi Zespołu Szkół w Jaświłach zostało udzielone zarządzeniem nr 2/06 Wójta z dnia 10 stycznia 2006 r.

- pełnomocnictwo D. Szypulskiej – kierownikowi Gminnego Zespołu Oświaty w Jaświłach zostało udzielone przez Wójta w dniu 12 kwietnia 2013 r. (w okresie objętym kontrolą D. Szypulska nie posiadała pełnomocnictwa o którym mowa w art. 47 ustawy o samorządzie gminnym).

Ustalono, iż B. Kupińskiej –dyrektorowi instytucji kultury (Gminnego Ośrodka Kultury w Jaświłach oraz Biblioteki Publicznej w Jaświłach) zostało udzielone przez Wójta na podstawie art. 47 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, pełnomocnictwo do dokonywania czynności prawnych. Należy wskazać, że udzielenie takiego pełnomocnictwa osobie zarządzającej instytucją kultury jako osobą prawną jest bezprzedmiotowe. Przywołany art. 47 ust. 1 ustawy odnosi się do kierowników jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej.

1.8. W Urzędzie obowiązuje Regulamin Organizacyjny ustalony zarządzeniem nr 36/12 Wójta Gminy Jaświły z dnia 10 września 2012 r. Regulamin Organizacyjny określa zakres działania, zadania i organizację Urzędu Gminy. W myśl regulaminu pracą Urzędu kieruje Wójt przy pomocy swego zastępcy – sekretarza Gminy. Do zakresu działań i kompetencji zastępcy Wójta należy m.in. sprawowanie funkcji Wójta w razie jego nieobecności lub niemożności pełnienia przez niego obowiązków.

1.9. Wewnętrzne regulacje organizacyjno - prawne.

Na uregulowania wewnętrzne kontrolowanej jednostki składały się:

- zarządzenie nr 17/06 Wójta Gminy z dnia 30 października 2006 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Jaświły,
- zarządzenie nr 14/07 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie wprowadzenia szczególnych zasad rachunkowości podatków, opłat i nie podatkowych należności budżetowych oraz aktualizacji zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Jaświły,
- zarządzenie nr 20/07 z dnia 20 września 2007 r. w sprawie wprowadzenia zmian ustalenia zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Jaświły. Instrukcja obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów księgowych stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia. Wykaz osób uprawnionych do kontroli wewnętrznej (pod względem merytorycznym, formalno – rachunkowym oraz zatwierdzania do wypłaty) dokumentów księgowych stanowi załącznik do Instrukcji,
- zarządzenie nr 29/08 z dnia 30 grudnia 2008 r. w sprawie aktualizacji zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Jaświły,

- zarządzenie nr 41/09 z dnia 31 grudnia 2009 r. w sprawie aktualizacji zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Jaświły,
- zarządzenie nr 29/10 z dnia 15 listopada 2010 r. . w sprawie zmian (polityki) rachunkowości oraz wprowadzenia do stosowania Instrukcji gospodarki kasowej w Urzędzie Gminy Jaświły,
- zarządzenie nr 33/12 z dnia 10 sierpnia 2016 r. w sprawie zmian zakładowego planu kont obowiązującego w Urzędzie Gminy Jaświły,
- zarządzenie nr 48/12 z dnia 11 grudnia 2016 r. w sprawie dokumentacji sporządzanej przez jednostki organizacyjne w zakresie wzajemnych wyłączeń należności i zobowiązań, przychodów i kosztów oraz funduszu,
- zarządzenie nr 23/06 z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie sporządzania bilansu skonsolidowanego.

Regulacje wewnętrzne zostały omówione przy kontroli poszczególnych zagadnień objętych programem kontroli.

1.10. Funkcjonowanie kontroli zarządczej.

W tym zagadnieniu dokonano oceny kompletności pisemnych procedur systemu kontroli. Poddano analizie zakresy czynności pracowników referatu budżetu i finansów pod kątem powierzenia uprawnień i odpowiedzialności dotyczących gospodarki finansowej. Zbadano mechanizmy kontrolne służące wykonywaniu poszczególnych operacji związanych z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych. W wyniku czynności kontrolnych ustalono:

W dniu 26 stycznia 2016 r. Wójt Gminy Jaświły wydał zarządzenie nr 4/12 o kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy Jaświły. Z zarządzenia wynikają m.in. postanowienia:

Z par. 1 zarządzenia wynika, że Wójt ustalił zasady funkcjonowania kontroli zarządczej w Gminie Jaświły. Kontrola zarządcza w Gminie Jaświły funkcjonuje na poziomie Urzędu Gminy Jaświły jako j.s.t i jest wykonywana przez Wójta Gminy Jaświły oraz na poziomie jednostek organizacyjnych gminy i jest wykonywana przez kierowników tych jednostek. Koordynację kontroli zarządczej w gminie Jaświły prowadzi Sekretarz Gminy.

Kontrolę zarządczą w Gminie Jaświły stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań Gminy w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.

W ramach kontroli zarządczej w Gminie wyróżnia się w szczególności: samokontrolę, kontrolę wewnętrzną, prowadzoną przez: zespoły powoływane doraźnie w zakresie ustalonym przez Wójta Gminy , osoby znajdujące się na stanowiskach kierowniczych w Urzędzie Gminy

oraz w jednostkach organizacyjnych Gminy, a także osoby wyznaczone do prowadzenia określonych zadań (pełnomocnicy, koordynatorzy), w zakresie zadań i kompetencji określonych regulaminem, statutem lub uchwałą Rady Gminy Jaświły lub innym aktem prawnym (kontrola funkcjonalna), nadzór sprawowany przez: Wójta Gminy, Zastępcę Wójta, Skarbnika, Sekretarza oraz osoby pełniące funkcje kierownicze, zgodnie z podziałem kompetencji i zadań, referaty Urzędu Gminy wykonujące zadania w zakresie nadzoru nad jednostkami organizacyjnymi Gminy oraz podmiotami nadzorowanymi; kontrolę finansową prowadzoną przez Skarbnika Gminy, osoby przez niego upoważnione oraz służby finansowe Urzędu Gminy, kontrole zewnętrzną, audyt wewnętrzny w zakresie oceny funkcjonowania kontroli zarządczej w Gminie.

Celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji, zarządzania ryzykiem, efektywności i skuteczności przepływu informacji, zarządzania ryzykiem.

Funkcjonowanie procedur wewnętrznej kontroli finansowej dla dokumentów finansowo-księgowych sprawdzono na podstawie dokumentów objętych kontrolą w zakresie oceny prawidłowości i terminowości zapisów w ewidencji księgowej wymienionych w rozdz. „Księgowość i sprawozdawczość” oraz „Gospodarka pieniężna” niniejszego protokołu. Oprócz wskazanej próby, na stosowanie procedur kontroli wobec dokumentów finansowo-księgowych zwrócono uwagę także podczas kontroli poszczególnych zagadnień, jeżeli kontrola obejmowała okres inny niż wyżej opisany. W wyniku kontroli wybranej próby dokumentów finansowo-księgowych stwierdzono, iż są one opatrywane adnotacjami o wykonaniu kontroli pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym oraz zatwierdzane do wypłaty. Kontrolę tę wykonywały osoby wymienione w wykazach zawartych w Instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów księgowych finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Jaświły. Uwagi w zakresie stosowania procedur kontroli zarządczej w przypadku ich wystąpienia w trakcie kontroli innych zagadnień, zawarto w poszczególnych częściach protokołu kontroli.

Pracownikom Referatu Finansowego zakresy czynności zostały ustalone w formie pisemnej. Wszyscy pracownicy zakresy czynności przyjęli do wiadomości i przestrzegania potwierdzając ich odbiór. Kontrola zakresów czynności pracowników zatrudnionych w

Referacie Finansowym wykazała, że ustalone zostały zastępstwa w razie nieobecności pracownika.

1.11. Poprzednią kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy przeprowadziła Regionalna Izba Obrachunkowa w Białymstoku za 2012 r. W jej wyniku, pismem RIO.I.6001-5/13 z dnia 5 sierpnia 2013 r. Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku wystosował do Wójta zalecenia pokontrolne. [W trakcie kontroli poszczególnych zagadnień zwrócono uwagę na wykonanie zaleceń wydanych, uchybienia w tym zakresie zostały wskazane w poszczególnych częściach protokołu.](#)

1.12. W 2016 r. w Urzędzie Gminy Jaświły Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego przeprowadził kontrolę w zakresie prawidłowości wykorzystania środków z EFS oraz BP i ocena prawidłowości realizacji projektu „Otwieramy się na świat”.

1.13. Stan zatrudnienia w Urzędzie Gminy Jaświły na [31.12.2016 r. wynosił 30 osób.](#)

II. Księgowość i sprawozdawczość

1.Stan i kompletność urzędzeń księgowych

1.1. W 2016 r. w kontrolowanej jednostce obowiązywały zasady (polityka) rachunkowości wprowadzone w życie zarządzeniem nr 17/06 Wójta Gminy Jaświły z dnia 30 października 2006 r. z uwzględnieniem zmian wprowadzonych następującymi zarządzeniami Wójta:

- nr 14/07 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych oraz aktualizacji zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Jaświły;
- nr 20/07 z dnia 20 września 2007 r. w sprawie wprowadzenia zmian w rozporządzeniu Nr 17/06 z dnia 30 października 2006 r. dotyczącym ustalenia zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Jaświły;
- nr 41/09 z dnia 31 grudnia 2009 r. w sprawie aktualizacji zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Jaświły;
- nr 29/10 z dnia 15 listopada 2010 r. w sprawie zmian zasad (polityki) rachunkowości oraz wprowadzenia do stosowania instrukcji gospodarki kasowej w Urzędzie Gminy Jaświły;
- nr 33/12 z dnia 10 sierpnia 2016 r. w sprawie zmian zakładowego planu kont obowiązującego w Urzędzie Gminy Jaświły;

- nr 48/12 z dnia 11 grudnia 2016 r. w sprawie dokumentacji sporządzanej przez jednostki organizacyjne w zakresie wzajemnych wyłączeń należności i zobowiązań, przychodów i kosztów oraz funduszu; kserokopia zarządzenia stanowi załącznik nr 1/1 do protokołu kontroli.

1.2. W opisie konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” w Urzędzie Gminy występuje m.in. zapis: „Równowartość dokonywanych bezpośrednio na rachunek budżetu gminy wpłat dochodów budżetowych m.in. z tytułu subwencji, dotacji i udziałów w podatkach dochodowych stanowiących dochody budżetu jst, podlega księgowaniu w momencie wpływu na rachunek bankowy budżetu jako zapis wtórny, w korespondencji z kontami 221,700,750 lub 760.”

Z ustaleń kontroli wynika, że udziały w podatkach dochodowych zaliczone do dochodów wykonanych danego roku budżetowego, a zrealizowane kasowo w styczniu następnego roku budżetowego są ujmowane w ewidencji budżetu zapisem Wn 224, Ma 901 (wg klasyfikacji budżetowej). Wpływy tych dochodów w styczniu następnego roku na rachunek budżetu są księgowane zapisem Wn 133, Ma 224 i zapisem równoległym w ewidencji Urzędu – Wn 130 (bez klasyfikacji budżetowej), Ma 720.

Zarachowanie subwencji oświatowej otrzymanych

2. Prawdliwość i terminowość zapisów w ewidencji księgowej

2.1. Prawdliwość i terminowość zapisów w ewidencji księgowej zbadano na podstawie próby obejmującej:

1) Całość zapisów na kontach prowadzonych w ramach wyodrębnioną ewidencję księgową projektu pn. „Budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Mocieszce i Rutkowskie Duże oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświłach” prowadzoną w 2011 i 2016 r.

2) Całość zapisów związanych z zaciąganiem kredytów i pożyczek oraz ich spłatą, ujmowanych na kontach 134 „Kredyty bankowe” i 260 „Zobowiązania finansowe”.

3) Całość operacji w 2016 r. na koncie 800 „Fundusz jednostki” ujętych na stronie Wn w kwocie 22.879.820,17 zł i na stronie Ma w wysokości 22.015.015,78 zł.

4) Zapisy na koncie 101 „Kasa” za grudzień 2011 r. dotyczące wpłat do kasy w łącznej kwocie 140.773,19 zł i wypłat z kasy w takiej samej wysokości, stanowiące 9,57 % rocznych obrotów strony Wn i strony Ma.

5) Operacje na rachunku podstawowym budżetu gminy, ujęte na koncie 133 „Rachunek budżetu” za okres od 1 do 31 grudnia 2016 r., w którym zapisy strony Wn konta 133 w wysokości 1.158.213,82 zł i strony Ma w wysokości 1.382.510,87 zł, stanowią odpowiednio 6,32 % i 7,63 % sumy rocznych zapisów strony Wn i strony Ma.

6) Całość zapisów na koncie 409 „Pozostałe koszty rodzajowe”, którego obroty strony Wn i Ma wyniosły w 2016 r. po 1.140.474,38 zł.

2.2. Budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Mocieszce i Rutkowskie Duże oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświłach

2.2.1. W dniu 28 czerwca 2010 r. Gmina Jaświły zawarła z Samorządem Województwa Podlaskiego umowę Nr 00024-6921-UM1000006/10 o przyznanie pomocy w ramach działania „Podstawowe Usługi dla Gospodarki i Ludności Wiejskiej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 na realizację operacji pn. „Budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Mocieszce i Rutkowskie Duże oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświłach”. W umowie określono, że Beneficjentowi zostaje przyznana, na podstawie złożonego wniosku o przyznanie pomocy oraz na warunkach określonych w umowie, pomoc w wysokości 3.445.519 zł, jednak nie więcej niż 75 % poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji. Pomoc zgodnie z umową miała być wypłacona w dwóch transzach: pierwsza transza - po złożeniu wniosku po zakończeniu pierwszego etapu w terminie od 20 grudnia 2010 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. w kwocie 1.728.526 zł i druga transza – po złożeniu wniosku o płatność po zakończeniu drugiego etapu w terminie od 20 grudnia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. w kwocie 1.716.993 zł. Z zestawienia rzeczowo-finansowego operacji stanowiącego załącznik nr 1 do umowy o przyznanie pomocy wynika, że I etap obejmuje koszty inwestycyjne związane z rozbudową oczyszczalni ścieków w Jaświłach (koszt całkowity – 2.749.650,18 zł, koszty kwalifikowalne – 2.253.811,62 zł oraz koszty ogólne w postaci kosztów sporządzenia projektów technicznych rozbudowy oczyszczalni i budowy kanalizacji (koszt całkowity – 56.300 zł i koszty kwalifikowalne 50.890,16 zł). Natomiast II etap miał obejmować koszty budowy sieci kanalizacyjnej (koszt całkowity – 2.726.375,89 zł, koszty kwalifikowalne – 2.234.734,89 zł) i koszty ogólne w postaci nadzoru inwestorskiego rozbudowy oczyszczalni i budowy kanalizacji (koszt całkowity 60.000 zł, koszty kwalifikowalne – 54.590,16 zł).

Aneks nr 1 z dnia 17 listopada 2010 r. do omawianej umowy postanowiono, że w przypadku realizacji operacji w dwóch etapach, wniosek o płatność zostanie złożony po zakończeniu I etapu w terminie od dnia 20 listopada 2011 r. do 30 listopada 2011 r., a

wniosek o płatność po zakończeniu II etapu – w terminie od dnia 20 grudnia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r.

Aneksem nr 2 z dnia 7 kwietnia 2011 r. do omawianej umowy postanowiono, że pomoc zostanie wypłacona jednorazowo po zakończeniu całości operacji, a wniosek o płatność zostanie złożony w terminie od dnia 20 grudnia 2011 r. do 30 grudnia 2011 r., a aneksem nr 3 do umowy nowy termin złożenia wniosku o płatność wyznaczono od 20 stycznia 2016 r. do 31 stycznia 2016 r.

2.2.2. W dniu 17 września 2010 r. w wyniku rozstrzygnięcia przetargu Gmina Jaświły zawarła z firmą PRI „BUDOKAN” Łosiewicz i wspólnicy Sp. jawna z Grajewa umowę na wykonanie zadania pn. „Budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Mocieszce i Rutkowskie Duże” za wynagrodzeniem brutto (VAT wg stawki 22%) w wysokości 3.087.097,70 zł. Termin zakończenia przedmiotu umowy wyznaczono na 30 września 2011 r. Aneksem nr 1 do umowy wynagrodzenie wykonawcy podwyższono do kwoty 3.112.401,80 zł, a aneksem nr 2 z dnia 30 września 2011 r. termin zakończenia przedmiotu umowy przesunięto na 30 listopada 2011 r. Kserokopia umowy zawartej na budowę sieci kanalizacyjnej wraz z kserokopiami aneksów do tej umowy stanowi załącznik nr 2/1 do protokołu kontroli.

W dniu 17 listopada 2010 r. w wyniku rozstrzygnięcia przetargu Gmina Jaświły zawarła z firmą PPU DALBA Sp. z o.o z Białegostoku umowę na wykonanie zadania pn. „Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświłach” za wynagrodzeniem brutto (VAT wg stawki 22%) w wysokości 2.508.556,48 zł. Termin zakończenia przedmiotu umowy wyznaczono na 31 października 2011 r. Aneksem nr 1 do umowy wynagrodzenie wykonawcy podwyższono do kwoty 3.112.401,80 zł, a aneksem nr 2 z dnia 30 września 2011 r. termin zakończenia przedmiotu umowy przesunięto na 30 listopada 2011 r. Kserokopia umowy zawartej na rozbudowę oczyszczalni ścieków Jaświłach wraz z kserokopiami aneksów do tej umowy stanowi załącznik nr 3/1 do protokołu kontroli.

2.2.3. W związku z realizacją projektu pn. „Budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Mocieszce i Rutkowskie Duże oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświłach” w wyodrębnionej ewidencji księgowej w 2011 r. zostały ujęte na koncie 080 „Inwestycje (środki trwałe w budowie)”, w korespondencji z kontem 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” następujące faktury wykonawców robót i usług:

- nr 030/TT/2011 z dnia 12 grudnia 2011 r. PPU „DALBA” sp. z o.o. za rozbudowę oczyszczalni ścieków o wartości brutto – 2.529.118,42 zł, wystawionej na podstawie protokołu odbioru wykonanych robót z dnia 8 grudnia 2011 r.;
- nr FV/27/2011 z dnia 12 grudnia 2011 r. PRI „BUDOKAN” Łosiewicz i wspólnicy s.j. z Grajewa o wartości brutto 3.112.401,78 zł za budowę sieci kanalizacyjnej wystawionej na podstawie protokołu odbioru końcowego robót z dnia 8 grudnia 2011 r.
- nr 28/2011 z dnia 16 grudnia 2011 r. za wielobranżowy nadzór autorski nad realizacją rozbudowy oczyszczalni ścieków o wartości brutto 6.150 zł;
- nr 9N/2011 i nr 10N/2011 z dnia 30 grudnia 2011 r. za nadzór inwestorski na rozbudowę oczyszczalni i budowę sieci kanalizacyjnej (inspektor nadzoru – Tadeusz Wyszowski) o łącznej wartości 56.075,90 zł.

Poza księgowaniem faktur w ewidencji projektu dokonano przeksięgowania z zobowiązań wobec inspektora nadzoru na zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu potrąconego podatku dochodowego od osób fizycznych (zapis Wn 201, Ma 225 – 6.565,00 zł). Z zestawienia obrotów i sald projektu za 2011 r. wynika, że na koniec 2011 r. wystąpiło saldo Wn konta 080 w kwocie 5.703.746,10 zł oraz salda Ma – konta 201 w kwocie 5.697.181,10 zł i konta 225 w wysokości 6.565,90 zł. W 2011 r. nie wystąpiły wydatki związane z realizowanym projektem.

2.2.4. W ewidencji księgowej projektu w 2016 r. wystąpiły następujące zapisy:

- wpływ środków z rachunku budżetu na wyodrębniony rachunek środków własnych w BGK (WB nr 1 z 5.01) – Wn 130, Ma 223 – 2.300.964 zł;
- opłacenie faktur wykonawców projektu (WB nr 2 z 11.01) z wyodrębnionego rachunku środków własnych w BGK w części finansowanej przez gminę – Wn 201, Ma 130 (paragraf 6059) -2.274.679,53 zł i Wn 225, Ma 130 (paragraf 6059) – 3.024,00 zł oraz opłacenie prowizji z tytułu udzielenia pożyczki na wyprzedzające finansowanie projektu i prowizji od przelewów - Wn 402, Ma 130 (paragraf 4300) – 3.445,52 zł;
- wpływ środków na rachunek pożyczki w BGK (WB nr 1 z 11.01) – Wn 130, Ma 260 - 3.406.481,20 zł;
- opłacenie faktur wykonawców projektu (WB nr 1 z 11.01) z wyodrębnionego rachunku pożyczki w BGK w części finansowanej z budżetu środków europejskich – Wn 201, Ma 130 (paragraf 6057) – 3.406.481,20 zł;
- wpływ środków z rachunku budżetu na wyodrębniony rachunek środków własnych w BGK (WB nr 3 z 31.01) – Wn 130, Ma 223 – 3000,00 zł oraz opłacenie kosztów prowadzenia rachunków - Wn 402, Ma 130 (paragraf 4300) – 80,00 zł;

- spłata odsetek od zaciągniętej pożyczki na wyprzedzające finansowanie projektu (WB nr 4 z 1.02) – Wn 409, Ma 130 (paragraf 8110) – 2.157,44 zł;
- wpływ środków z rachunku budżetu na wyodrębniony rachunek środków własnych w BGK (WB nr 5 z 29.02) – Wn 130, Ma 223 – 3000,00 zł oraz opłacenie kosztów prowadzenia rachunków - Wn 402, Ma 130 (paragraf 4300) – 80 zł;
- spłata odsetek od zaciągniętej pożyczki na wyprzedzające finansowanie projektu (WB nr 6 z 1.03) – Wn 409, Ma 130 (paragraf 8110) – 3.236,16 zł;
- wpływ środków z rachunku budżetu na wyodrębniony rachunek środków własnych w BGK (WB nr 7 z 31.01) – Wn 130, Ma 223 – 3000,00 zł;
- WB nr 8 z 31.03 - opłacenie kosztów prowadzenia rachunków -Wn 402, Ma 130 (paragraf 4300) – 80 zł i kapitalizacja odsetek – Wn 130, Ma 720 (paragraf 0920) – 76,00 zł;
- spłata odsetek od zaciągniętej pożyczki na wyprzedzające finansowanie projektu (WB nr 9 z 02.04) – Wn 409, Ma 130 (paragraf 8110) – 3.236,16 zł;
- PK z 3.04 – przeksięgowanie prowizji za udzielenie pożyczki z paragrafu 4300 do paragrafu 8110 – 3.445,52 zł;
- WB nr 2 z dnia 16.04 do rachunku pożyczki – wpływ płatności od ARiMR – Wn 130, Ma 720 - 3.445.519,00 zł; spłata zaciągniętej pożyczki – Wn 260, Ma 130 – 3.406.481,20 zł; przelew środków z rachunku pożyczki na rachunek środków własnych – Wn 130-1, Ma 130-2 – 39.037,80 zł;
- WB nr 10 z dnia 16.04 – wpływ środków na rachunek środków własnych w kwocie 39.037,80 zł – bez księgowania;
- WB nr 11 z dnia 30.04 - opłacenie kosztów prowadzenia rachunków -Wn 402, Ma 130 (paragraf 4300) – 80 zł;
- spłata odsetek od zaciągniętej pożyczki na wyprzedzające finansowanie projektu (WB nr 12 z 02.05) – Wn 409, Ma 130 (paragraf 8110) – 1.618,08 zł;
- koszty prowadzenia rachunków i prowizje od przelewów (WB nr 13 z 29.05) – Wn 402, Ma 130 (paragraf 4300) - 86,00 zł, przypis odsetek bankowych – Wn 130 (paragraf 0920), Ma 720 – 90,07 zł oraz przelew pozostałości środków na rachunek budżetu – Wn 223, Ma 130 – 37.510,44 zł i Wn 223, Ma 85,07 zł
- PK z 29.05 – zaksięgowanie rocznej kwoty umorzenia środków trwałych – Wn 400, Ma 071 – 259.202,08 zł;
- PK z 31.12 – przeksięgowania roczne: amortyzacji – Wn 860, Ma 400 – 259.202,08 zł; zakupu usług – Wn 860, Ma 402 – 534,00 zł; pozostałych kosztów (odsetki od pożyczki –

10,247,84 zł, prowizja od pożyczki – 3.445,52 zł) - Wn 860, Ma 409 – 13.693,36 zł; przychodów – Wn 720, Ma 860 - 3.445.604,07 zł.

Z zestawienia obrotów i sald projektu za 2016 r. wynika, że na koniec 2016 r. wystąpiło saldo Wn konta 011 w kwocie 5.760.046,10 zł oraz salda Ma – konta 071 w kwocie 269.202,08 zł, konta 800 w kwocie 2.328.669,39 zł i konta 860 w wysokości 3.172.174, zł. Konta 011 i 800 na początek 2016 r. na początek roku w ewidencji projektu nie wykazywały sald, a w ciągu 2016 r. nie wystąpiły żadne zapisy na tych kontach. Oznacza to, że salda kont 011 i 800 na koniec 2016 r. nie wynikają z zapisów księgowych. Saldo konta 011 projektu odpowiada kwocie efektów inwestycyjnych przyjętych w grudniu 2011 r. na stan środków trwałych Urzędu Gminy, a saldo Ma konta 800 odpowiada sumie wydatków zrealizowanych w 2016 r. z rachunków pożyczki i środków własnych w BGK w wysokości 5.698.284,09 zł pomniejszonych o otrzymaną płatność w kwocie 3.445.519 zł i odsetki dopisane do rachunku środków własnych.

2.2.5. Ewidencja operacji związanych z realizacją zadania pn. „Budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Mociesze i Rutkowskie Duże” była prowadzona z przyjęciem założenia, że rachunki założone w BGK stanowią rachunki do konta 130 w ewidencji urzędu jako jednostki budżetowej. Przy takim założeniu należało na wyciągów bankowych Z BGK dokonywać odpowiednich księgowania równoległych w księgach rachunkowych budżetu. Wpływ pożyczki na rachunek bankowy w ewidencji Urzędu Gminy można było uznać za operację równoważną z wpływem środków na wydatki i ujęty zapisem Wn 130, Ma 223 (zaksięgowano Wn 130, Ma 260). W ewidencji budżetu zapisem równoległym do tego zapisu powinno być księgowanie pod datą wyciągu – Wn 223, Ma 260. Z kolei wpływ płatności na rachunek pożyczki mógł być ujęty w ewidencji Urzędu zapisem Wn 130, Ma 720 (w ten sposób w Urzędzie księguje się wszystkie wpływy dochodów budżetu na rachunek budżetu), a w ewidencji budżetu zapisem Wn 222, Ma 901. Zarachowanie części płatności na spłatę pożyczki należałoby w ewidencji Urzędu ująć zapisem Wn 222, Ma 130, a w budżecie – Wn 260, Ma 222. W taki sam sposób należało zaksięgować także przekazanie środków z rachunku środków własnych na wydatki projektu na rachunek budżetu (różnica między kwotą płatności a kwotą pożyczki plus dopisane do rachunku odsetki).

Właściwszym rozwiązaniem byłoby przyjęcie zasady, że rachunki te stanowią rachunki prowadzone do konta 133 w ewidencji budżetu gminy. Nieskorzystanie z tej możliwości zasady skutkowało m.in. zaliczeniem płatności ze środków PROW, stanowiących dochody budżetu do dochodów budżetowych urzędu gminy oraz zaksięgowanie pożyczki na

wyprzedzające finansowanie zadania w księgach rachunkowych urzędu, zamiast w księgach rachunkowych budżetu.

2.3. Wyniki analizy zapisów na kontach 134 i 260 oraz na koncie 409 w ewidencji urzędu zostały przedstawione w rozdz. IX protokołu, poświęconym omówieniu zagadnień związanych z zadłużeniem Gminy Jaświły. Z ustaleń kontroli wynika, że na wymienionym w wykazie kont do zakładowego planu kont urzędu gminy w 2016 r. koncie 751 „Koszty finansowe” nie wystąpiły żadne zapisy. Stwierdzono, że odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, które należało ujmować na tym koncie, były ujmowane na koncie 409.

2.4. Wyniki analizy próby dotyczącej zapisów na kontach 101 i 139 w ewidencji Urzędu oraz na koncie 133 w ewidencji budżetu zostały przedstawione w rozdziale III. „Gospodarka pieniężna i rozrachunki”.

2.5. Z analizy zapisów na koncie 800 (bez zadania współfinansowanego ze środków PROW) wynika, że w 2016 r. dokonano na stronie Wn księgowania powodujących zmniejszenie funduszu jednostki w łącznej kwocie 22.879.820,17 oraz księgowania powodujących zwiększenia funduszu w łącznej kwocie 22.015.520,78 zł. Z zapisów na stronie Wn wynika, że w 2016 r. nastąpiło zmniejszenie funduszu w związku z przekazaniem dla Zespołu Szkół w Jaświłach autobusu o wartości 232.105 zł oraz zmniejszenie wartości funduszu z tytułu środków trwałych i z tytułu nieodpłatnego przekazania środków trwałych innym jednostkom samorządu terytorialnego w wysokości - 3.987,79 zł.

Z ustaleń kontroli wynika, że zaksięgowanie zapisem Wn 800, Ma 011 całkowicie umorzonego autobusu o wartości 232.105 zł było bezpodstawne. Prawidłowym księgowaniem tej operacji powinien być zapis Wn 071, Ma 011. Z kolei w ZS w Jaświłach przyjęcie autobusu na stan powinno nastąpić zapisem Wn 011, Ma 071 – 232.105 zł i w taki sposób operacja ta została zaksięgowana.

3. Sprawozdawczość

3.1. Sprawozdawczość budżetowa

3.1.1. Sprawozdania Rb-27S za 2016 r.

3.1.1.1. W sprawozdaniu Rb-27S za 2016 r. subwencja oświatowa w kolumnie „Dochody wykonane (wpływy minus zwroty)” wykazano w kwocie 4.121.144 zł, a w kolumnie „Dochody otrzymane” – w kwocie 3.805.485 zł. Dochody otrzymane z tytułu części

oświatowej subwencji ogólnej wykazane w sprawozdaniu Rb-27S obejmują wpływy subwencji na rachunek budżetu za miesiące luty-grudzień 2016 r. W dochodach otrzymanych w analizowanym sprawozdaniu pominięta została otrzymana w grudniu 2016 r. rata subwencji należna za styczeń 2013 r. w wysokości 298.185 zł. Zgodnie z § 3 ust.4 instrukcji stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. (Dz. U. Nr 20, poz. 103) dochody otrzymane z tytułu subwencji ogólnej wykazuje się w kwotach subwencji ogólnej, które wpłynęły na rachunek bankowy gminy w okresie sprawozdawczym. Zgodnie z przedstawioną zasadą, w kolumnie „Dochody otrzymane” należało w zakresie subwencji oświatowej wykazać zrealizowane w 2016 r. wpływy na rachunek budżetu w łącznej kwocie 4.103.670 zł.

3.1.1.2. Z ustaleń kontroli wynika, że Urząd Gminy nie sporządza z wykonania dochodów budżetowych jednostkowych sprawozdań Rb-27S. Poza sprawozdaniami Rb-27S sporządzanymi przez GOPS i GZO, sporządzane jest jednostkowe sprawozdanie Rb-27S Gminy Jaświły, w którym są wykazywane dochody budżetu stanowiące przychody Urzędu Gminy oraz dochody Urzędu jako jednostki budżetowej.

3.1.2. Sprawozdania Rb-27ZZ za 2011 r.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że dane wykazane w sprawozdaniu jednostkowym Rb-27ZZ sporządzonym przez GOPS w Jaświłach za 2011 r. nie wynikały z ksiąg rachunkowych tej jednostki. Dane zostały wykazane w tym sprawozdaniu w wysokości wynikającej z ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy, który mimo dokonywania w 2011 r. wypłat świadczeń alimentacyjnych i realizowania wpływów od dłużników alimentacyjnych nie sporządzał jednostkowych kwartalnych sprawozdań Rb-27ZZ.

W rocznym sprawozdaniu Rb-27ZZ za 2011 r., w którym jako jednostka sprawozdawcza występuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaświłach (podpisane przez skarbnika gminy i kierownika GOPS), została wypełniona kolumna 7 „Dochody wykonane potrącone przez jednostkę samorządu terytorialnego), a w kolumnie 8 „Dochody wykonane” zostały wykazane dochody przekazane na rachunek bieżący – subkonto dochodów Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego. Dane w tym sprawozdaniu zostały wykazane niezgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 2 instrukcji stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103). Zgodnie z przywołaną instrukcją, jednostka budżetowa bezpośrednio realizująca

zadanie nie wypełnia kolumny 7 „Dochody potrącone na rzecz jednostek samorządu terytorialnego”, a w kolumnie 8 „Dochody przekazane” wykazuje dochody przekazane na rachunek bieżący budżetu gminy. W sprawozdaniu jednostkowym Rb-27ZZ, sporządzonym za okres od początku roku do końca IV kwartału 2011 r. wykazano w kol. 7 kwotę ogółem 3.635,07 zł, zamiast kwoty 0, a w kol. 8 kwotę 11.571,15 zł, zamiast kwoty 15.206,22 zł.

W sprawozdaniu jednostkowym Rb-27ZZ sporządzonym przez GOPS za 2016 r. kolumna 7 sprawozdania zgodnie z przywołaną instrukcją nie została wypełniona. W kolumnie 8, w której w jednostkowym sprawozdaniu kwartalnym wykazuje się dane w zakresie kwot przekazanych na rachunek budżetu gminy, GOPS wykazał kwoty przekazane na rachunek Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego. W związku z tym dane w kolumnie 8 w sprawozdaniu jednostkowym w łącznej kwocie 17.477,58 zł, pokrywają się z danymi wykazanymi w tej kolumnie w zbiorczym sprawozdaniu Rb-27ZZ za 2016 r. sporządzonym przez Urząd Gminy. W jednostkowym sprawozdaniu GOPS wykonane dochody wynoszą ogółem 22.551,26 zł. Kwota ta podlega rozliczeniu z budżetem gminy. Rozliczenie zrealizowanych dochodów z zadań zleconych z dysponentem części budżetowej przekazującym dotacje celowe należy do obowiązków Wójta Gminy.

3.1.3. Do prawidłowości sprawozdań Rb-28S, Rb-NDS, Rb-N i Rb-Z za 2016 r. uwagi nie wniesiono.

3.2. Sprawozdanie finansowe gminy

3.2.1. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego za 2016 r.

Sprawozdanie finansowe Gminy Jaświły za 2016 r. zostało zatwierdzone uchwałą Nr XXIII/145/13 z dnia 17 maja 2013 r. w wersji przyjętej przez Wójta Gminy zarządzeniem Nr 11/2013 z dnia 2 maja 2013 r.

Sprawozdanie finansowe za 2016 r. obejmowało: bilans z wykonania budżetu oraz łączny bilans, łączny rachunek zysków i strat (wariant porównawczy) i łączne zestawienie zmian w funduszu gminnych jednostek budżetowych (jednostek budżetowych,). W Gminie Jaświły nie występują jednostki organizacyjne funkcjonujące w formie samorządowych zakładów budżetowych.

3.2.2. Bilans z wykonania budżetu gminy za 2016 r.

Bilans z wykonania budżetu gminy za 2016 r. zamyka się sumą bilansową wynoszącą na początek roku 332.283,64 zł i na koniec roku 519.992,30 zł

W pasywach bilansu całość zobowiązań finansowych wykazano jako zobowiązania finansowe długoterminowe, mimo iż we wzorze bilansu został określony podział tych zobowiązań na krótkoterminowe (do 12 miesięcy) i długoterminowe (powyżej 12 miesięcy). Prawdłowo w kolumnie „Stan na początek roku” należało wykazać zobowiązania finansowe wynoszące 1.055.915 zł w rozbięciu na zobowiązania krótkoterminowe – 345.260 zł i zobowiązania długoterminowe – 710.655 zł. W kolumnie „Stan na koniec roku” należało wykazać zobowiązania finansowe wynoszące 3.852.915 zł, w rozbięciu na zobowiązania krótkoterminowe – 904.044 zł i zobowiązania długoterminowe – 2.948.871 zł.

3.2.3. Jednostkowe sprawozdania finansowe oraz łączny bilans, łączny rachunek zysków i strat oraz łączne zestawienie zmian w funduszu gminnych jednostek budżetowych

3.2.3.1. Sprawozdanie finansowe Urzędu Gminy składa się z częściowych sprawozdań finansowych sporządzonych na podstawie odrębnych ksiąg rachunkowych prowadzonych dla poszczególnych projektów współfinansowanych w ramach programów operacyjnych i ksiąg rachunkowych Urzędu (z wyłączeniem projektów). Na sprawozdanie finansowe Urzędu składają się sprawozdania częściowe:

- **projektu pn. „Zawód pilarz z Gminy Jaświły”**: bilans – suma aktywów i pasywów na początek i koniec roku – zero; rachunek zysków i strat według stanu na koniec 2011 r. – koszty działalności operacyjnej – 10.604,98 zł, przychody finansowe - 16,76 zł, wynik netto (strata) – 10.588,22 zł); zestawienie zmian w funduszu według stanu na koniec 2011 r. – fundusz z BO – 39.059,98 zł, zwiększenia funduszu – 10.604,98 zł, zmniejszenia funduszu – 39.075,85 zł, fundusz z wiersza V. – zero;
- **projektu pn. „Otwieramy się na świat”**: bilans – suma aktywów i pasywów na początek i koniec roku – zero; rachunek zysków i strat – koszty działalności operacyjnej – 43.869,38 zł, pozostałe przychody operacyjne – 116,27 zł, wynik netto (strata) – 43.753,11 zł); zestawienie zmian w funduszu – zwiększenia funduszu – 43.869,38 zł, zmniejszenia funduszu – 116,27 zł, fundusz z wiersza V. – zero;
- **projektu pn. „Budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Mocieszce i Rutkowskie Duże oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświlach”**: bilans – suma aktywów i pasywów na koniec roku – 5.500.844,02 zł; rachunek zysków i strat – koszty działalności operacyjnej – 259.736,08 zł (w tym amortyzacja – 259.202,08 zł i usługi obce – 534,00 zł, pozostałe przychody operacyjne – 3.445.604,07 zł (w tym dotacje 3.445.519,00 zł i

inne przychody operacyjne 85,07 zł), koszty finansowe – 13.693,36 zł, wynik netto (zysk) – 3.172.174,63 zł; zestawienie zmian w funduszu – stan funduszu z BO – 56.300 zł, zwiększenia funduszu – 2.311.492,26 zł (całość z tytułu zrealizowanych wydatków budżetowych), zmniejszenia funduszu – 39.122,87 zł (zrealizowane dochody – 85,07zł, środki na inwestycje – 39.037,80 zł), wynik finansowy za rok bieżący (zysk) – 3.172.174,63 zł, fundusz z wiersza V. – 5.500.844,02 zł;

- **sprawozdanie finansowe z pozostałej działalności UG:** bilans – suma aktywów i pasywów: na początek roku – 20.838.155,94 zł, na koniec roku – 14.916.254,81 zł; rachunek zysków i strat – stan na koniec 2016 r.: przychody netto z podstawowej działalności operacyjnej – zero, koszty działalności operacyjnej – 5.183.117,65 zł, pozostałe przychody operacyjne – 14.831.890,60 zł, przychody finansowe – 12.439,52 zł, koszty finansowe – **238.313,98 zł, zysk netto – 9.422.898,49 zł**; zestawienie zmian w funduszu – stan na koniec 2016 r. : fundusz z BO – 5.960.150,48 zł, zwiększenia funduszu – 22.169.186,43 zł (w tym: zysk z 2011 r. – 8.678.072,90 zł, zrealizowane wydatki budżetowe – 6.802.103,43 zł, środki na inwestycje – 6.802.103,43 zł, nieodpłatnie otrzymane aktywa trwałe – 300.000 zł), zmniejszenia funduszu – 22.879.820,17 zł (w tym: zrealizowane dochody budżetowe – 14.854.025,07 zł, dotacje i środki na inwestycje – 7.694.668,54 zł, inne zmniejszenia – 331.126,56 zł), fundusz z BZ – 5.249.516,74 zł, wynik finansowy (zysk) - 9.422.898,49 zł, fundusz z wiersza V. – 14.672.415,23 zł.

Urząd Gminy za 2016 r. nie sporządził jednostkowego sprawozdania finansowego będącego sumą sprawozdań cząstkowych.

3.2.3.2. Cząstkowe sprawozdanie finansowe operacji pn. „**Budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Mocieszce i Rutkowskie Duże oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświłach**” zostało sporządzone w następujący sposób:

- stan środków trwałych na koniec 2016 r. wykazany w aktywach bilansu w kwocie 5.500.844,02 zł stanowi wartość efektów inwestycyjnych przyjętych na stan środków trwałych w grudniu 2011 r. w wysokości 5.760.046,10 zł (bez kosztów dokumentacji projektowej poniesionych w 2007 r. w kwocie 39965,42 zł) pomniejszonych o naliczoną za 2016 r. amortyzację w wysokości 259.202,08 zł;

- zwiększenie funduszu z tytułu wydatków projektu obejmuje tylko wydatki sfinansowane ze środków gminy – 2.311.492,26 zł (bez wydatków sfinansowanych z pożyczki na wyprzedzające finansowanie).

3.2.3.3. Sprawozdanie finansowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, poza sprawozdaniem z podstawowej działalności, składa się z częściowego sprawozdania finansowego sporządzonego na podstawie odrębnych ksiąg rachunkowych prowadzonych dla projektu „Lepsze jutro” współfinansowanych w 2011 r. w ramach programów operacyjnych i ksiąg rachunkowych GOPS (z wyłączeniem projektów). W kolumnie „Stan na koniec roku” w częściowym sprawozdaniu projektu dane liczbowe występują wyłącznie w zestawieniu zmian w funduszu jednostki (wiersz I. „Fundusz jednostki na początek roku (BO)” – 119.172,04 zł i zmniejszenia funduszu jednostki z tytułu straty za rok ubiegły – 119.172,04 zł.

W jednostkowym bilansie GOPS za 2016 r. w aktywach wykazano pozostałe należności w kwocie 165.814,99 zł, odpowiadające kwocie należności wykazanej jako obroty strony Wn konta 221 w wysokości 270.681,47 zł, pomniejszonej o odpisy aktualizujące należności w wysokości 104.866,48 zł (kwota odpowiadająca zaległościom z kol. 10 w części należnej jednostkom samorządu terytorialnego, a w pasywach m.in. zobowiązania wobec budżetów w kwocie 165.814,99 zł, stanowiącej równowartość zaległości od dłużników alimentacyjnych w części stanowiącej dochody budżetu państwa (kol. A.3 sprawozdania Rb-27ZZ). W bilansie GOPS za 2016 r. w kolumnie „Stan na początek roku” w poz. A.II. „Należności krótkoterminowe” nie zostały wykazane żadne dane.

Z ustaleń kontroli wynika, że w 2011 r. operacje związane z należnościami od dłużników alimentacyjnych były ujmowane w księgach rachunkowych Urzędu Gminy. Z tytułu zaległości od tych dłużników w bilansie otwarcia na 2016 r., w aktywach bilansu występowały pozostałe należności w łącznej kwocie 230.529,55 zł, w tym należności stanowiące po ich wpłacie dochody budżetu państwa w wysokości 135.495,78 zł oraz dochody budżetu gminy w kwocie 95.033,77 zł. W pasywach bilansu otwarcia na 2016 r. z tytułu rozliczeń z dłużnikami alimentacyjnymi zostały wykazane zobowiązania wobec budżetu państwa w kwocie 135.495,78 zł oraz dane wynikające z księgowania na kontach 800 „Fundusz jednostki” i 860 „Wynik finansowy” w łącznej kwocie 95.033,77 zł. W 2016 r. na podstawie PK z dnia 31 grudnia (nr 7147) zaległości dłużników stanowiące potencjalne dochody budżetu gminy zostały wyksięgowane zapisem Wn 800 (wynik za 2011 r. został przeksięgowany na konto 800), Ma 221 – 95.033,77 zł, a odpis należności od dłużników w części stanowiącej dochody budżetu państwa zmniejszyły zobowiązania wobec budżetu państwa (zapis Wn 225, Ma 221- 135.495,78 zł).

Dane wykazane w bilansie za 2016 r. oraz dane wynikające z załączonego do sprawozdania finansowego zestawienia obrotów i sald za 2016 r. wskazują, że GOPS w dalszym ciągu stosuje zasady rachunkowości określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r., polegające na tym, że należności realizowane na rzecz innych podmiotów stanowią zobowiązania wobec tych podmiotów, mimo iż aktualne regulacje nie zawierają takich rozwiązań. Zestawienie obrotów i sald GOPS za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. stanowi załącznik nr /1 do protokołu kontroli.

Z zasad funkcjonowania kont objętych planem kont stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. nie wynikają żadne przeciwwskazania, aby operacje, związane z realizacją dochodów budżetowych związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, traktować inaczej niż operacje związane z realizacją pozostałych dochodów budżetowych realizowanych przez gminne jednostkę budżetową. Przypis należności od dłużników alimentacyjnych powinien być ujmowany na koncie 221 (analitka – należności z tytułu dochodów uzyskiwanych w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami, z dalszym podziałem na dochody budżetu państwa, dochody gminy dłużnika alimentacyjnego i dochody Gminy Jaświły) w całości w korespondencji z kontem 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych” (analitka – przychody z tytułu dochodów uzyskiwanych w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami). Sposób ewidencji należności od dłużników alimentacyjnych w GOPS, podobnie jak stosowany system ewidencji tych zdarzeń w 2011 r. w Urzędzie Gminy, nie zapewnia możliwości poprawnego wykazania zobowiązań w jednostkowym bilansie GOPS i łącznym bilansie gminnych jednostek budżetowych.

Od 2011 r. zmieniły się zasady przypisywania odsetek od należności z tytułu dochodów budżetowych, w tym również realizowanych w związku z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych gminom ustawami. Przypis tych odsetek należało ujmować zapisem Wn 221, w korespondencji z kontem 750 służącym do ewidencji przychodów finansowych, a odpisy aktualizujące należności z tego tytułu są dokonywane na takich samych zasadach jak odpisy aktualizujące należność główną i są księgowane zapisem Wn 751, Ma 290.

3.2.3.3. Jednostkowe sprawozdania finansowe za 2016 r. sporządziły następujące gminne jednostki budżetowe wykonujące zadania określone w ustawie o systemie oświaty:

- **Zespół Szkół w Jaświłach:** bilans – suma aktywów i pasywów na początek roku – 1.711.782,17 zł i koniec roku – 1.768.012,03 zł; rachunek zysków i strat – koszty działalności operacyjnej na koniec roku – 4.492.116,92 zł, pozostałe przychody operacyjne – 276.919,28 zł, wynik netto (strata) – 4.216.070,21 zł); zestawienie zmian w funduszu – stan funduszu z BO – 5.258.927,64 zł, zwiększenia funduszu – 4.396.753,18 zł, zmniejszenia funduszu – 4.067.993,50 zł, stan funduszu z BZ – 5.587.687,32 zł, fundusz z wiersza V. – 1.371.617,11 zł;

- **Szkoła Podstawowa w Dolistowie Starym:** bilans – suma aktywów i pasywów na początek roku – 792.724,54 zł i na koniec roku – 768.703,36 zł; rachunek zysków i strat – koszty działalności operacyjnej na koniec roku – 1.288.220,17 zł, pozostałe przychody operacyjne – 5.862,76 zł, wynik netto (strata) – 1.282.377,41 zł); zestawienie zmian w funduszu – stan funduszu z BO – 1.756.724,57 zł, zwiększenia funduszu – 1.282.310,36 zł, zmniejszenia funduszu – 1.073.215,04 zł, stan funduszu z BZ – 1.965.819,89 zł, fundusz z wiersza V. – 683.442,48 zł;

- **Gminny Zespół Oświaty w Jaświłach:** bilans – suma aktywów i pasywów na początek roku – 3.212,29 zł i na koniec roku – 4.907,87 zł; rachunek zysków i strat (dane na koniec roku) – koszty działalności operacyjnej – 278.116,39 zł, pozostałe przychody operacyjne – 785,01 zł, wynik netto (strata) – 277.331,38 zł); zestawienie zmian w funduszu – stan funduszu z BO – 374.021,77 zł, zwiększenia funduszu – 280.349,08 zł, zmniejszenia funduszu – 387.224,86 zł, stan funduszu z BZ – 267.145,99 zł, fundusz z wiersza V. – minus 10.185,39 zł.

Na podstawie własnego sprawozdania finansowego i jednostkowych sprawozdań Zespołu Szkół i Szkoły Podstawowej – Gminny Zespół Oświaty sporządził łączny bilans gminnych jednostek oświatowych, łączny rachunek zysków i strat gminnych jednostek oświatowych i łączne zestawienie zmian w funduszu gminnych jednostek oświatowych.

W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że dane zawarte w łącznym bilansie, w łącznym rachunku zysków i strat oraz w łącznym zestawieniu zmian w funduszu są zgodne z danymi wynikającymi ze sprawozdań jednostkowych i sprawozdań cząstkowych poszczególnych jednostek budżetowych Gminy Jaświły.

3.2.3.4. W związku z ustaleniami kontroli, w dniu 10 czerwca 2013 r. cząstkowe sprawozdania finansowe Urzędu Gminy składające się z bilansu, rachunku zysków i strat oraz zestawienia zmian w funduszu zostały zsumowane. W wyniku tych czynności zostało

sporządzone jednostkowe sprawozdanie finansowe Urzędu jako jednostki budżetowej za 2016 r.

3.2.3.5. Z analizy jednostkowych sprawozdań finansowych Urzędu i pozostałych gminnych jednostek budżetowych wynika, że :

- dane w zakresie przychodów w rachunku zysków i strat zostały wykazane w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne”; w żadnym sprawozdaniu jednostkowym nie występują dane w cz. A. „Przychody netto z podstawowej działalności operacyjnej”
- w rachunku zysków i strat Urzędu w pozycji „Koszty finansowe” zostały wykazane dane wynikające z ewidencji prowadzonej na koncie 409 „Pozostałe koszty rodzajowe” w kwocie 252.007,34 zł obejmującej prowizję banków od udzielonych kredytów i pożyczek oraz odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek.

3.3. Skonsolidowany bilans gminy za 2016 r.

Skonsolidowany bilans obejmuje dane wynikające z bilansu z wykonania budżetu gminy, bilansów gminnych jednostek budżetowych oraz bilansów gminnych instytucji kultury. W trakcie kontroli nie analizowano danych w skonsolidowanym bilansie za 2016 r., ponieważ bilans został sporządzony w dniu 26 czerwca 2013 r. W skonsolidowanym bilansie wyłączono wzajemne należności i zobowiązania budżetu gminy i GOPS w kwocie 4.361,39 zł.

III. Gospodarka pieniężna i rozrachunki

1. Gospodarka środkami pieniężnymi

1.1. Kasową obsługę Gminy Jaświły w okresie objętym kontrolą prowadził Bank Spółdzielczy w Mońkach na podstawie umów rachunku bankowego, do których nie stosuje się przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych, z uwagi na wartość świadczonych usług bankowych kształtujących się w okresach objętych umowami poniżej 14.000 euro.

W 2016 r. prowadził rachunek bieżący budżetu, rachunki pomocnicze, rachunki depozytów oraz rachunek środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Za otwarcie i prowadzenie rachunków Bank pobiera opłaty i prowizje według stawek określonych w „Taryfie prowizji i opłat” Banku.

1.2. Sprawdzono raporty kasowe za grudzień 2016 r. o nr od 131 do 144.. W zbadanych raportach wpływy gotówki do kasy wyniosły łącznie 140.773,19 zł, w tym pobranie gotówki z rachunku budżetu gminy w łącznej kwocie 110.074,43 zł oraz wpłaty należności z tytułu

dochodów budżetowych w łącznej kwocie 30.698,76 zł. Wyплаты z kasy w zbadanym okresie odpowiadały zrealizowanym wpływom do kasy i dotyczyły odprowadzenia zrealizowanych dochodów na rachunek budżetu w łącznej kwocie 30.698,76 zł oraz wypłaty z tytułu wydatków w kwocie 110.074,43 zł, w tym opłacenie gotówką faktur wystawionych przez M. Żak (odsnieżanie dróg gminnych) – 45.279,40 zł, wypłaty stypendiów szkolnych – 31.276 zł. Sprawdzone dowody źródłowe związane z wpływami i rozchodami gotówki. Nieprawidłowości w zbadanym zakresie nie stwierdzono.

1.3. Badając zapisy na koncie 133 „Rachunek budżetu” za miesiąc grudzień 2016 r. stwierdzono, że wpłaty należności wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych wpływały bezpośrednio na rachunek budżetu. W miesiącu objętym kontrolą prawidłowości zapisów na koncie 133 zostały zrealizowane następujące wpłaty:

- WB nr 241 z dnia 4 grudnia – należność od A.S. – 932,74 zł, w tym należność główna – 925,10 zł i odsetki – 7,64 zł ujęta w ewidencji budżetu zapisem Wn 133-1, Ma 224-14 – 932,74 zł; na dokumencie wpłaty została zamieszczona adnotacja, że z wyegzekwowanej kwoty – dochód Gminy Jaświły wynosi – 186,55 zł, a dochód budżetu państwa – 746,19 zł; wpłata od A.S. w dniu 6 grudnia przelana na rachunek bieżący GOPS (zapis Wn 224-14, Ma 133-1 – 932,74 zł); 11 grudnia GOPS przelał na rachunek budżetu kwoty – 186,55 zł (zapis Wn 133-1, Ma 222-2) i 746,19 zł (zapis Wn 133-1, Ma 224-16)

1.4. Z ustaleń kontroli wynika, że wpływy dochodów na rachunek budżetu, których realizacja należy do zadań Urzędu, są ujmowane w ewidencji budżetu, w korespondencji z kontem 901, bez ewidencji szczegółowej według podziałek klasyfikacji budżetowej.

Wydatki Urzędu realizowane bezpośrednio z rachunku budżetu są księgowane na koncie 133 zapisem zbiorczym, w korespondencji z kontem 902 (również bez klasyfikacji budżetowej).

1.5. Operacje w zakresie dochodów Urzędu i dochodów budżetu stanowiących przychody Urzędu są ujmowane w ewidencji Urzędu jako jednostki budżetowej zapisem Wn 130-1 (konto analityczne dochodów), głównie w korespondencji z kontem 221 i kontami zespołu 7. W zakresie dochodów budżetowych ujmowanych na koncie 130 jest prowadzona ewidencja szczegółowa według podziałek klasyfikacji budżetowej. Na koncie 130, poza wpływami dotyczącymi dochodów własnych Urzędu, są ujmowane zapisami wtórnymi m.in. wpływy z tytułu subwencji, dotacji, udziałów w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa.

Wpływ w grudniu 2016 r. subwencji oświatowej należnej za styczeń 2013 r. nie został ujęty w ewidencji Urzędu. Rata subwencji oświatowej zaliczana do dochodów wykonanych 2016 r., została ujęta w styczniu 2013 r. zapisem Wn 130, Ma 720, jako zapis wtórny do zapisu Wn 909, Ma 901 w ewidencji budżetu.

Na podstawie dowodów PK, zapisem Wn 130, Ma 720 zaksięgowano pod datą 31 grudnia 2016 r. zaksięgowano w ewidencji Urzędu:

- wpłaty udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych na rachunek budżetu w styczniu 2016 r. zaliczanych do dochodów wykonanych 2011 r. – zapisem Wn 130, Ma 720 – zł (zapis w budżecie w styczniu 2016 r. – Wn 133, Ma 224) ;
- sprawozdania Rb-27 urzędów skarbowych z wykonania podatków na rzecz Gminy Knyszyn za IV kw. 2011 r. – Wn 130, Ma 720 – zł (w budżecie – zapis Wn 224, Ma 901);
- dokonane w styczniu 2013 r. zwroty dotacji celowych otrzymanych w 2011 r. – Wn 720, Ma 130 – 18.522,75 zł i obustronny zapis ujemny na koncie 130 (w budżecie zapis pod datą wyciągu z rachunku budżetu – Wn 224, Ma 901).

Pod datą 31 grudnia 2016 r. obroty konta 130 w zakresie dochodów w kwocie 14.854.025,07 zł (bez dochodów z tytułu płatności ze środków PROW w kwocie z zostały przeniesione na stronę Wn konta 800.

1.6. Wydatki objęte planem finansowym Urzędu ujęte w zbadanym okresie na stronie Ma konta 130 (analitka wydatków) są księgowane z reguły w korespondencji z kontami służącymi do ewidencji kosztów inwestycji (konto 080), kosztów rodzajowych (opłacenie faktur za energię i zakupy materiałów, zakupy usług, umowy zlecenia) i kosztów finansowych oraz pozostałych kosztów operacyjnych. W korespondencji z kontami zespołu 2 ewidencjonowano wypłaty wynagrodzeń, wydatki związane z przekazywaniem podatku dochodowego od osób fizycznych od wynagrodzeń i składek do ZUS pod datą 31 grudnia 2016 r. obroty konta 130 w zakresie wydatków w kwocie 6.235.344,45 zł (bez wydatków na budowę kanalizacji i rozbudowę oczyszczalni ścieków) zostały przeniesione na stronę Ma konta 800.

1.7. Sprawdzono zapisy dokonane na koncie 139 „Inne rachunki bankowe” w 2016 r. m.in. pod kątem niedozwolonego wykorzystywania środków znajdujących się na rachunkach sum depozytowych do finansowania bieżących zobowiązań. Stwierdzono, że tego typu przypadki nie miały miejsca.

1.8. Porównano stany środków wynoszące według potwierdzenia BS na koniec 2016 r. na rachunku budżetu - 496.265,45 zł, na rachunku zakładowego funduszu świadczeń socjalnych – 9.073,38 zł i na rachunkach bankowych do konta 139 – 35.350,60 zł z kwotami wynikającymi z salda konta 133 w ewidencji budżetu i z sald kont 135 i 139 w ewidencji Urzędu. Rozbieżności w tym zakresie nie stwierdzono.

2. Rozrachunki i roszczenia

2.1. Z analizy deklaracji podatkowych VAT-7 za poszczególne miesiące 2016 r. wynika, że w żadnej z tych deklaracji nie dokonywano odliczenia podatku naliczonego w fakturach zakupu. W związku z tym VAT należny wynikający z tych deklaracji pokrywa się z podatkiem podlegającym wpłacie na rachunek urzędu skarbowego.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że w sporządzonych w dniu 8 grudnia 2011 r. protokołach przekazania do eksploatacji Wodociągom Podlaskim Sp. z o.o. w Zaściankach rozbudowanej oczyszczalni ścieków i nowo wybudowanej sieć kanalizacyjną we wsiach Bobrówka, Mocieszce i Rutkowskie Duże, został zamieszczony zapis, że „Przekazujący przekazuje, a przejmujący przyjmuje do eksploatacji w ramach administrowania wg obowiązującej umowy w sprawie realizacji zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Jaświły z dnia 28 grudnia 2010 r. w zamian za opłatę eksploatacyjną uzgodnioną przez strony odpowiednim aneksem do w/w umowy.” W aneksie do przywołanej umowy z dnia 28 grudnia 2010 r. podpisanym 1 października 2011 r. postanowiono, że:

- Gmina Jaświły oddaje, a spółka bierze do odpłatnego administrowania ujęcia wody w Jaświłach, Dolistowie Starym i Mikicinie oraz oczyszczalnię ścieków w Jaświłach i Dolistowie Nowym wraz z sieciami kanalizacyjnymi i przyłączami;
- strony ustalają odpłatność za administrowanie w wysokości 1.000 zł brutto miesięcznie, płatne przelewem na konto Gminy w ciągu 14 dni od daty wystawienia faktury.

Kserokopie umowy z dnia 28 grudnia 2010 r., protokołów przekazania z dnia 8 grudnia 2011 r. oraz aneksu do umowy podpisanego 1 października 2016 r. stanowią załącznik nr 4/1 do protokołu kontroli.

W związku z podpisaniem aneksu do umowy Gmina Jaświły uznała, że ustalenie opłaty w wysokości 1000 zł brutto miesięcznie jest równoznaczne ze zmianą przeznaczenia urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych. Do września 2011 r. urządzenia te, z uwagi na nieodpłatne udostępnienie spółce Wodociągi Podlaskie, służyły wyłącznie działalności nieopodatkowanej podatkiem od towarów i usług (VAT). Po podpisaniu aneksu do umowy Gmina uznała, że z

uwagi na fakt, iż od 1 października 2016 r. za przekazane spółce urządzenia jest pobierana odpłatność, Gminie przysługuje prawo do skorzystania z możliwości do odliczenia od podatku należnego podatku naliczonego od zakupów związanych ze zrealizowanym w 2011 r. zadaniem pn. „Budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Mocieszce i Rutkowskie Duże oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświłach” na podstawie art. 90a ustawy o podatku od towarów i usług. Zgodnie z przywołanym przepisem, w przypadku gdy w ciągu 120 miesięcy, licząc od miesiąca, w którym nieruchomość stanowiąca część przedsiębiorstwa podatnika została przez niego oddana w użytkowanie, nastąpi zmiana w stopniu wykorzystania tej nieruchomości do celów działalności gospodarczej, dokonuje się korekty podatku naliczonego odliczonego przy jej nabyciu lub wytworzeniu. Korekty, o której mowa w zdaniu pierwszym, dokonuje się w deklaracji za okres rozliczeniowy, w którym nastąpiła ta zmiana, w kwocie proporcjonalnej do pozostałego okresu korekty. Jeżeli podatnik wykorzystuje tę nieruchomość w działalności gospodarczej również do czynności zwolnionych od podatku bez prawa do odliczeń, korekta powinna uwzględniać proporcję określoną w art. 90 ust. 3-10, zastosowaną przy odliczeniu.

Z ustaleń kontroli wynika, że w 2016 r. Gmina podjęła czynności w celu zmiany przeznaczenia uzyskanych efektów w wyniku realizacji tego zadania, poprzez zastąpienie nieodpłatnego użytkowania urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych przez będącą przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym firmę Wodociągi Podlaskie Sp. z o.o. w Zaściankach, miesięczną opłatą za administrowanie w wysokości 1.000 zł brutto i w związku z tym ujęła w rozliczeniu za styczeń 2013 r. 1/10 część kwoty naliczonego podatku w wysokości 106.605 zł. Pozostała kwota podatku do odliczenia nadal nie jest ujęta w księgach rachunkowych. Rozliczenie VAT w za styczeń 2013 r. było poprzedzone wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej z dnia 11 października 2016 r. skierowana do dyrektora Izby Skarbowej w Bydgoszczy i interpretacji indywidualną wydaną 15 stycznia 2016 r. wydanej w sprawie możliwości odliczenia podatku VAT naliczonego w fakturach wykonawców w związku z realizacją zadania inwestycyjnego pn. „Budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Mocieszce i Rutkowskie Duże oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświłach. Kserokopie wniosku o interpretację indywidualną i uzyskanej interpretacji indywidualnej stanowią załącznik nr 5/1 do protokołu kontroli, a kserokopia deklaracji VAT-7 za styczeń 2013 r. oraz rozliczenia naliczonego VAT związanego z budową kanalizacji i rozbudowa oczyszczalni ścieków – załącznik nr 6/1 do protokołu kontroli.

Z ustaleń kontroli wynika, że do 25 czerwca 2013 r. w księgach rachunkowych Urzędu nie była ujęta pozostała część kwoty podatku, którą Gmina Jaświły ma zamiar odzyskać. W związku z tym skierowano do Wójta wnioski o wyjaśnienie przyczyny braku księgowania. Wyjaśnienie Skarbnika w tej sprawie stanowi załącznik nr 7/1 do protokołu kontroli.

2.2. W budżecie gminy na koniec roku wystąpiły w zakresie salda strony Wn konta 224 dotyczące należności z tytułu dochodów w podatku dochodowym od osób fizycznych zaliczonych do dochodów wykonanych 2016 r., ale wpłaconych w styczniu 2013 r. i zrealizowanych w styczniu 2013 r. należności od urzędów skarbowych zaliczone do dochodów wykonanych 2016 r. Należności z wymienionych tytułów wynosiły na koniec 2011 r. łącznie 19.365,46 zł.

Na koniec roku konto 224 wykazywało saldo Ma w kwocie 28.605,62 zł odpowiadające kwocie niewykorzystanych dotacji celowych, zwróconych organom dotującym w styczniu 2013 r.

2.3. W Urzędzie jako jednostce budżetowej na koniec 2016 r. saldo strony Wn wykazywały następujące konta zespołu 2:

- konto 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” – 18.362,94 zł (nadpłata zobowiązań);
- konto 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” – 241.821,31 zł;
- konto 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami” – 2.250,00 zł (należności z tytułu pożyczek ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych).

2.4. Na koniec 2016 r. salda strony Ma wykazywały następujące konta zespołu 2:

- konto 201 – 69.042,45 zł;
- konto 221 – 308,93 zł;
- konto 225 „Rozrachunki z budżetami” – 1.178,00 zł;
- konto 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” – 32.791,03 zł;
- konto 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń” – 79.722,52 zł;
- 240 „Pozostałe rozrachunki” – 35.350,60 zł.

Na koniec 2016 r. nie występowały zobowiązania wymagalne. Zobowiązania z tytułu dostaw, robót i usług zostały opłacone w styczniu 2013 r., a zobowiązania z tytułu ujętych w księgach 2016 r. naliczeń związanych z dodatkowym rocznym wynagrodzeniem zostały uregulowane w 2013 r. w obowiązujących terminach płatności.

IV. Uchwała budżetowa i jej zmiany.

W oparciu o zasady zawarte w następujących aktach prawnych:

- ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr157, poz. 1240 ze zm.),
- ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz.1591 ze zm.),
- w uchwale nr XXXVI/186/10 Rady Gminy Jaświły z dnia 28 września 2010 r. w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej.

skontrolowano procedurę uchwalenia budżetu na rok 2016, opracowania jego projektu oraz dokonywanych w nim zmian.

4.1. Projekt budżetu gminy na 2016 r. Wójt ustalił zarządzeniem nr 60/11 z dnia 15 listopada 2011 r. Został on zaopiniowany pozytywnie (bez uwag) przez Skład Orzekający RIO w Białymstoku uchwałą Nr II. 00310- 88/11 z dnia 16 grudnia 2011 r. Projekt budżetu wyodrębnił w budżecie kwotę zbiorczą 260.943,68 zł (błędnie podsumowane kwoty poszczególnych sołectw; błąd rachunkowy) do dyspozycji sołectw w ramach funduszu sołeckiego. Z wykazu poszczególnych sołectw (25) wynika do dyspozycji kwota ogółem 266.943,38 zł. Projekt budżetu przewidywał dochody w wysokości 17.781.205 zł oraz wydatki w wysokości 17.280.301 zł. Nadwyżka budżetu gminy w wysokości 500.904 zł miała być przeznaczona na spłatę zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek długoterminowych.

Budżet Gminy Jaświły na 2016 r. przyjęty został uchwałą Nr XIII/67/11 Rady Gminy Jaświły Jawiły z dnia 22 grudnia 2011 r. Dochody i wydatki przyjęto w następujących kwotach: 17.781.205 zł i 20.803.945 zł. Deficyt budżetu gminy w kwocie 3.022.740 zł planowano sfinansować przychodami pochodzącymi z kredytu długoterminowego. Planowane przychody budżetowe i rozchody ustalono w kwotach: 7.063.519 zł – przychody (w tym: 3.618.000 zł kredyty długoterminowe i 3.445.519 zł pożyczka na wyprzedzające finansowanie zadania inwestycyjnego wg umowy zawartej z BGK w 2011 r.) i 4.040.779 zł – rozchody (spłaty kredytów i pożyczek, w tym: 345.260 zł zaciągniętych w latach 201-2011 i 3.695.519 zł kredytów planowanych do zaciągnięcia w I półroczu 2016 r.)

Uchwała budżetowa na 2016 r. zawierała kwotę 266.943,68 zł do dyspozycji sołectw w ramach funduszu sołeckiego.

Budżet gminy był w trakcie roku zmieniany uchwałami Rady Gminy oraz zarządzeniami Wójta

Budżet gminy po zmianach wprowadzonych w 2016 r. osiągnął:

- planowane dochody w wysokości 18.978.609 zł,
- planowane wydatki w wysokości 21.774.985 zł.

Przychody budżetu ustalono na poziomie 6.673.117,20 zł, a rozchody na poziomie 3.876.741,20 zł. Deficyt budżetowy w kwocie 2.796.376 zł.

4.2. Jednostki organizacyjne gminy Jaświły sporządziły i przekazały pismami z dnia 30 września 2011 r. do Urzędu Gminy wstępne projekty planów finansowych (w formie zestawień tabelarycznych). Z udzielonych wyjaśnień Skarbnika wynika, że kierownikom: GOPS w Jaświłach i GZO w Jaświłach i GZO w Jaświłach przekazany został projekt budżetu na 2016 r. (w przypadku jednostek oświatowych - zbiorczy plan dochodów i wydatków na zdania oświatowe w dz. 801 i 854). Wójt Gminy Jaświły poinformował pismami z dnia 21 listopada 2011 r. kierowników jednostek budżetowych (takich jak: GOPS, Szkoły Podstawowej w Dolistowie Starym, Zespołu Szkół w Jaświłach i GZO w Jaświłach), iż do projektu budżetu gminy na 2016 r. zostały przyjęte kwoty dochodów i wydatków budżetowych oraz dochodów i wydatków dla wyodrębnionego rachunku dochodów oświatowych jednostek budżetowych, zaplanowane na działalność zarządzanych przez dyrektorów jednostek i przekazane do Urzędu formie wstępnego planu finansowego jednostki z dnia 30 września 2011 r. oraz o ustaleniu projektu budżetu gminy zarządzeniem w dniu 15 listopada 2011 r. Dyrektora instytucji kultury (Biblioteki Publicznej i Gminnego Ośrodka Kultury w Jaświłach) poinformowano odrębnymi pismami z dnia 21 listopada 2011 r. (jako dyrektora Biblioteki i GOK) o kwotach dotacji podmiotowej. Przekazana została również informacja o opracowanie projektów planów finansowych poszczególnych jednostek.

W wymaganym terminie (tj. do 22 grudnia 2011 r.) projekty planów finansowych jednostek organizacyjnych gminy Jaświły zostały sporządzone i przekazane do Urzędu Gminy Jaświły. Projekt planu finansowego Urzędu Gminy Jaświły sporządzony został z datą 30 listopada 2011 r.

W świetle postanowień art. 249 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych Wójt Gminy w terminie 21 dni od podjęcia uchwały budżetowej powinien przekazać jednostkom podległym informacje o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków tych jednostek. Z wyjaśnień Skarbnika wynika, iż jednostkom organizacyjnych gminy (kierownikom: GOPS, GZO) została przekazana uchwała budżetowa na 2016 r. Pismami z dnia 30 grudnia 2011 r. Wójt poinformował kierowników jednostek organizacyjnych gminy – jednostek budżetowych (GOPS, Zespołu Szkół w Jaświłach, Szkoły Podstawowej w Dolistowie Starym i GZO) o zatwierdzonych kwotach dochodów i wydatków budżetowych oraz o kwotach dotacji

podmiotowych dla instytucji kultury w wysokości ustalonej zarządzeniem nr 60/11 z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie projektu budżetu Gminy Jaświły na 2016 r. oraz o podjętej w dniu 29 grudnia 2011 r. uchwale budżetowej na 2016 r. Kwoty dochodów i wydatków jednostek organizacyjnych oraz wysokość dotacji instytucji kultury przyjęte uchwałą organu stanowiącego nie zmieniły się w stosunku do projektu budżetu. Wszystkie jednostki organizacyjne gminy Jaświły przekazały do Urzędu sporządzone plany finansowe z datą 19 stycznia 2016 r. i podpisane przez kierowników tych jednostek.

Plany finansowe Biblioteki i GOK sporządzone zostały zgodnie z art. 27 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz z art. 30 -31 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Plan Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej został sporządzony z data 9 stycznia 2016 r.

W trakcie roku budżetowego dokonywano zmian w kwotach dochodów i wydatków poszczególnych jednostek w związku ze zmianami w budżecie gminy.

Ustalono, iż GZO dokonywał zmian w planie finansowym GZO jak i w planach obsługiwanych szkół na podstawie wyciągów z budżetu gminy. Wnioski do Wójta Gminy o zmianę planu finansowego GZO i obsługiwanych szkół były podpisywane przez Główną księgową GZO i kierownika GZO. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych (Dz. U. Nr 241, poz. 1616) w § 12 ust. 1 i 2 stanowi, że zarząd jednostki samorządu terytorialnego zawiadamia samorządowe jednostki budżetowe o dokonanych zmianach planów dochodów i wydatków wprowadzanych w toku wykonywania budżetu. Zawiadomienia te stanowią podstawę dokonania zmian w planach. W związku z tym, że podstawą prowadzenia gospodarki finansowej jednostki stanowi plan finansowy, a odpowiedzialność za gospodarkę finansową jednostki ponosi kierownik każdej jednostki – art. 11 ust. 3 i art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) – zmiany w planie finansowym powinny być dokonywane przez kierownika każdej jednostki, na podstawie skierowanego do niego przez Wójta zawiadomienia stanowiącego podstawę zmian. Ze stwierdzonego podczas kontroli stanu faktycznego wynika, że dyrektorzy szkół nie zawsze dysponowali aktualną, zgodną z budżetem, wersją planu finansowego. Fakt prowadzenia przez GZO obsługi finansowo-księgowej szkół nie może mieć żadnego wpływu na procedurę sporządzania i zmiany planów finansowych obsługiwanych jednostek.

V. Wykonanie budżetu

1. Dochody budżetowe

Wykonanie dochodów zamknęło się kwotą 18.381.726,23 zł (na plan 18.978.609zł), w tym:

- dochody majątkowe – 3.567.331,36 zł (na plan 3.599.241zł),
- dochody bieżące – 14.814.394,87 .zł (na plan 15.379.368 zł)

Wykonanie dochodów stanowiło 96,85 % planu, w tym:

a) dochody własne – 3.713.490,46 zł, tj. 20,2 % dochodów ogółem:

- z podatków i opłat – 2.767.694,28 zł,
- udziały gminy w podatkach dochodowych – 761.518,21 zł,
- dochody z majątku gminy –88.463,10 zł,
- pozostałe dochody –95.814,87zł,

b) dotacje celowe – 3.563.337,81 .zł, tj. 19,4 % dochodów ogółem,

c) środki pozyskane z innych źródeł – 3.559.608,96 zł, tj. 19,4 % dochodów ogółem,

d) subwencja ogólna – 7.545.289 zł, tj. 41 % dochodów

5.1. Dochody z majątku.

W 2016 r. dochody z majątku osiągnięte przez Gminę Jaświły sklasyfikowane w r. 70005 wyniosły 73.011,15 zł (na plan 78.166 zł), w tym:

- wpływy ze sprzedaży nieruchomości (przeniesienie własności nieruchomości w trybie art. 231 § 1 k.c.) - 4.920 zł na plan 6.052 zł (§ 0770),
- wpływy ze sprzedaży drewna –462,96 zł na plan 1.500 zł (§ 0870),
- wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych –66.035,29 zł na plan 69.000 zł (§ 0750),
- dochody z tytułu spadku –1.099,02 zł na plan 1.114 zł (§ 0780); spadek na rzecz gminy na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego w Białymstoku II Wydział Cywilny (sygn. II.Ns 3800/07) z dnia 24 czerwca 2011 r. Na koniec 2016 r. widniała zaległość z tytułu tego dochodu w wysokości 12.246,98 zł (należność od jednego dłużnika o nr kartoteki 201/711). W 2013 r. (tj. do 12 czerwca 2013 r.) dokonano wpłaty w łącznej wysokości 1.714,98 zł (należność ściągana jest przez komornika);
- wpływy z odsetek za nieterminową płatność – 370,98 zł na plan 350 zł (§ 0920),
- wpływy za energię i wodę (należność Gminy za 2016 r.) – 122,90 zł na plan 150 zł (§ 0970)

Dochody z tytułu wieczystego użytkowania zostały sklasyfikowane w § 047 rozdz. 01095; wpływy te w 2016 r. wyniosły 6.627,68 zł na plan 7.000 zł

Kontrolą objęto dochody uzyskane z tytułu sprzedaży nieruchomości należących do Gminy Jaświły, najmu i dzierżawy nieruchomości oraz użytkowania wieczystego.

W badanej jednostce obowiązuje uchwała Nr XXXIV/179/06 Rady Gminy Jawiły z dnia 26 września 2006 r. o określeniu zasad zbywania, nabywania, zamiany i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata, wynikająca z przepisów art. 18 ust. 2 pkt 9 lit „a” ustawy o samorządzie gminnym. Zmian do uchwały nie wprowadzono. Uchwała nie regulowała zasad zawierania umów na czas nieoznaczony, do czego zobowiązują przepisy art. 18 ust. 1 pkt 9 lit a) ustawy o samorządzie gminnym.

5.1.1. Dochody ze sprzedaży nieruchomości.

W okresie objętym kontrolą Gmina Jaświły uzyskała z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności dochody w wysokości 4.920 zł /kwota bez podatku VAT/ (na plan 6.052 zł) – w drodze bezprzetargowej. Przedmiotem sprzedaży było przeniesienie własności nieruchomości w trybie art. 231 § 1 k.c. który stanowi: „samoistny posiadacz gruntu w dobrej wierze, który wzniósł na powierzchni lub pod powierzchnią gruntu budynek lub inne urządzenie o wartości przenoszącej znacznie wartość zajętej na ten cel działki, może żądać, aby właściciel przeniósł na niego własność zajętej działki za odpowiednim wynagrodzeniem”.

Przychód z tytułu sprzedaży ujęty został na koncie 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”. Zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont... dochody ze sprzedaży majątku należy ujmować na koniec 760 „Pozostałe przychody operacyjne”, a nie na koncie 720.

Zbycie nieruchomości o nr 53/1 o pow. 980 m² położonej w obrębie wsi Moniuszki gm. Jaświły nastąpiło na wniosek zainteresowanego, na którego działce usytuowane są budynki.

Wartość nieruchomości została oszacowana 23 lipca 2016 r. na poziomie 14.920 zł (w tym: wartość rynkowa gruntu – 4.920 zł (kwota bez podatku VAT) i wartość nakładów na istniejącej działce 10.000 zł)

Wójt Gminy Jaświły wydał zarządzenie nr 30/12 z dnia 27 lipca 2016 r. o zbyciu własności nieruchomości o nr 53/1 o pow. 980 m² położonej w obrębie wsi Moniuszki gm. Jaświły. W

podstawie prawnej zarządzenia powołano się na przepisy art. 35 ust 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami oraz § 2 uchwały Nr XXXIV/179/06 Rady Gminy Jaświły z dnia 26 września 2006 r. W § 2 uchwały wskazano, że podstawą zbycia, nabycia i zamiany nieruchomości gruntowych, ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata oraz obciążania nieruchomości służebnościami gruntowymi jest zarządzenie Wójta. Załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 30/12 Wójta jest wykaz nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży. W wykazie m.in. w rubrykach: *opis nieruchomości* zamieszczono zapis „nie zabudowana”, *przeznaczenie w planie oraz sposób zagospodarowania* – zabudowa zagrodowa”, *forma zbycia* – „sprzedaż”, *termin do złożenia wniosku w przypadku pierwszeństwa* – „6 tygodni od dnia ogłoszenia niniejszego zarządzenia”. Z wyjaśnień W. Kotuka – kierownika Referatu Rolnictwa i Gospodarki Komunalnej wynika, że zarządzenie nr 30/12 Wójta z dnia 27 lipca 2016 r. o zbyciu własności nieruchomości o nr 53/1 oraz wykaz nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży stanowiący załącznik nr 1 do zarządzenia Wójta zostały zamieszczone na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy. Informacja o wykazie została opublikowana w prasie lokalnej („Gazeta Współczesna”)– 02.08.2016 r. oraz przekazana sołtysowi wsi Moniuszki. W ogłoszeniu o wykazie w prasie lokalnej zamieszczono zapis, że „w siedzibie Urzędu Gminy Jaświły na tablicy ogłoszeń został wywieszony na okres 21 dni, tj. od 27 lipca 2016 r. do 17 sierpnia 2016 r. wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży”. Informacja o wykazie nie została zamieszczona na stronie internetowej Urzędu Gminy Jaświły, co narusza postanowienia art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Wykaz został sporządzony zgodnie z art. 35 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

„Protokół rokowań” został sporządzony dnia 3 października 2011 r. z którego wynika, że Gmina Jaświły dokona sprzedaży w drodze bezprzetargowej części działek powstałych w wyniku podziału mających obecnie nr geod. 53 stanowiących własność Gminy Jaświły z zajętych częściowo budynkami stanowiącymi własność R. D. (zainteresowanego kupnem nieruchomości), położonych w obrębie wsi Moniuszki gm. Jaświły w następujący sposób: 1) R.D. poniesie koszty podziału działek oznaczonych nr geod. 53 obręb Moniuszki oraz koszty dokonania wyceny wydzielonych części działek, które zostaną wyznaczone do zbycia na jej rzecz, 2) Wójt Jan Joka działając w imieniu gminy Jaświły, przeniesie na rzecz R.D. prawo własności wydzielonych działek, których powierzchnia i wycena zostaną określone po podziale. Strony ustaliły, że po dokonaniu podziału i dokonaniu wyceny przez rzeczoznawcę majątkowego zostanie w formie aneksu uzupełniony protokół rokowań o nowe dane. W dniu 16.08.2016 r. do Urzędu wpłynęło pismo od R. D. o umożliwienie zakupu działki o nr 53/1

wieś Moniuszki częściowo zabudowaną budynkami gospodarczymi częściowo na które zostały poniesione przez nabywcę nakłady w postaci dwóch budynków gospodarczych, częściowo posadowionych na wyżej wymienionej nieruchomości. Z protokołu rokowań z dnia 15 października 2016 r. wynika, że ustalono cenę nabycia na kwotę brutto 6.051,60 zł.

Nie okazano potwierdzenia poinformowania nabywcy o dacie i miejscu podpisania aktu notarialnego, co stanowi naruszenie art. 41 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Akt notarialny został podpisany 22 października 2016 r. po uprzednim uregulowaniu należności (05.09.2016 r.).

5.1.2. Dochody z tytułu użytkowania wieczystego.

W rocznym zbiorczym sprawozdaniu Rb-27S za 2016 r. w kol. „Należności” wykazano kwotę 6.627,68 zł, „dochody wykonane” 6.627,68 zł oraz w rubryce „należności pozostałe do zapłaty ogółem” wykazano 0 zł,- zł, w rubryce „nadpłaty” -0 zł.

Dochody z tytułu użytkowania wieczystego ujmowane były w par. 0470 „Wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości” klasyfikacji budżetowej” w rozdz. 01095.

Na podstawie okazanego „Wykazu użytkowników wieczystych zobowiązanych do uiszczenia opłaty za użytkowanie wieczyste za 2016 r.” sporządzonego przez W. Kotuka – kierownika Referatu Rolnictwa i Gospodarki Komunalnej, stwierdzono, że zobowiązanych do opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntów stanowiących własność gminy Jaświły jest 10 podmiotów. Z wykazu wynikało, że wysokość opłaty rocznej powinna wynosić łącznie 7.003,61 zł. Jednostka pod datą 30 stycznia 2016 r. w ewidencji księgowej dokonała przypisu użytkowania wieczystego za 2016 r. w łącznej wysokości 7.003,61 zł zapisem: Wn 221-6 Ma 720. Wpłaty księgowane były zapisem: Wn 101 lub Wn 130 i Ma 221-6. Ustalono, iż ewidencja księgowa do dochodów z tytułu użytkowania wieczystego prowadzona była bez wskazania salda na początek i koniec roku poszczególnych użytkowników (ewidencja analityczna do dochodów z tytułu użytkowania wieczystego nie była prowadzona na poszczególnych użytkowników).

W wyniku kontroli ustalono, iż dokonano pod datą 30 czerwca 2016 r. korekty przypisu na kwotę 375,93 zł (zapis czerwony: Wn 221-6 Ma 720) w związku z przekształceniem prawa użytkowania wieczystego w prawo własności na podstawie decyzji R1.6826.1.2011 Wójta z dnia 15 lipca 2011 r. (opłata z tytułu przekształcenia użytkowania wieczystego w prawo własności została rozłożona na raty).

Z ustaleń kontroli wynika, iż w trakcie 2016 r. nie wystąpiły przypadki oddania nieruchomości w użytkowanie wieczyste.

Z wykazu sporządzonego przez W. Kotuka – kierownika Referatu Rolnictwa i Gospodarki Komunalnej wynika, iż w okresie objętym kontrolą opłaty roczne pobierano na podstawie obowiązujących 10 umów użytkowania wieczystego. Badaniu poddano terminowość regulowania opłat wszystkich użytkowników wieczystych o nr działek:

a) 29/3, 29/4, 29/5 o łącznej pow. 13.313 m² - działki będące w użytkowaniu wieczystym A. Ch.; opłata roczna na 2016 r. ustalona została w wysokości 3.585,09 zł i była ustalona na podstawie wypowiedzenia z dnia 30.11.2010 r. dokonanego w związku z aktualizacją wartości nieruchomości w drodze operatu szacunkowego (z października 2010 r.). Opłata roczna w 2016 r. w kwocie 3.585,09 zł. wniesiona została 28.03.2016 r., tj. w terminie;

b) 29/9 o pow. 1.305 m² – działka będąca w użytkowaniu wieczystym K. Ch; opłata roczna na 2016 r. ustalona została w wysokości 453,36 zł i była ustalona na podstawie wypowiedzenia z dnia 30.11.2010 r. dokonanego w związku z aktualizacją wartości nieruchomości w drodze operatu szacunkowego. Opłata roczna w 2016 r. w kwocie 453,36 zł. wniesiona została 19.04.2016 r., tj. po terminie (odsetki za nieterminową płatność nie zostały przypisane i wniesione); nie naliczone i nie pobrane odsetki stanowiły kwotę 3,00 zł;

c) 113/18 i 113/19 o łącznej pow. 1.294 m² – działki będące w użytkowaniu wieczystym małżonków B. i A. Ch.; opłata roczna na 2016 r. ustalona została w wysokości 601,83 zł i była ustalona na podstawie wypowiedzenia z dnia 30.11.2010 r. dokonanego w związku z aktualizacją wartości nieruchomości w drodze operatu szacunkowego. Opłata roczna w 2016 r. wniesiona została 03.04.2016 r., tj. 1 dzień po terminie;

d) 872 o pow. 700 m² – działka będąca w użytkowaniu wieczystym małżonków A. i A. Dz. ; opłata roczna na 2016 r. ustalona została w wysokości 198,54 zł i była ustalona na podstawie wypowiedzenia z dnia 30.11.2010 r. dokonanego w związku z aktualizacją wartości nieruchomości w drodze operatu szacunkowego. Opłata roczna w 2016 r. wniesiona została 19.11.2016 r. tj. po terminie (odsetki zostały wniesione w kwocie 16,30 zł za 233 dni opóźnienia);

e) 113/20 i 113/21 o łącznej pow. 1.103 m² m² – działki będące w użytkowaniu wieczystym małżonków A. i K. G.; opłata roczna na 2016 r. ustalona została w wysokości 157,49 zł i była ustalona na podstawie wypowiedzenia z dnia 30.11.2010 r. dokonanego w związku z aktualizacją wartości nieruchomości w drodze operatu szacunkowego. Opłata roczna w 2016 r. wniesiona została 05.11.2016 r. tj. po terminie (odsetki zostały wniesione w kwocie 12,23 zł za 218 dni opóźnienia);

- f) 110/8 o pow. 5.300 m² – działka będąca w użytkowaniu J.G.; opłata roczna na 2016 r. ustalona została w wysokości 1.182,96 zł i była ustalona na podstawie wypowiedzenia z dnia 30.11.2010 r. dokonanego w związku z aktualizacją wartości nieruchomości w drodze operatu szacunkowego. Opłata roczna w 2016 r. wniesiona została 15.03.2016 r., tj. w terminie;
- g) 88/4 o pow. 132 m² - działka w użytkowaniu wieczystym: A. S udział 1/3 oraz małżonków K. i A. P. udział 1/3, małżonków B. i B. S. udział 1/3 W okresie objętym kontrolą opłata roczna wynosiła 55,44 zł (w tym: po 18,48 zł na użytkownika /3*18,48 zł/) i i była ustalona na podstawie wypowiedzenia z dnia 02.12.2010 .r. dokonanych w związku z aktualizacją wartości nieruchomości w drodze operatu szacunkowego. Opłata roczna w 2016 r. w łącznej wysokości 55,44 zł wniesiona została po terminie, i tak: małżonkowie B. i B. S. wnieśli opłatę 9.05.2016 r. (po terminie)- nienaliczone i niepobrane odsetki stanowiły kwotę 0,24 zł, A. S wniósł opłatę 13.12.2016 r. (tj. po terminie)- nienaliczone i niepobrane odsetki stanowiły kwotę 1,68 zł, zaś małżonkowie K. i A. P. wnieśli opłatę 30.03.2016 r. (tj. w terminie);
- h) 88/8 o pow. 223 m² - działka będąca w użytkowaniu A. S.; opłata roczna na 2016 r. ustalona została w wysokości 31,98 zł i była ustalona na podstawie wypowiedzenia z dnia 02.12.2010 r. dokonanego w związku z aktualizacją wartości nieruchomości w drodze operatu szacunkowego. Opłata roczna w 2016 r. wniesiona została 13.12.2016 r., tj. po terminie; nienaliczone i niepobrane odsetki stanowiły kwotę 2,90 zł;
- i) 68/3 o pow. 713 m² – działka będąca w użytkowaniu wieczystym I. Ż.; opłata roczna na 2016 r. ustalona została w wysokości 219,03 zł i była ustalona na podstawie wypowiedzenia z dnia 30.11.2010.r. dokonanego w związku z aktualizacją wartości nieruchomości w drodze operatu szacunkowego. Opłata roczna w 2016 r. wniesiona została 31.01.2016 r., tj. w terminie;
- j) 88/7 o pow. 338 m² – działka będąca w użytkowaniu małżonków B. i S. S. opłata roczna na 2016 r. ustalona została w wysokości 141,96 zł i była ustalona na podstawie wypowiedzenia z dnia 02.12.2010 r. dokonanego w związku z aktualizacją wartości nieruchomości w drodze operatu szacunkowego. Opłata roczna w 2016 r. wniesiona została 9.05.2016 r., tj. po terminie. Nienaliczone i niepobrane odsetki stanowiły kwotę 1,87 zł.

Opłaty roczne z tytułu użytkowania wieczystego powinny być wniesione do 31 marca każdego roku (z góry).

Z ewidencji księgowej prowadzonej do konta 221-6 „wpłata za użytkowanie wieczyste” wynika, że b.o wynosiło 0 zł, roczne obroty strony Wn – 6.627,68 zł, roczne obroty strony ma – 6.627,68 zł, b. z. – 0 zł. Z powyższego wynika, że przez wszystkich użytkowników opłata roczna została wniesiona.

Jak wynika z ustnych wyjaśnień A. Okulczyk jednostka nie naliczała i nie pobierała odsetek za nieterminową płatność do kwoty 6,60 zł miesięcznie. W załączniku nr 3 pn. „Obowiązujące metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego” do zarządzenia nr 14/07 Wójta z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości podatków, opłat i nie podatkowych należności budżetowych oraz aktualizacji zasad (polityki) rachunkowości postanowiono m.in. „nie nalicza się odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych nieprzekraczających kwoty 6,60 zł (art. 54 par. 1 pkt 5 Ordynacji). Te same zasady dotyczą odsetek od pozostałych zaległości.”

Należy zauważyć, iż przepisy wewnętrzne jednostki nie precyzują okresu, za jaki odsetki będą „spisywane z ewidencji” (np. miesiąc, kwartał, rok). Należy też wskazać, że od 11 lutego 2016 r. obowiązuje przepis art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, który wymaga od jednostki sektora finansów publicznych ustalania przypadających im należności pieniężnych. W przepisach powszechnie obowiązujących brak zaś przepisu upoważniającego do odstąpienia od naliczania odsetek od nieterminowo wpłacanych należności cywilnoprawnych. Regulacja taka obowiązuje tylko w zakresie odsetek od należności podatkowych (art. 54 § 1 pkt 5 Ordynacji podatkowej).

Zgodnie z art. 72 ustawy o gospodarce nieruchomościami opłata roczna za użytkowanie wieczyste gruntów wnoszona była w wysokości 3% ich wartości, zaś w jednym przypadku w 1% / nieruchomość gruntowe oddana na cele mieszkaniowe/ - dz. o nr 88/8.

5.1.2. Dochody z najmu i dzierżawy nieruchomości (rozdz. 70005 i 75023 par. 075).

Gmina Jaświły z ww. tytułu osiągnęła w 2016 r. dochody w następujących rozdziałach i wysokościach: 70005 „Gospodarka gruntami i nieruchomościami” –66.035,29 zł (na plan 69.000 zł), a zaległości 369 zł i 75023 „Urzędy gmin” –5.247,41 zł (na plan 5.200 zł), zaległości 0 zł. Do zaległości odniesiono się w dalszej części niniejszego punktu protokołu kontroli. W rozdziale 70005 ujęte zostały opłaty za wynajem lokali użytkowych i mieszkalnych oraz wynajem pomieszczenia budynku Urzędu, zaś w 75023 – opłaty jednorazowe za wynajem pomieszczenia budynku Urzędu.

Do ewidencji przychodów z tytułu najmu lokali służyło zgodnie z ustaleniami wewnętrznymi konto 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”

W badanej jednostce obowiązuje uchwała Nr XXXIV/179/06 Rady Gminy Jaświły z dnia 26 września 2006 r. o określeniu zasad zbywania, nabywania, zamiany i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata, wynikająca z

przepisów art. 18 ust. 2 pkt 9 lit „a” ustawy o samorządzie gminnym. Zmian do uchwały nie wprowadzono (o czym była już mowa w pkt 5.2 „Dochody z majątku niniejszego rozdziału protokołu kontroli). Należy zauważyć, iż z dniem 22 października 2007 r. wprowadzone zostały zmiany do ustawy, stanowiące, zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. „a”, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy m.in. podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej; uchwała rady gminy jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość; do czasu określenia zasad wójt/burmistrz może dokonywać tych czynności wyłącznie za zgodą rady gminy.

W §8 uchwały XXXIV/179/06 Rady Gminy Jaświły z dnia 26 września 2006 r. postanowiono, że udziela się Wójtowi zgodny na wydzierżawienie nieruchomości na okres dłuższy niż trzy lata, w trybie przetargowym, z zastrzeżeniem § 10 ust. 1 uchwały – dotychczasowemu dzierżawcy przysługuje pierwszeństwo do zawarcia umowy na kolejny okres, jeżeli wywiązywał się z postanowień umowy, złoży wniosek na 1 miesiąc przed jej wygaśnięciem a zawarcie umowy nie będzie sprzeczne z interesem gminy. W § 2 uchwały wskazano, że podstawą zbycia, nabycia i zamiany nieruchomości gruntowych, ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata oraz obciążania nieruchomości służebnościami gruntowymi jest zarządzenie Wójta. Załącznikiem do zarządzeń Wójta jest wykaz sporządzony w trybie art. 35 ustawy o gospodarce nieruchomościami, który wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie Urzędu.

W 2016 r. czynsz za lokale mieszkalne wnoszony był na podstawie uchwały Nr XIX/131/01 Rady Gminy Jaświły w sprawie określenia stawek czynszu regulowanego za lokale mieszkalne. Ustalona uchwałą stawka bazowa czynszu wynosiła 0,45 zł/1m².

Zgodnie z art. 8 pkt 1 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego stawki za najem lokali wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego gminy należy do kompetencji organu wykonawczego (wójta). Podstawą ustalenia stawek, z uwzględnieniem czynników podwyższających lub obniżających wartość użytkową lokalu, wymienionych enumeratywnie w art. 7 ustawy, winna być zaś uchwała organu stanowiącego w sprawie zasad polityki czynszowej, wchodząca w skład wieloletniego

programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy (art. 21 ust. 2 pkt 4 ustawy), która nie została podjęta.

Po przeprowadzeniu kontroli gospodarki finansowej za 2008 r. przez inspektorów RIO w Białymstoku wydano pismem Nr RIO.I.6001-16/09 z dnia 3 grudnia 2009 r. wystąpienie pokontrolne, w których zalecono m.in. „Przedłożenie Radzie Gminy projektu uchwały w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, określającej m.in. zasady polityki czynszowej oraz ustalenie na jej podstawie stawek czynszu za najem lokali mieszkalnych, stosownie do przepisów ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy...” (pkt 4) W odpowiedzi na zalecenia dot. pkt 4 Wójta przedstawił: „Zlecono pracownikowi prowadzącemu sprawy gospodarki komunalnej opracowanie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, określającego m.in. zasady polityki czynszowej oraz ustalenie na jej podstawie stawek czynszu za najem lokali mieszkalnych, stosownie do przepisów ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy...”

Z ustaleń kontroli wynika, że dopiero w dniu 26 września 2016 r. Rada Gminy Jaświły podjęła uchwałę Nr XVIII/95/12 w sprawie uchwalenia Programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2013 – 2017. Maksymalne obniżenie wysokości czynszu mogło wynosić 70% stawki bazowej czynszu, zaś maksymalne podwyższenie wysokości czynszu –105% stawki czynszu.

Wójt Gminy Jaświły zarządzeniem nr 4/13 z dnia 1 lutego 2013 r. ustalił stawki czynszu za: lokale mieszkalne (stawka bazowa czynszu za m² – 1,60 zł) i lokali socjalnych (stawka bazowa czynszu za m² – 0,80 zł) obowiązujące od 1 lutego 2013 r. Czynniki podwyższające i obniżające stawkę bazową czynszu zawarte zostały w Programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2013 – 2017. Z treści Programu wynika m.in. że w skład mieszkaniowego zasoby gminy Jaświły wchodzi 7 lokali mieszkalnych, zlokalizowanych w trzech budynkach stanowiących własność Gminy Jaświły o łącznej pow. 367,86 m². Gmina Jaświły nie posiada wyodrębnionych lokali socjalnych.

Ewidencja analityczna należności z najmu i dzierżaw nieruchomości w podziale na kontrahentów prowadzona była w Referacie Finansowym (dla każdego kontrahenta założona jest oddzielna kartoteka – 201/...wg najemców)

Przypis należności netto z tytułu czynszu za lokale użytkowe w ewidencji księgowej jednostki ujmowano zapisem: Wn 201/...wg najemców Ma 720 oraz podatek VAT zapis: Wn 201/...wg najemców Ma 225-3; wpływ dochodów brutto do jednostki z tytułu czynszu Wn 130 (lub

101) Ma 201/... z podziałem na najemców, w ewidencji budżetu wpływ należności z tytułu najmu lokali użytkowych ujmowano łącznie z podatkiem VAT Wn 133-1 Ma 901. Przekazanie podatku VAT do urzędu skarbowego ujmowano w ewidencji Urzędu jako jednostki zapisem ujemnym: Wn 225 Ma 130, w ewidencji budżetu zapisem ujemnym: Wn 133 Ma 901.

Umowy przyjęte do kontroli:

a) umowa najmu lokalu mieszkalnego zawarta 7 stycznia 2004 r. z I. T. na czas nieokreślony. Przedmiotem umowy najmu jest lokal mieszkalny w Jaświłach Nr 11 m.2 o pow. 49m² ustalony czynsz wynosi 45,08 zł miesięcznie. W § 4 umowy postanowiono, że czynsz ma być regulowany z dołu w terminie do 5 dnia każdego miesiąca obowiązywania umowy.

Kontrolą objęto terminowość regulowania płatności wynikających z faktur o Nr:

- 111/2016 z dnia 29.06.2016 r. za czerwiec 2016 r.(na fakturze wskazano: *termin płatności – zapłacona*)- czynsz za czerwiec został opłacony w dniu 25.06.2016r. tj. przed datą wystawienia faktury;

- 132/2016 z dnia 26.07.2016 r. za lipiec 2016 r. (z terminem płatności- 05.08.2016 r.) ; opłacono 14.08.2016 r.; tj. nie w terminie. Nie przypisano i nie wniesiono odsetek za nieterminowa płatność na kwotę 0,13 zł;

- 156/2016 z dnia 31.08.2016 r.za sierpień 2016 r. (termin płatności 05.09.2016 r.) – opłacono 05.09.2016 r.;

- 176/2016 z dnia 25.09.2016 r. za wrzesień 2016 r. (termin płatności 05.10.2016 r.) – opłacono 03.10.2016 r., tj. w terminie wskazanym na fakturze i umowie;

- 195/2016 z dnia 25.10.2016 r. za październik 2016 r. (termin płatności 05.11.2016 r.) – opłacono 09.11.2016 r.; za nieterminową płatność nie naliczono i nie wniesiono odsetek na kwotę 0,06 zł;

-212/2016 .z dnia 29.11.2016 r. za listopad 2016 r. (termin płatności 05.12.2016 r.) – opłacono 05.12.2016 r.;

- 237/2016 z dnia 19.12.2016 r. za grudzień (termin płatności 05.01.2013 r.) – opłacono 18.02.2013 r. ; za nieterminową płatność nie zostały naliczone i pobrane odsetki w wysokości 0,71 zł;

Najemcy założona została kartoteka o nr 201/106. W 2016 r. najemca dokonał wpłaty na kwotę 540,96 zł (w tym opłacono czynsz za grudzień 2011 r.). Na dzień 31.12.2016 r. widniało saldo należność od najemcy (za czynsz za grudzień 2016 r.) w wysokości 45,08 zł, które zostało uregulowane 18 lutego 2016 r.

Odsetek od nieterminowej płatności do kwoty 6,60 zł nie naliczono i nie pobierano.

Czynsz miesięczny od 2004 wnoszony był w kwocie 45,08 zł. Ustalono, iż pismem nr R1.7114.1.4.2013 Wójt z dnia 07.02.2013 r. wypowiedział na podstawie art. 8a i 9 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego, dotychczasową wysokość czynszu. Od 1 czerwca 2013 r. stawka czynszu będzie wynosić 3,28 zł za 1 m², co zostało ustalenie na podstawie zarządzenia nr 4/13 Wójta z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie określenia stawek czynszu za lokale mieszkalne...; czynsz ustalono na kwotę 160,72 zł (49 m²*3,28 zł/m²);

b) umowa najmu lokalu mieszkalnego zawarta dnia 10 stycznia 1986 r. z T.K. na czas nieokreślony. Przedmiotem umowy najmu jest lokal o łącznej powierzchni 48,86 m² (w umowie nie wskazano adresu najemcy; wskazano jedynie *zam. Jaświły*). Aneksiem z 27 kwietnia 2001 r. wprowadzono zmianę stawki czynszu. Ustalony czynsz wynosi 44,46 zł (stawka bazowa 0,45 zł* 48,86m² + 0,15 zł za WC + 0,15 zł za łazienkę + 0,15 zł za c.o +0,01 zł za położenie w zawartej zabudowie wsi) miesięcznie płatny w terminie do 10 następnego miesiąca.

Z najemcą zawarto również w dniu 1 grudnia 2005 r. umowę najmu lokalu mieszkalnego na czas nieoznaczony. Przedmiotem najmu jest lokal mieszkalny o powierzchni 28 m² znajdujący się w budynku dwurodzinnym we wsi Jaświły 11. W § 1 umowy wskazano, iż lokal wyposażony jest w instalacje elektryczną, c.o. W § 3 umowy postanowiono, iż najemca zobowiązany jest do zapłat Wynajmującego czynszu z tytułu najmu w wysokości 25,48 zł (0,91 zł * 28 m²) miesięcznie płatny w terminie do 10 następnego miesiąca.

Dwie wskazane umowy zostały zawarte z tym samym najemcą - T.K (były pracownik Urzędu Gminy Jaświły). Z wyjaśnień A. Okulczyk (pracownika Urzędu) wynika, że lokal mieszkalny w Jaświłach 11 o powierzchni 48,86 m² został powiększony o dodatkowy pokój o pow. 28 m². W związku z powyższym łączny czynsz z dwóch umów wynosi 69,94 zł miesięcznie.

Kontrolą objęto terminowość regulowania płatności wynikających z faktur o Nr:

-113/2016 r. z 29.06.2016 r. za czerwiec (z terminem płatności 10.07.2016 r.); opłacono 25.06.2016 r., tj. przed datą wystawienia faktury;

- 131/2016 r. z 26.07.2016 r. za lipiec (z terminem płatności 10.08.2016 r.); opłacono 25.07.2016 r., tj. przed datą wystawienia faktury;

- 155/2016 z dnia 31.08.2016 r.za sierpień 2016 r. (termin płatności 10.09.2016 r.) – opłacono 25.09.2016 r.; tj. po terminie wskazanym na fakturze i umowie. Nienaliczone i niepobrane odsetki za nieterminową płatność stanowiły kwotę 0,37 zł;

- 177/2016 z dnia 25.09.2016 r. za wrzesień 2016 r. (termin płatności 10.10.2016 r.) – opłacono 25.09.2016 r., tj. w terminie wskazanym na fakturze i umowie;
- 194/2016 z dnia 25.10.2016 r. za październik 2016 r. (termin płatności 10.11.2016 r.) – opłacono 25.10.2016 r., tj. w terminie wskazanym na fakturze i umowie;
- 211/2016 z dnia 29.11.2016 r. za listopad 2016 r. (termin płatności 10.12.2016 r.) – opłacono 23.11.2016 r., tj. przed dniem wystawienia faktury,
- 236/2016 z dnia 19.12.2016 r. za grudzień (termin płatności 10.01.2013 r.) – opłacono 28.12.2016 r.

Opłaty za wodę i energię elektryczną wnoszone były we własnym zakresie.

Najemcy założona została kartoteka o nr 201/116. Ustalono, że wpłaty przez najemcę dokonywane były terminowo za wyjątkiem jednego przypadku. Najemca w 2016 r. wniósł opłaty na łączną kwotę 1.143,48 zł. Ustalono, iż na koniec 2016 r. powstała należność od najemcy na kwotę 58,97 zł, która została uregulowana 10 stycznia 2013 r. Zobowiązanie najemcy wobec Urzędu dotyczyło energii elektrycznej za IV kwartał 2016 r.

Pismem nr R1.7114.1.3.2013 Wójt z dnia 07.02.2013 r. wypowiedział na podstawie art. 8a i 9 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego, dotychczasową wysokość czynszu. Od 1 czerwca 2013 r. stawka czynszu będzie wynosić 3,20 zł za 1 m², co zostało ustalenie na podstawie zarządzenia nr 4/13 Wójta z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie określenia stawek czynszu za lokale mieszkalne...; czynsz ustalono na kwotę 245,95 zł (76,86 m²*3,20 zł/m²);

c) umowa najmu lokalu mieszkalnego zawarta 4 stycznia 2010 r. z K.Sz na czas nieoznaczony. Przedmiotem umowy najmu jest lokal mieszkalny w Mikicinie I 20 o pow. 61,70 m². Aneks nr 1 do umowy dokonano zmiany opłaty za zimną wodę. Miesięczna opłata za lokal mieszkalny została ustalona na kwotę w łącznej wysokości 254,52 zł (w tym: czynsz 56,76 zł /0,92 zł/m²*61,70 zł/m²+ c.o 185zł /3 zł/m²*61,70 m² +zimna woda wg stawki 3 m³na osobę /miesiąc przy stawce 2,11zł/m² - 12,66 zł /2os. *3m³ *2,11zł/.

W umowie postanowiono, że czynsz ma być regulowany z dołu w terminie do 10 dnia każdego miesiąca obowiązywania umowy.

Kontrolą objęto terminowość regulowania płatności wynikających z faktur o Nr:

- 111/2016 z dnia 29.06.2016 r. za czerwiec 2016 r.(termin płatności: *zapłacono*; opłacono 25.06.2016 r.);
- 129 z dnia 26.07.2016 r. za lipiec 2016 r. (termin płatności 10.08.2016 r.) – opłacono 25.07.2016 r.,

- 153 z dnia 31.08.2016 r. za sierpień 2016 r. (termin płatności 10.09.2016 r.) – opłacono 24.08.2016 r., tj. przed dniem wystawienia faktury,
- 179 z dnia 25.09.2016 r. za wrzesień 2016 r. (termin płatności 10.10.2016 r.) – opłacono 26.09.2016 r.,
- 192 z dnia 25.10.2016 r. za październik 2016 r. (termin płatności 10.11.2016 r.) – opłacono 25.10.2016 r.,
- 209 z dnia 29.11.2016 r. za listopad 2016 r. (termin płatności 10.12.2016 r.) – opłacono 26.11.2016 r., tj. opłacono przed dniem wystawienia faktury,
- 234 z dnia 19.12.2016 r. za grudzień (termin płatności 10.01.2013 r.) – opłacono 28.12.2016 r.

Najemcy założona została kartoteka o nr 201/564. Ustalono, że wpłaty przez najemcę dokonywane były terminowo.

W 2016 r. najemca dokonał wpłaty na kwotę 3.054,24 zł. Na dzień 31.12.2016 r. konto 201/564 nie wykazywało salda (saldo 0 zł).

Pismem nr R1.7114.1.7.2013 Wójt z dnia 07.02.2013 r. wypowiedział na podstawie art. 8a i 9 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego, dotychczasową wysokość czynszu. Od 1 czerwca 2013 r. stawka czynszu będzie wynosić 3,28 zł za 1 m², co zostało ustalenie na podstawie zarządzenia nr 4/13 Wójta z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie określenia stawek czynszu za lokale mieszkalne...; czynsz ustalono na kwotę 202,38 zł (61,70 m²*3,28 zł/m²);

d) umowa najmu lokalu mieszkalnego zawarta 4 stycznia 2010 r. z M.M. na czas nieoznaczony. Przedmiotem umowy najmu jest lokal mieszkalny w Mikicinie I 20 o pow. 47,20 m². Aneks nr 1 z dnia 2 grudnia 2011 r. do umowy dokonano zmiany opłaty za lokal mieszkalny (wprowadzono opłatę za zimną wodę – „wg wskazań podlicznika na koniec każdego kwartału po wystawieniu odrębnej faktury z określoną datą płatności”. Czynsz za lokal ustalono na 43,42 zł miesięcznie, c.o –141,60 zł /wg stawki 3 zł/m² *47,20 m²/, tj. razem 185,02 zł. Urząd wystawiał oddzielnie faktury VAT za wodę (wg wskazań podlicznika) i opłatę za lokal mieszkalny (na kwotę 185,02 zł).

W umowie postanowiono, że czynsz ma być regulowany z dołu w terminie do 10 dnia każdego miesiąca.

Kontrolą objęto terminowość regulowania płatności wynikających z faktur za czynsz (wystawianych na kwotę 185,02 zł) o Nr:

- 112 z dnia 29.06.2016 r. za czerwiec 2016 r.(termin płatności 10.07.2016 r.) opłacono 16.07.2016 r., tj. po terminie wskazanym na fakturze i umowie. Nienaliczone i niepobracone odsetki za nieterminową płatność stanowiły kwotę 0,26 zł;
- 130 z dnia 26.07.2016 r. za lipiec 2016 r. (termin płatności 10.08.2016 r.) – opłacono 14.08.2016 r. Nie naliczono i nie pobrano odsetek za nieterminową płatność w wysokości 0,40 zł;
- 154 z dnia 31.08.2016 r.za sierpień 2016 r. (termin płatności 10.09.2016 r.) – opłacono 01.10.2016 r., tj. po terminie wskazanym na fakturze i umowie; za nieterminową płatność nie naliczono i nie pobrano odsetek w wysokości 1,38 zł;
- 178 z dnia 25.09.2016 r. za wrzesień 2016 r. (termin płatności 10.10.2016 r.) – opłacono 15.10.2016 r., tj. po terminie wskazanym na fakturze i umowie; za nieterminową płatność nie naliczono i nie pobrano odsetek w wysokości 0,33 zł;
- 193 z dnia 25.10.2016 r. za październik 2016 r. (termin płatności 10.11.2016 r.) – opłacono 10.12.2016 r., tj. po terminie wskazanym na fakturze i umowie; za nieterminową płatność nie naliczono i nie pobrano odsetek w wysokości 1,98 zł;
- 210 z dnia 29.11.2016 r. za listopad 2016 r. (termin płatności 10.12.2016 r.) – opłacono 14.12.2016 r. tj. po terminie wskazanym na fakturze i umowie; za nieterminową płatność nie naliczono i nie pobrano odsetek w wysokości 0,26 zł;
- 235 z dnia 19.12.2016 r. za grudzień (termin płatności 10.01.2013 r.) – opłacono 24.01.2013 r., tj. po terminie wskazanym na fakturze i umowie; za nieterminową płatność nie naliczono i nie pobrano odsetek w wysokości 0,92 zł.

Najemcy założona została kartoteka o nr 201/568. Ustalono, że wpłaty przez najemcę dokonywane były nieterminowo. Z wyjaśnień A. Oklulczyk wynika, że najemcy nie naliczono odsetek, ponieważ nie przekroczyło miesięcznie kwoty 6,60 zł. W 2016 r. najemca dokonał wpłaty na kwotę 2.461,45zł (w tym za czynsz oraz wodę zimną) Na dzień 31.12.2016 r. widniała należność od najemcy na kwotę 185,02 zł; uregulowano 24.01.2013 r.

Pismem nr R1.7114.1.7.2013 Wójt z dnia 07.02.2013 r. wypowiedział na podstawie art. 8a i 9 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego, dotychczasową wysokość czynszu. Od 1 czerwca 2013 r. stawka czynszu będzie wynosić 3,28 zł za 1 m², co zostało ustalenie na podstawie zarządzenia nr 4/13 Wójta z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie określenia stawek czynszu za lokale mieszkalne...; czynsz ustalono na kwotę 154,82 zł (47,20 m²*3,28 zł/m²).

W trakcie kontroli ustalono, iż opłata za centralne ogrzewanie (w budynku po byłej Szkole Podstawowej w Mikicinie) ustalona została na podstawie uchwały nr 4/7/99 Zarządu Gminy Jaświły z dnia 3 marca 1999 r. w sprawie ustalenia stawki za ogrzewanie lokali, w wysokości 3 zł za 1m² powierzchni zajmowanego lokalu mieszkalnego. Należy wskazać, iż kontrolowana jednostka nie traktowała wpłat za c.o. jako wniesionych zaliczek na poczet faktycznych kosztów centralnego ogrzewania – nie dokonywano rozliczeń kosztów wytworzenia ciepła i wniesionych wpłat. Praktyka taka jest niezgodna z przepisami ustawy o ochronie praw lokatorów..., która w art. 9 ust. 2 stanowi, iż wysokość opłat niezależnych od właściciela powinna być ustalana w taki sposób, aby zapewniała wyłącznie pokrycie przez odbiorców kosztów wytworzenia energii cieplnej. Brak bieżącej kalkulacji kosztów wytworzenia ciepła uniemożliwia zweryfikowanie prawidłowości kwoty wnoszonych przez najemców opłat. W świetle przywołanego przepisu ustawy opłaty te nie mogą być ustalone na poziomie niższym od faktycznych kosztów wytworzenia ciepła, jak również nie mogą obciążać najemców ponad faktycznie poniesione przez gminę koszty.

Kopia uchwały nr 4/7/99 Zarządu Gminy Jaświły z dnia 3 marca 1999 r. w sprawie ustalenia stawki za ogrzewanie lokali stanowi złącznik nr 1/2 do protokołu kontroli.

e) umowa najmu lokalu użytkowego o pow. 25m² w Jaświłach Nr 7, z przeznaczeniem na gabinet stomatologiczny. Umowa zawarta została w dniu 2 listopada 2008 r. na okres trzech lat, tj. do 31 października 2011 r. Aneks nr 2 z dnia 11 października 2011 r. do umowy przedłużono okres obowiązywania umowy na czas od 1 listopada 2011 r. do 31 października 2014 r. W 2016 r. czynsz miesięczny był wnoszony w wysokości 369 zł z podatkiem VAT (czynsz bez podatku VAT ustalono na kwotę 300 zł), do dnia 10 dnia każdego miesiąca z dołu.

Ustalono, że ww. umowę poprzedzały umowy zawarte

- 1 marca 2008 r., na okres do 31 października 2008 r.,
 - 1 marca 2005 r., na okres trzech lat, tj. do końca lutego 2008 r.,
- z tym samym najemcą.

Zgodnie z § 10 pkt 1 uchwały Nr XXXIV/179/06 Rady Gminy Jaświły z dnia 26 września 2006 r., dotychczasowemu dzierżawcy przysługuje pierwszeństwo do zawarcia umowy na kolejny okres, jeżeli wywiązywał się z postanowień umowy, złoży wniosek na 1 miesiąc przed jej wygaśnięciem, a zawarcie umowy nie będzie sprzeczne z interesem gminy. Ustalono, iż najemca wywiązał się z postanowień § 10 pkt 1 uchwały, ponieważ złożył wymagany wniosek w dniu 28.09.2011 r. Kontrola wykazała, iż wynikający z art. 35 ust. 1 i 1b ustawy o gospodarce

nieruchomościami, wymóg sporządzenia i podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonych do najmu lub dzierżawy, nie został spełniony.

Po przeprowadzeniu kontroli gospodarki finansowej za 2008 r. przez inspektorów RIO w Białymstoku wydano pismem Nr RIO.I.6001-16/09 z dnia 3 grudnia 2009 r. wystąpienie pokontrolne, w których zalecono m.in.: „Sporządzanie i podawanie do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem, jak to wynika z art. 35 ust. 1 i 1b ustawy o gospodarce nieruchomościami” (pkt 5a). W odpowiedzi na zalecenia dot. pkt 5a Wójt przedstawił: „W zakresie procedur udostępniania nieruchomości zobowiązano odpowiedzialnych pracowników do: sporządzania i podawania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem, jak to wynika z art. 35 ust. 1 i 1b ustawy o gospodarce nieruchomościami”.

Ustalono, iż opłata faktur VAT wystawionych za okres czerwiec – grudzień 2016 r. wnoszona była nieterminowo, i tak faktury: z 29.06.2016 r. za czerwiec 2016 r. (z terminem płatności 10.07.2016 r.) opłacono 30.08.2016 r./niepobrane odsetki 6,70 zł/; z 26.07.2016 r. za lipiec (z terminem płatności 10.08.2016 r.) - opłacono 20.09.2016 r./niepobrane odsetki 6,57 zł/, z 31.08.2016 r. za sierpień (z terminem płatności 10.09.2016 r.) – opłacono 18.10.2016 r. /niepobrane odsetki 4,99 zł/, z 25.09.2016 r. za wrzesień (z terminem płatności 10.10.2016 r.) – opłacono 15.11.2016 r./ /niepobrane odsetki 4,73 zł/, z 25.10.2016 r. za październik (z terminem płatności 10.11.2016 r.) – opłacono 20.12.2016 r. /niepobrane odsetki 5,26 zł/, z 29.11.2016 r. za listopad (z terminem płatności 10.12.2016 r.)- opłacono 24.01.2016 r. /niepobrane odsetki 5,91 zł/, z 19.12.2016 r. za grudzień (z terminem płatności 10.01.2013 r.)- opłacono 21.02.2013 r. /niepobrane odsetki 5,52 zł/.

W trakcie kontroli ustalono, że najemca wносił opłaty nieterminowo. Nienaliczone i niepobrane odsetki za nieterminowa płatność za 2016 wynoszą 63,86 zł (w tym 39,68 zł za okres od czerwca do grudnia 2016 r.). Ustalono, że najemca w 2016 r. wniósł opłaty na kwotę w łącznej wysokości 4.470,46 zł (za czynsz i energię elektryczną; wpłata z energią elektryczną 42, 46 zł. Na koniec roku 2016 powstała należność od najemcy na kwotę 751,55 zł (czynsz za listopad i grudzień 2016 r.- 738 zł oraz za energię elektryczną 13,55 zł)- w tym zaległość na kwotę 369 zł (za jeden czynsz) Kwota 751,55 zł została uregulowana za czynsz w styczniu i lutym 2013 r., za energię elektryczną 25 stycznia 2013 r.

Z wyjaśnienia W. Kotuka wynika, że opłata za wodę wnoszona była w ramach czynszu (co nie wynika z postanowień umowy zawartej z najemcą), zaś opłata za energię elektryczną wg wskazań podlicznika.

f) umowa dzierżawy nieruchomości zabudowanej budynkiem po byłej Szkole Podstawowej w Zabelu o pow. użytkowej 240 m² oraz budynkiem gospodarczym o pow. 87m² we wsi Zabelle gm. Jaświły nr geod. 536/2 o pow. 0,47 ha. Umowa zawarta z „BIOM” sp. z o.o w dniu 10 listopada 2011 r. na okres od 1 listopada 2011 r. do 30 czerwca 2013 r. W umowie ustalono, że czynsz dzierżawny ma być wnoszony wysokości 2.300 zł plus podatek VAT; czynsz płatny powinien być wnoszony w terminie do 10 dnia następnego każdego miesiąca. Zgodnie z art. 35 ust. 1 i 1b ustawy o gospodarce nieruchomościami, zawarcie umowy najmu lub dzierżawy na okres dłuższy niż 3 miesiące wymaga sporządzenia wykazu i upublicznienia go poprzez wywieszenie na okres 21 dni w siedzibie Urzędu oraz zamieszczenie informacji o wywieszeniu wykazu w prasie lokalnej oraz na stronach internetowych Urzędu. Kontrolującym nie okazano udokumentowanego potwierdzenia sporządzenia i upublicznienia tego wykazu.

Badaniem objęto terminowość regulowania płatności wynikających z faktur za czynsz o Nr:

- 117 z dnia 29.06.2016 r. za czerwiec 2016 r.(termin płatności 10.07.2016 r.) opłacono 12.07.2016 r., tj. 2 dni po terminie wskazanym na fakturze i umowie. Nienaliczone i niepobrane odsetki za nieterminowa płatność wynoszą 2,02 zł;
- 135 z dnia 26.07.2016 r. za lipiec 2016 r. (termin płatności 10.08.2016 r.) – opłacono 22.08.2016 r., tj. po terminie wskazanym na fakturze i umowie. Nienaliczone i niepobrane odsetki za nieterminowa płatność wynoszą 12,10 zł;
- 159 z dnia 31.08.2016 r. za sierpień 2016 r. (termin płatności 10.09.2016 r.) – opłacono 06.09.2016 r., tj. w terminie,
- 173 z dnia 25.09.2016 r. za wrzesień 2016 r. (termin płatności 10.10.2016 r.) – opłacono 08.10.2016 r., tj. w terminie,
- 198 z dnia 25.10.2016 r. za październik 2016 r. (termin płatności 10.11.2016 r.) – opłacono 02.11.2016 r.,
- 215 z dnia 29.11.2016 r. za listopad 2016 r. (termin płatności 10.12.2016 r.) – opłacono 18.12.2016 r. tj. po terminie wskazanym na fakturze i umowie. Nienaliczone i niepobrane odsetki za nieterminowa płatność wynoszą 8,04 zł;
- 240 z dnia 19.12.2016 r. za grudzień (termin płatności 10.01.2013 r.) – opłacono 28.12.2016 r.

Najemcy założona została kartoteka o nr 201/730. Ustalono, że wpłaty przez najemcę dokonywane były nieterminowo. Najemcy nie naliczono i nie pobrano odsetek za nieterminowa płatność. W 2016 r. najemca dokonał wpłaty na kwotę 40.186,20 zł (w tym za wodę, energię elektryczną i czynsz). Opłata za wodę i energię elektryczną wnoszona była na

podstawie wskazań licznika. Na koniec 2016 r. w ewidencji księgowej konto 201/730 nie wykazywało salda.

5.1.3. Dochody z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Łączne dochody z tytułu opłat za zezwolenie na sprzedaż alkoholu wyniosły w 2016 r. 58.597,81 zł (na plan 62.500 zł), ewidencjonowane w rozdziale 75618 § 0480 -Wpływy z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu), co stanowi 94 % dochodów planowanych.

W trakcie kontroli, w oparciu o udostępnioną dokumentację, sprawdzono wpływy z tytułu zezwoleń na sprzedaż alkoholu, wydanych na podstawie art. 18 oraz art. 18¹ ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j. t. Dz. U. z 2002 roku, nr 147 poz. 1231, ze zm.):

a) o zawartości alkoholu do 4,5 % oraz piwa:

- zezwolenie Nr Or.6435-4/10 na okres od 02.03.2010 r. do 30.04.2013 r.,
- zezwolenie Nr Or.6435-15/09 na okres od 01.01.2010 r. do 30.04.2013 r.,
- zezwolenie Nr Or.7340.35.2011 na okres od 01.09.2011 r. do 31.08.2014 r.,
- zezwolenie Nr Or. 7340.46.2011 na okres od 01.12.2011 r. do 30.06.2016 r.,
- zezwolenie Nr Or. 7340.36.2011 na okres od 01.09.2011 r. do 31.08.2014 r.,

b) o zawartości alkoholu powyżej 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa):

- zezwolenie Nr Or.6435-4/10, na okres od 02.03.2010 r. do 30.04.2013 r.,
- zezwolenie Nr Or.7340.35.2011 na okres od 01.09.2011 r. do 31.08.2014 r.,
- zezwolenie Nr Or. 7340.46.2011 na okres od 01.12.2011 r. do 30.06.2016 r.,
- zezwolenie Nr Or. 7340.36.2011 na okres od 01.09.2011 r. do 31.08.2014 r.,

c) o zawartości alkoholu powyżej 18%:

- zezwolenie Nr Or. 7340.21.2011 na okres od 01.04.2011 r. do 30.04.2013 r.,
- zezwolenie Nr Or. 7340.46.2011 na okres od 01.12.2011 r. do 30.06.2016 r.,
- zezwolenie Nr Or. 7340.36.2011 na okres od 01.09.2011 r. do 31.08.2014 r.,

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

5.2. Podatki i opłaty lokalne

5.2.1. Ustalenia organizacyjne

W Urzędzie Gminy Jaświły w roku 2016 zagadnieniami związanymi z realizacją dochodów z tytułu podatków i opłat lokalnych zajmowały się następujące osoby:

- Halina Wojtach

- Zenobia Kotuk

W trakcie trwania kontroli ustalono, iż powyższe osoby zobowiązane na podstawie art. 294 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity z 2016 r. poz. 749 ze zm.) złożyły przyrzeczenia o zachowaniu tajemnicy skarbowej. Zakresy czynności pracowników stanowią załącznik nr 1/3 do protokołu kontroli.

Badając poszczególne źródła dochodów własnych stwierdzono, że Rada Gminy nie skorzystała z uprawnień jakie przysługują jej zgodnie z art. 18a ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych i nie podjęła uchwały w sprawie opłaty od posiadania psów. Nie podjęto także uchwały w sprawie wprowadzenia opłaty prolongacyjnej. Przyczyną tego stanu rzeczy był brak projektu, który powinien Radzie Gminy, w dbałości o kompletność dochodów, przedłożyć Wójt Gminy.

Ustalono, że organ podatkowy nie przeprowadzał kontroli podatkowych, o których mowa w art. 281 § 1 Ordynacji podatkowej. Z ustaleń kontroli wynika, że czynności tych nie przeprowadzano również w roku 2011. Nie stwierdzono również aby kontrolowana jednostka posiadała opracowane wytyczne dotyczące zakresu i przedmiotu kontroli, w oparciu o które mają być prowadzone kontrole.

5.2.2. Podatek rolny

W badanym okresie Rada Gminy w Jaświłach skorzystała ze swoich uprawnień i obniżyła średnią cenę skupu żyta za okres pierwszych trzech kwartałów 2011 roku wynikającą z komunikatu Prezesa GUS z dnia 19 października 2011r. „w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres pierwszych trzech kwartałów 2011 r.” (Mon. Pol. Nr 95, poz. 969) z 74,18 zł do kwoty 72 zł za 1 q. Stawka podatkowa dla gruntów wchodzących w skład gospodarstwa rolnego wynosi więc 180 zł za hektar przeliczeniowy, a w przypadku pozostałych gruntów 360 zł od hektara fizycznego.

Przy wymiarze podatku rolnego dla obliczania hektarów przeliczeniowych stosowano przeliczniki wg IV okręgu podatkowego zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie zaliczenia gmin oraz miast do jednego z czterech okręgów podatkowych (Dz. U. Nr 143 z 14 grudnia 2001 r., poz. 1614).

5.2.3. Podatek rolny od osób prawnych

Kontrola w tym zakresie została przeprowadzona na podstawie następującej dokumentacji:

- deklaracji podatkowych złożonych przez podatników,
- danych z ewidencji gruntów i budynków ze Starostwa Powiatowego w Mońkach,
- umów dzierżawy gruntów rolnych,
- pozostałej dokumentacji okazanej w trakcie trwania kontroli a służącej do celów wymiaru podatku rolnego w kontrolowanej jednostce.

Sprawdzenia dokonano na próbie następujących podatników, którzy złożyli deklaracje podatkowe w 2016 roku:

<i>Nazwa jednostki</i>	<i>Data wpływu deklaracji</i>	<i>Ilość ha fizycznych</i>	<i>Ilość ha przeliczeniowych do pod.</i>	<i>Kwota podatku</i>
Komenda Wojewódzka Policji	11.01.2016	0,1021	0,1021	36
Biebrzański Park Narodowy	16.01.2016	22,69	0,3245	57
Biebrzański Park Narodowy	16.01.2016	0,90	0,0715	
Hodowla Zarodowa Zwierząt Knyszyn Sp. z o. o.				
Parafia Św Jana Chrzciciela	18.01.2016	22	8,56	1498
Parafia Św. Wawrzyńca	18.01.2016	24,7718	20,7116	3625
Parafia Najśw. Serca Pana Jezusa	18.01.2016	14,1426	6,4436	1128
Parafia Św Anny	18.01.2016	0,29	0,289	51
ANR	17.01.2016	1,5129	1,1336	198
ANR	14.03.2016	4,6498	2,7064	473

Biebrzański Park Narodowy posiada we współwłasności z osobami fizycznymi grunty o powierzchni 0,90 ha gruntów rolnych, które znajdują się na działkach 151/1 oraz 151/2 w obrębie 5 Dolistowo Stare. W skład ich wchodzi następujące użytki rolne:

- Ł IV 0,10 ha
- Ł V 0,77 ha
- Ł IV 0,03 ha

Po przeliczeniu użytków rolnych przez przelicznik 0,55 należny dla Ł IV dla 4 okręgu podatkowego podstawa opodatkowania powinna wynieść 0,0715 ha. Podatnik natomiast zadeklarował ją jako 0,03575 czyli wyodrębnił swoje udziały ze współwłasności z osobą fizyczną. Ustalono również, iż podobna sytuacja zachodzi w przypadku ANR. Podatnik ten

posiada grunty rolne we współwłasności z osobami fizycznymi, na które nie złożył oddzielnych deklaracji podatkowych. Artykuł 3 ust. 5 ustawy o podatku rolnym stwierdza, iż jeżeli grunty, o których mowa w art. 1 tej ustawy stanowią współwłasność lub znajdują się w posiadaniu dwóch lub więcej podmiotów, to stanowią odrębny przedmiot opodatkowania podatkiem rolnym, a obowiązek podatkowy ciąży solidarnie na wszystkich współwłaścicielach (posiadaczach). U pozostałych podatników na podstawie okazanej w trakcie kontroli dokumentacji nieprawidłowości nie stwierdzono.

5.2.4. Podatek rolny od osób fizycznych

Kontroli tego zagadnienia dokonano na podstawie decyzji wymiarowych ustalających wysokość zobowiązania podatkowego w formie łącznego zobowiązania pieniężnego, informacji podatkowych złożonych przez poszczególnych podatników oraz danych z ewidencji gruntów i budynków uzyskanych ze Starostwa Powiatowego w Mońkach. Jako próbę do kontroli wytypowano następujące konta podatkowe:

LP.	NR KONTA	PODATEK ROLNY	PODATEK LEŚNY	PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI	RAZEM
1.	0080062	2285	58	65	2408
2.	0080056	5144	169	131	5444
3.	0080040	98	-	1974	2072
4.	0080033	2807	5	31	2843
5.	0080024	3486	-	65	65
6.	0070005	2516	-	59	2757
7.	0050064	2393	38	59	93
8.	0050007	3387	0	72	1356
9.	0060022	1820	-	94	1877
10.	0150047	1453	-	39	1493
11.	0150024	3441	14	46	60
12.	0100010	1460	-	96	1556
13.	0100017	2205	0	36	2241
14.	0100001	2644	0	111	2755
15.	0100011	1557	38	59	1654
16.	0010079	1553	0	65	1618
17.	0230005	2971	162	52	214
18.	0110021	890	167	46	213
19.	0110034	1444	62	42	104
20.	0020024	3814	104	52	156

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, iż podatnik o nr konta 0080056 posiada grunty mające status współwłasności z innymi osobami fizycznymi. Są to działki o nr

geodezyjnych 166/13, 166/15, 166/8 w obrębie 6 Dzięciołowo jednostce nr 94. Kontrolowany organ podatkowy wyodrębnił udziały podatnika ze współwłasności w postaci 2/3 udziałów (6,53 ha) i dołączył do jego gruntów będących własnością wystawiając na całość jedną decyzję wymiarową. Ustalono także podatnikom o nr kont 0230005, 0110021, 0110034, 0020024 w decyzjach wymiarowych dokonano odpisu podatku rolnego z tytułu ulg inwestycyjnych, które zostały udzielone 2004 roku. W trakcie kontroli nie można było ustalić czy dokonane odpisy w podatku rolnym były należne podatnikom, ponieważ według udzielonych informacji przez pracownika odpowiedzialnego za prowadzenie archiwum urzędu zostały one zniszczone w dniu 16 stycznia 2011 roku. Według wyjaśnień pani Haliny Andreleczyk – stanowiących załącznik nr 2/3 do protokołu kontroli - pełniącej funkcję archiwisty urzędu, dokumentacja ta została zniszczona za zezwoleniem Archiwum państwowego w Białymstoku z dnia 6.01.2010 r. NA 403-403/09. U pozostałych podatników na podstawie okazanej w trakcie trwania kontroli dokumentacji nieprawidłowości nie stwierdzono.

5.2.5. Podatek od nieruchomości

Rada Gminy Jaświły uchwałą Nr XII/57/11 z dnia 7 grudnia 2011 roku o określeniu wysokości stawek oraz zarządzenia poboru podatku od nieruchomości ustaliła stawki tego podatku obowiązujące na terenie Gminy Jaświły w 2016 roku.

5.2.6. Podatek od nieruchomości od osób prawnych

Kontroli tego zagadnienia dokonano na podstawie:

- deklaracji podatkowych złożonych przez podatników,
- danych z ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Mońkach,
- umów dzierżaw oraz najmu gruntów i budynków,
- pozostałej dokumentacji okazanej w trakcie trwania kontroli a służącej do celów wymiaru podatku od nieruchomości w kontrolowanej jednostce.

Kontroli poddano następujące osoby prawne, które zadeklarowały podatek od nieruchomości:

Lp.	Nazwa Podatnika	Data złożenia deklaracji	Kwota podatku
1.	Bank Spółdzielczy w Monkach	09.01.2016	7855

2.	Rakom	06.02.2016	38 843
3.	PGE	02.02.2016	129 696
4.	PTK CENTERTEL grunty?	30.01.2016	2 205
5.	POLKOMTEL S.A. grunty?	30.01.2016	5 853
6.	Polska Telefonía Cyfrowa grunty? I wzór deklaracji inny	30.01.2016	7 738
7.	TP S.A. grunty	30.01.2016	887
8.	TP Invest	26.01.2016	14 255
8.	DPS DOM KOMBATANTA	20.01.2016	10438 jest 10437
10.	ANR	09.01.2016	641
11.	Zespół Szkół w Jaświłach	11.01.2016	1786
12.	Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku	11.01.2016	658
13.	Poczta Polska	17.01.2013	3 123
14.	Hodowla Zarodowa Zwierząt Knyszyn	17.01.2013	0
15.	Parafia Św Wawrzyńca	18.01.2013	65
16.	Parafia pod wezwaniem Najśw. Serca Pana Jezusa	18.01.2013	55
17.	Parafia P.W. Św. Jana Chrzciciela	18.01.2013	78
18.	Moniecka Spółdzielnia Mleczarska	19.01.2013	37 463
19.	SP ZOZ w Mońkach	20.01.2016	11
20.	BIOM korekta		
21.	Biebrzański Park Narodowy	30.01.2016	0,
22.	SPZOZ w Mońkach	20.01.2016	6108
22.	SPZOZ w Mońkach	31.01.2016	8122
23.	UG Jaświły	18.01.2016	633859
24.	UG Jaświły	21.06.2016	781560

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Biebrzański Park Narodowy jest w posiadaniu 65900 m² dróg wewnętrznych, które zadeklarował jako zwolnione na mocy art.7 ust. 1 pkt 8 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Ustęp 4 tego artykułu stwierdza natomiast, iż z tytułu zwolnień, o których mowa w ust. 1 pkt 8 oraz ust. 2 pkt 5a, jednostkom

samorządu terytorialnego przysługuje z budżetu państwa zwrot utraconych dochodów za przedmioty opodatkowania, które podlegają opodatkowaniu i nie są z niego zwolnione na podstawie innych przepisów ustawy. W myśl §2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 maja 2007 roku w sprawie zwrotu utraconych przez gminy dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości w parkach narodowych, rezerwatach przyrody oraz przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego (Dz. U. Nr 102, poz. 696 ze zm.) gmina składa wniosek do właściwego wojewody w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, w którym nastąpiło zwolnienie z podatku od nieruchomości, wykazując faktyczne roczne skutki zwolnień ustawowych, wynikające z decyzji oraz deklaracji podatkowych, na dany rok podatkowy według stanu na dzień 31 grudnia roku, za który sporządzany jest wniosek. Organ wykonawczy kontrolowanej jednostki nie zrealizował powinności nakazanych tym przepisem i nie złożył wniosku w wyznaczonym przez rozporządzenie terminie przez co powstał uszczerbek w dochodach gminy w kwocie **28.337 zł**. Wyjaśnienia dotyczące boiska „Orlik” złożone przez Wójta Jana Jokę a dotyczące deklaracji podatkowej UG Jaświły stanowią załącznik 3/3 do protokołu kontroli.

5.2.7. Podatek od nieruchomości od osób fizycznych

Kontroli tego zagadnienia dokonano na podstawie decyzji wymiarowych ustalających wysokość zobowiązania podatkowego, informacji podatkowych złożonych przez poszczególnych podatników oraz danych z ewidencji gruntów i budynków uzyskanych ze Starostwa Powiatowego w Mońkach. Ze względu na typowo rolniczy charakter gminy stwierdzono, iż jest niewielu podatników będących osobami fizycznymi, którym wymierzono sam podatek od nieruchomości. Do kontroli wytypowano następujących podatników:

Lp.	Nr konta podatnika	Kwota podatku
1.	1110056	10 338
2.	1110048	25 330

Przeprowadzona kontrola pozwoliła stwierdzić, iż dane dotyczące powierzchni budynków znajdujące się w decyzjach wymiarowych są zgodne z danymi zawartymi w informacjach podatkowych, natomiast dane dotyczące gruntów są zgodne z danymi zawartymi w ewidencji gruntów i budynków oraz z danymi zawartymi w wyżej wymienionych informacjach na podatek od nieruchomości złożonymi przez poszczególnych podatników.

5.2.8. Podatek leśny

W badanym okresie Rada Gminy w Jaświłach nie skorzystała z możliwości wynikających z treści art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o podatku leśnym (Dz. U. Nr 200, poz. 1682) i nie obniżyła średniej ceny sprzedaży drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2011 roku, wynikającej z Komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 20 października 2011 r. w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna, obliczonej według średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2011 r. (M.P. Nr 95, poz. 970). W związku z powyższym stawka podatku przyjęta do naliczenia podatku wynosi 41,0696 zł.

5.2.9. Podatek leśny od osób prawnych

Kontroli tego zagadnienia dokonano na podstawie:

- deklaracji podatkowych złożonych przez podatników,
- danych z ewidencji gruntów i budynków ze Starostwa Powiatowego w Mońkach,
- umów dzierżawy gruntów leśnych,
- pozostałej dokumentacji okazanej w trakcie trwania kontroli a służącej do celów wymiaru podatku leśnego w kontrolowanej jednostce.

Sprawdzeniu poddano wszystkich podatników, którzy złożyli deklaracje na podatek leśny:

<i>Lp</i>	<i>Nazwa jednostki</i>	<i>Data wpływu deklaracji</i>	<i>Powierzchnia ogólna (ha)</i>	<i>Pow. gruntów leśnych z drzewostanem w wieku powyżej 40 lat</i>	<i>Lasy ochronne</i>	<i>Pow.gruntów leśnych z drzewostanem w wieku do 40 lat</i>	<i>Wymiar (zł)</i>
1.	Biebrzański Park Narodowy	16.01.2016	1,15	-	-	1,15	0,-
2.	Biebrzański Park Narodowy	10.02.2016	1,15	-	-	1,15	0,-
3.	Nadleśnictwo Knyszyn	18.01.2016	108,0253	25,4768	6,9854	75,5631	3,247
4.	Parafia Św. Jana Chrzciciela	18.01.2016.	2,23	2,23	0	0	92
5.	Parafia Najśw. Serca Pana Jezusa	18.01.2016	1,65	1,65	0	0	68
6.	UG Jaświły	18.01.2016	4,5851	0	0	4,5851	0
7.	UG Jaświły	21.06.2016	5,1851	0	0	5,1851	0,-

Przeprowadzona kontrola ustaliła, iż według zmiany geodezyjnej z dnia 30 grudnia 2011, która wpłynęła do tutejszego urzędu w dniu 2 stycznia 2016 roku Gmina Jaświły była w 2016 roku w posiadaniu gruntów leśnych o powierzchni 5,1851 ha. W złożonej deklaracji na

podatek leśny UG Jaświły wykazał powierzchnię lasów przed zmianami to jest 4,5851 ha. Powierzchnię lasów skorygowano dopiero deklaracją z dnia 21 czerwca 2016 roku. Stwierdzono również, iż w dniu 26 czerwca 2016 roku nastąpiła sprzedaż gruntów leśnych będących w posiadaniu Gminy Jaświły o powierzchni 0,0605 ha. Deklaracja korygująca przez kontrolowaną jednostkę nie została złożona do dnia 31 grudnia 2016 roku.

5.2.10. Podatek leśny od osób fizycznych

Kontroli tego zagadnienia dokonano na podstawie:

- informacji podatkowych złożonych na podatek rolny i leśny,
- danych z ewidencji gruntów i budynków z Wydziału Geodezji w Starostwie Powiatowym w Mońkach,
- decyzji wymiarowych na podatek leśny wydanych osobom fizycznym.

Jako próbę do kontroli zakwalifikowano podatników opłacających odrębnie podatek leśny oraz podatników opodatkowanych w formie łącznego zobowiązania pieniężnego będących jednocześnie podatnikami podatku leśnego, którzy zostali wymienieni w części protokołu dotyczącej podatku rolnego od osób fizycznych. Sprawdzeniu poddano następujących podatników:

Lp.	Nr kontaz	Powierzchnia ogólna (ha)	Pow. gruntów leśnych w wieku powyżej 40 lat (opodatkowane)	Pow. gruntów leśnych do 40 lat (zwolnione)	Wymiar (zł)
1.	1240001	0,3	0,3	-	12
2.	1230013	0,26	0,02	0,24	10
3.	1230012	0,36	0,15	0,21	9
4.	1230011	0,23	0,09	0,14	6
5.	1230010	0,58	0,22	0,26	15
6.	1230009	1,08	-	1,08	44
7.	1230005	0,52	-	0,52	21
8.	1230003	0,37	0,02	0,35	14
9.	1230002	0,34	-	0,34	14
10.	1180002	0,76	-	0,76	31
11.	1040002	0,2	-	0,2	8

12.	1040003	0,1	-	0,1	4
13.	1040004	0,21	-	0,21	9
14.	1040005	1,68	-	1,68	69
15.	1040006	0,27	-	0,27	11
16.	1190001	0,45	-	0,45	18
17.	1190003	0,34	0,08	0,26	11
18.	1190004	0,93	0,17	0,76	31
19.	1190005	0,886	0,0886	-	-
20.	1040001	9,14	0,87	8,27	340

W jej wyniku stwierdzono, że dane zawarte w informacjach podatkowych i ewidencji podatkowej są zgodne z danymi zawartymi w ewidencji gruntów i budynków. Stwierdzono także, iż kontrolowanym podatnikom podatek leśny wymierzono zgodnie z zasadami zawartymi w art. 4 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o podatku leśnym (Dz. U. Nr 200, poz. 1682 ze zm.).

5.2.11. Podatek od środków transportowych

W okresie objętym kontrolą obowiązywały następujące akty prawa miejscowego regulujące zagadnienia dotyczące podatku od środków transportowych:

- Uchwała NR XXIV/160/01 Rady Gminy Jaświły z dnia 29 listopada 2001 r. w sprawie zwolnień w podatku od środków transportowych,
- Uchwała Nr XII/58/11 Rady Gminy Jaświły z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie określenia stawek podatku od środków transportowych.

Kontroli tego zagadnienia dokonano na podstawie następującej dokumentacji:

- deklaracji podatkowych złożonych przez podatników,
- informacji dotyczących zmian w ewidencji pojazdów przesyłanych co miesiąc do kontrolowanej jednostki przez Wydział Komunikacji Starostwa Powiatowego w Mońkach,
- kserokopii dowodów rejestracyjnych poszczególnych pojazdów,
- faktur zakupu oraz sprzedaży dotyczących pojazdów posiadanych przez poszczególnych podatników,
- oraz pozostałej dokumentacji pozyskanej od podatników podczas prowadzenia postępowania podatkowego.

Sprawdzeniu poddano całą populację podatników stanowiących grupy podatników osób prawnych oraz fizycznych:

Lp	Nazwa	Data deklaratacji	Nr rejestracyjny	Rodzaj	DMC/ DMC /liczba miejsc	l. osi	Rodzaj zawieszenia	Stawka
1.	Zespół Szkół w Jaświłach	15.02.2016	BMNC568	autobus	brak	2	inne	0,-
2.	Urząd Gminy Jaświły	15.02.2016	BMNE700	autobus	53	2	inne	0,-
3.			BMN90ET	Autobus	40	2	inny	0,-
4.	BIOM Sp. z o. o.	14.02.2016	BMN74CH	Samochód ciężarowy	24	3	Pneumatyczny	1060
5.			BMN75CW	Samochód ciężarowy	18	2	Pneumatyczne	880
6.			BMN76CH	Samochód ciężarowy	16	2	pneumatyczne	880
7.			BMN76CW	Samochód ciężarowy	26	3	pneumatyczne	1080
8.			BMN01527	Samochód ciężarowy	26	3	pneumatyczne	1080
9.			BMN01528	Samochód ciężarowy	26	3	pneumatyczne	1080
10.			BMN58JF	przyczepa	40	3	pneumatyczne	990
11.			BMN57JF	przyczepa	40	3	pneumatyczne	990

12.			BMN56JF	przyczepa	40	3	pneumatyczne	990
-----	--	--	---------	-----------	----	---	--------------	-----

Podatek od środków transportowych od osób fizycznych

Lp	Nazwa	Data deklaracji	Nr rejestracyjny	Rodzaj	DMC/ DMC /liczba miejsc	l. osi	Rodzaj zawieszenia	Stawka
1.	Rogało Wiesław	15.02.2016	BMN80EH	Samochód ciężarowy	16	2	inny	1320
2.	Gawina Adam	15.02.2016	BMN77AG	Ciągnik siodłowy	40	2	pneumatyczne	1480
3.			BMNY977	naczepa	39,5	3	pneumatyczne	990
4.			BMN68EN	naczepa	40	3	pneumatyczne	990
5.			BMN21FS	Ciągnik siodłowy	40	2	pneumatyczne	1480
6.			BMN41HU	naczepa	42	3	pneumatyczne	990
7.	Żak Zdzisław	15.02.2016	BIG5508	Samochód ciężarowy	15,2	2	inny	1320
8.	Żak Marian	15.02.2016	BKK9957	przyczepa	15,4	2	inny	770
9.	Rutkowski Dariusz	15.02.2016	BMNL457	Samochód ciężarowy	10,5	2	inny	880

10.	Sadowski Edward	15.02.2016	BMN16CK	Samochód ciężarowy	6,2	2	inny	620
11.			BMX081	Samochód ciężarowy	12,1	2	inny	880
12	Stankiewicz Bogusław	15.02.2016	BIG6609	Samochód ciężarowy	10,5	2	inny	880
13.			BMN15CG	Samochód ciężarowy	12	2	inny	880
14.			BIG6803	Samochód ciężarowy	3	26	inny	1080
			BMNF600	Ciągnik siodłowy	2	42,2	pneumatyczny	1480
15.			BMNG666	Ciągnik siodłowy	2	42	Pneumatyczne	1480
16.			BMNK997	Ciągnik siodłowy	2	40,3	pneumatyczne	1480
17.			BMNK998	Ciągnik siodłowy	2	40	pneumatyczne	1480
			BMNR097	Ciągnik siodłowy	2	42	Pneumatyczne	1480
18.			BMN80CA	Ciągnik siodłowy	2	40	Pneumatyczne	1480
19.			BMN40GV	Ciągnik siodłowy	2	40	Pneumatyczne	1480
20.			BMN40HA	Ciągnik siodłowy	2	40	Pneumatyczne	1480

21.			BMNC586	Ciągnik siodłowy	2	42	Pneumatyczne	1480
22.			BIJ4112	przyczepa	2	11,9	inny	520
23.			BMN55EN	naczepa	2	38,1	pneumatyczny	1240
24.			BIJ4111	przyczepa	3	32,4	inny	990
25.			BMNP034	naczepa	42	3	inny	1340
26.			BIJ4115	naczepa	42	3	pneumatyczne	990
27.			BIJ4116	naczepa	40	3	pneumatyczne	990
28.			BIJ4131	naczepa	42	3	pneumatyczne	990
29.			BMNP165	naczepa	42	3	pneumatyczne	990
31.			BMNP200	naczepa	42	3	pneumatyczne	990
31.			BNMP505	naczepa	42	3	pneumatyczne	990
32.			BMNP535	naczepa	42	3	pneumatyczne	990
33.			BMNP636	naczepa	42	3	pneumatyczne	990

34.			BMNP745	naczepa	42	3	pneumatyczne	990
35.			BMNY848	naczepa	42	3	pneumatyczne	990
36.			BMNY864	naczepa	42	3	pneumatyczne	990
37.			BMNP626	naczepa	42	3	pneumatyczne	990
38.			BMNP023	naczepa	40	3	pneumatyczne	990
39.			BMN40HP	naczepa	42	3	pneumatyczne	990
40.			BMN79HP	naczepa	42	3	pneumatyczne	990
41.			BMN30HU	naczepa	42	3	pneumatyczne	990
42.			BMN60HU	naczepa	42	3	pneumatyczne	990
43.			BMN01JM	naczepa	42	3	pneumatyczne	990
44.			BIG6610	Samochód ciężarowy	10,5	2	inny	880
45.			BMNF508	Samochód ciężarowy	10,5	2	inny	880
46.			BMNC575	Ciągnik siodłowy	2	42	Pneumatyczne	1480

47.			BMU350	Ciągnik siodłowy	2	40	Pneumatyczne	1480
48.			BMX250	Ciągnik siodłowy	2	42	Pneumatyczne	1480
49.		05.06.2016	BMN99HU	naczepa	3	42	pneumatyczne	825
50.		28.11.2016						
51.	Szutkowski Tadeusz	15.02.2016	BMNX930	Samochód ciężarowy	2	4,6	inny	360
55.	Kisło Walenty	15.02.2016	BMNL041	Samochód ciężarowy	2	10,5	inny	880
56.	Dudar Andrzej	15.02.2016	BMNG502	Samochód ciężarowy	2	10,5	inny	880
57.			BMN57EJ	Ciągnik siodłowy	2	40	pneumatyczne	1480
58.			BMN81CP	naczepa	3	40	pneumatyczne	990
59.		14.06.2016	BMNG502	Samochód ciężarowy	2	10,5	inny	366,67
60.		02.08.2016	BMNO348	Samochód ciężarowy	2	7,5	pneumatyczne	258,33

W trakcie analizy dokumentacji okazanej przez pracowników Urzędu Gminy w Jaświłach, dotyczącej wyżej wymienionych podatników należy stwierdzić, iż część podatników objętych kontrolą złożyła swoje deklaracje podatkowe z opóźnieniem (zazwyczaj po pisemnym wezwaniu przez pracownika odpowiedzialnego za wymiar tego podatku), nie

dotrzymując terminów zawartych w artykule 9 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Z przepisu wynika, iż podmioty, określone w ust. 1 tego artykułu, są obowiązane:

- składać, w terminie do dnia 15 lutego właściwemu organowi podatkowemu, deklaracje na podatek od środków transportowych na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku;
- odpowiednio skorygować deklaracje w razie zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie lub wygaśnięcie obowiązku podatkowego, lub zmianę miejsca zamieszkania, lub siedziby - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia tych okoliczności;
- wpłacać obliczony w deklaracji podatek od środków transportowych - bez wezwania - na rachunek budżetu właściwej gminy.

Natomiast błędy znalezione w kontrolowanych deklaracjach podatkowych sugerują, że w stosunku do tych deklaracji nie były wykonywane czynności sprawdzające lub też były one niekompletne co narusza postanowienia art. 272 Ordynacji podatkowej. Brak lub niekompletność tych czynności były także przyczyną nieprawidłowości dotyczących podatków rolnego, leśnego oraz od nieruchomości.

5.2.12. Windykacja zaległości podatkowych.

W trakcie kontroli dokonano także oceny kompletności, powszechności i terminowości windykacji zaległości podatkowych oraz postępowania upominawczego.

W okresie objętym kontrolą stwierdzono, iż łącznie wystawiono 500 upomnień na łączną kwotę zaległości podatkowych 117.849,33 zł. W trakcie trwania roku podatkowego postępowanie upominawcze przebiegało w następujący sposób:

- w dniu 2 stycznia 2016 r, wystawiono łącznie 84 upomnienia na sumę 17710,14 zł,
- w dniu 4 maja 2016 r, wystawiono łącznie 78 upomnień na sumę 29003,68 zł
- w dniu 22 czerwca 2016 r. wystawiono 110 upomnień na łączną kwotę zaległości 23021,39 zł,
- w dniu 26 października 2016 r, wystawiono 123 upomnienia na łączną kwotę zaległości 27431,90 zł,
- w dniu 27 grudnia 2016 roku wystawiono 105 upomnień na łączną kwotę zaległości 20682,22 zł.

Natomiast windykacja zaległości podatkowych w 2016 roku przebiegała następująco:

<i>L.p.</i>	<i>nr tytułu</i>	<i>nr konta</i>	<i>rodzaj należności</i>	<i>okres</i>	<i>kwota</i>	<i>data wystawienia</i>	<i>data wpływu do organu egzek.</i>
1	SW-3/1/2016	0030107	zob. pien. fiz.	4/2011	176,00	16.04.2016	20.04.2016
2	SW-3/2/2016	0040074	zob. pien. fiz.	4/2011	63,20	16.04.2016	20.04.2016
3	SW-3/3/2016	0060054	zob. pien. fiz.	4/2011	30,00	16.04.2016	20.04.2016
4	SW-3/4/2016	0110060	zob. pien. fiz.	4/2011	245,20	16.04.2016	20.04.2016
5	SW-3/5/2016	010113	zob. pien. fiz.	3,4/2011	31,40	16.04.2016	20.04.2016
6	SW-3/6/2016	0140053	zob. pien. fiz.	4/2011	121,30	16.04.2016	20.04.2016
7	SW-3/7/2016	0150007	zob. pien. fiz.	4/2011	23,10	16.04.2016	20.04.2016
8	SW-3/8/2016	0150008	zob. pien. fiz.	4/2011	119,00	16.04.2016	20.04.2016
9	SW-3/9/2016	0150031	zob. pien. fiz.	2,3/2011	137,00	16.04.2016	20.04.2016
10	SW-3/10/2016	0150031	zob. pien. fiz.	4/2011	60,00	16.04.2016	20.04.2016
11	SW-3/11/2016	0160005	zob. pien. fiz.	4/2011	225,10	16.04.2016	20.04.2016
12	SW-3/12/2016	0160039	zob. pien. fiz.	4/2011	111,50	16.04.2016	20.04.2016
13	SW-3/13/2016	0210006	zob. pien. fiz.	4/2011	135,00	16.04.2016	20.04.2016
14	SW-3/14/2016	0230047	zob. pien. fiz.	3,4/2010	292,00	16.04.2016	20.04.2016
15	SW-3/15/2016	0230047	zob. pien. fiz.	2,3/2009	508,00	16.04.2016	20.04.2016
16	SW-3/16/2016	0230047	zob. pien. fiz.	4/2009	254,00	16.04.2016	20.04.2016
17	SW-3/17/2016	1050026	zob. pien. fiz.	4/2011	306,00	16.04.2016	20.04.2016
18	SW-3/18/2016	1060032	zob. pien. fiz.	4/2011	63,50	16.04.2016	20.04.2016
19	SW-3/19/2016	1110024	zob. pien. fiz.	4/2011	29,90	16.04.2016	20.04.2016
20	SW-3/20/2016	1220001	zob. pien. fiz.	3,4/2011	28,60	16.04.2016	20.04.2016
21	SW-3/21/2016	1220002	zob. pien. fiz.	3,4/2011	26,40	16.04.2016	20.04.2016
22	SW-3/22/2016	1230005	zob. pien. fiz.	1,2,3,4/2010	16,00	16.04.2016	20.04.2016
23	SW-3/23/2016	1230005	zob. pien. fiz.	1,2,3,4/2011	18,00	16.04.2016	20.04.2016
24	SW-3/24/2016	1240003	zob. pien. fiz.	3,4/2010	18,80	16.04.2016	20.04.2016
25	SW-3/25/2016	1240003	zob. pien. fiz.	1,2/2011	27,00	16.04.2016	20.04.2016
26	SW-3/26/2016	1240003	zob. pien. fiz.	3,4/2011	26,00	16.04.2016	20.04.2016
27	SW-3/27/2016	1250017	zob. pien. fiz.	3/2011	32,80	16.04.2016	20.04.2016
28	SW-3/28/2016	1250017	zob. pien. fiz.	4/2011	37,00	16.04.2016	20.04.2016
29	SW-3/29/2016	0170042	zob. pien. fiz.	1/2011	52,00	19.04.2016	23.04.2016
30	SW-3/30/2016	0170042	zob. pien. fiz.	2/2011	51,00	19.04.2016	23.04.2016
31	SW-3/31/2016	0170042	zob. pien. fiz.	3/2011	51,00	19.04.2016	23.04.2016
32	SW-3/32/2016	0170042	zob. pien. fiz.	4/2011	51,00	19.04.2016	23.04.2016
33	SW-3/33/2016	1230014	zob. pien. fiz.	4/2011	3937,00	19.04.2016	23.04.2016
34	SW-S/34/2016	0010075	zob. pien. fiz.	1/2016	276,00	08.08.2016	13.08.2016
35	SW-S/35/2016	0030107	zob. pien. fiz.	1/2016	315,50	08.08.2016	13.08.2016
36	SW-S/36/2016	0040074	zob. pien. fiz.	1/2016	117,00	08.08.2016	13.08.2016
37	SW-S/37/2016	0110028	zob. pien. fiz.	1/2016	98,00	08.08.2016	13.08.2016
38	SW-S/38/2016	0140053	zob. pien. fiz.	1/2016	291,90	08.08.2016	13.08.2016
39	SW-S/39/2016	0015007	zob. pien. fiz.	1/2016	48,00	08.08.2016	13.08.2016
40	SW-S/40/2016	0150008	zob. pien. fiz.	1/2016	213,50	08.08.2016	13.08.2016
41	SW-S/41/2016	0160005	zob. pien. fiz.	1/2016	403,00	08.08.2016	13.08.2016
42	SW-S/42/2016	0160038	zob. pien. fiz.	1/2016	451,00	08.08.2016	13.08.2016
43	SW-S/43/2016	0160039	zob. pien. fiz.	1/2016	209,00	08.08.2016	13.08.2016
44	SW-S/44/2016	0170010	zob. pien. fiz.	1/2016	83,40	08.08.2016	13.08.2016
45	SW-S/45/2016	0170028	zob. pien. fiz.	1/2016	108,00	08.08.2016	13.08.2016
46	SW-S/46/2016	0210006	zob. pien. fiz.	1/2016	232,00	08.08.2016	13.08.2016
47	SW-S/47/2016	0230010	zob. pien. fiz.	1/2016	65,00	08.08.2016	13.08.2016
48	SW-S/48/2016	0230032	zob. pien. fiz.	1/2016	217,00	08.08.2016	13.08.2016
49	SW-S/49/2016	0250074	zob. pien. fiz.	1/2016	66,30	08.08.2016	13.08.2016
50	SW-S/50/2016	0250129	zob. pien. fiz.	1/2016	236,00	08.08.2016	13.08.2016
51	SW-S/51/2016	1050004	zob. pien. fiz.	1/2016	50,00	08.08.2016	13.08.2016
52	SW-S/52/2016	1060032	zob. pien. fiz.	1/2016	83,70	08.08.2016	13.08.2016
53	SW-S/53/2016	1110024	zob. pien. fiz.	1/2016	49,10	08.08.2016	13.08.2016
54	SW-S/54/2016	1250017	zob. pien. fiz.	1/2016	57,40	08.08.2016	13.08.2016
55	SW-S/55/2016	0170042	zob. pien. fiz.	1/2016	82,00	08.08.2016	13.08.2016
56	SW-S/56/2016	1230014	zob. pien. fiz.	1/2016	4190,00	08.08.2016	13.08.2016
57	SW-S/57/2016	1040011	zob. pien. fiz.	2/2016	577,00	19.09.2016	19.09.2016
58	SW-S/58/2016	1040011	zob. pien. fiz.	3/2011	638,00	19.09.2016	19.09.2016
59	SW-S/59/2016	1040011	zob. pien. fiz.	4/2011	638,00	19.09.2016	19.09.2016
60	SW-S/60/2016	0010006	zob. pien. fiz.	1,2/2016	30,00	15.10.2016	17.10.2016
61	SW-S/61/2016	0010014	zob. pien. fiz.	2/2016	597,00	15.10.2016	17.10.2016
62	SW-S/62/2016	0010075	zob. pien. fiz.	2/2016	252,90	15.10.2016	17.10.2016
63	SW-S/63/2016	0010088	zob. pien. fiz.	2/2016	63,00	15.10.2016	17.10.2016
64	SW-S/64/2016	0030033	zob. pien. fiz.	2/2016	218,00	15.10.2016	17.10.2016
65	SW-S/66/2016	0030081	zob. pien. fiz.	2/2016	183,00	15.10.2016	17.10.2016
66	SW-S/67/2016	0040074	zob. pien. fiz.	2/2016	98,00	15.10.2016	17.10.2016
67	SW-S/68/2016	0060065	zob. pien. fiz.	2/2016	514,00	15.10.2016	17.10.2016

68	SW-3/70/2016	0110028	zob. pien. fiz	2/2016	98,70	15.10.2016	17.10.2016
69	SW-3/71/2016	0140053	zob. pien. fiz	2/2016	294,00	15.10.2016	17.10.2016
70	SW-3/72/2016	0140069	zob. pien. fiz	1,2,3,4/2011	17,00	15.10.2016	17.10.2016
71	SW-3/73/2016	0150008	zob. pien. fiz	2/2016	211,00	15.10.2016	17.10.2016
72	SW-3/74/2016	0160038	zob. pien. fiz	2/2016	451,00	15.10.2016	17.10.2016
73	SW-3/75/2016	0160039	zob. pien. fiz	2/2016	208,00	15.10.2016	17.10.2016
74	SW-3/76/2016	0170010	zob. pien. fiz	2/2016	35,60	15.10.2016	17.10.2016
75	SW-3/78/2016	0210006	zob. pien. fiz	2/2016	232,30	15.10.2016	17.10.2016
76	SW-3/80/2016	0230010	zob. pien. fiz	2/2016	64,00	15.10.2016	17.10.2016
77	SW-3/81/2016	0250074	zob. pien. fiz	2/2016	107,00	15.10.2016	17.10.2016
78	SW-3/82/2016	0250129	zob. pien. fiz	2/2016	239,00	15.10.2016	17.10.2016
79	SW-3/87/2016	1050004	zob. pien. fiz	2/2016	44,90	15.10.2016	17.10.2016
80	SW-3/88/2016	1060032	zob. pien. fiz	2/2016	80,10	15.10.2016	17.10.2016
81	SW-3/89/2016	1110024	zob. pien. fiz	2/2016	43,60	15.10.2016	17.10.2016
82	SW-3/90/2016	1110060	zob. pien. fiz	2/2016	50,50	15.10.2016	17.10.2016
83	SW-3/91/2016	1140021	zob. pien. fiz	1,2,3,4/2011	38,00	15.10.2016	17.10.2016
84	SW-3/92/2016	1140021	zob. pien. fiz	1,2,3,4/2010	36,00	15.10.2016	17.10.2016
85	SW-3/93/2016	1140031	zob. pien. fiz	3,4/2011	18,20	15.10.2016	17.10.2016
86	SW-3/94/2016	1140031	zob. pien. fiz	1,2/2016	35,00	15.10.2016	17.10.2016
87	SW-3/95/2016	1220002	zob. pien. fiz	1,2/2016	34,80	15.10.2016	17.10.2016
88	SW-3/97/2016	1250017	zob. pien. fiz	2/2016	59,60	15.10.2016	17.10.2016
89	SW-3/83/2016	0250081	zob. pien. fiz	3,4/2011	30,00	15.10.2016	17.10.2016
90	SW-3/84/2016	0250081	zob. pien. fiz	1,2/2016	40,00	15.10.2016	17.10.2016
91	SW-3/85/2016	0250081	zob. pien. fiz	1,2,3,4/2010	56,00	15.10.2016	17.10.2016
92	SW-3/86/2016	0250081	zob. pien. fiz	1,2/2011	30,00	15.10.2016	17.10.2016
93	SW-3/64/2016	0010094	zob. pien. fiz	2/2016	55,00	15.10.2016	19.10.2016
94	SW-3/69/2016	0060109	zob. pien. fiz	2/2016	32,00	15.10.2016	19.10.2016
95	SW-3/77/2016	0170042	zob. pien. fiz	2/2016	95,00	15.10.2016	17.10.2016
96	SW-3/96/2016	1230014	zob. pien. fiz	2/2016	3100,00	15.10.2016	17.10.2016
97	SW-3/98/2016	3000016	pod. transp. fiz.	1/2016	2965,00	04.12.2016	04.12.2016
				RAZEM	27856,80		

Przeprowadzona analiza działań upominawczych oraz windykacyjnych pozwala stwierdzić, iż w niektórych przypadkach było one prowadzone z opóźnieniem. Przykładowo upomnienia dla zalegających w IV racie podatków w 2011 roku zostały wystawione 2 stycznia 2016 roku – 84 sztuki na **kwotę 17 710,14 zł**. Upomnienia dla zalegających w spłacie podatków lokalnych za I – szą ratę 2016 wystawiono dopiero w dniu 4 maja 2016 to jest tuż przed poborem drugiej raty podatków – 78 sztuk na kwotę **29 003,68 zł**. Także analizując powyższe zestawienie tytułów wykonawczych stwierdzono przypadki windykacji zaległości podatkowych z lat ubiegłych. Są to zazwyczaj niewielkie kwoty ale np. w przypadku podatnika o nr konta 1140021 windykowano także zaległości podatkowe z lat 2010, 2011. Podobna sytuacja zachodzi również w przypadku podatników o nr 0250081, 02430047, 123005 itd. W sumie w 2016 roku wystawiono tytuły wykonawcze na zaległości z lat ubiegłych na kwotę **27 856,80 zł**. Sytuacja ta stanowi naruszenie § 3 ust. 1 Rozporządzenia Min. Fin. z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.), który stanowi, iż jeżeli należność nie zostanie zapłacona w terminie określonym w decyzji lub wynikającym z przepisu prawa, wierzyciel wysyła do zobowiązanego upomnienie z zagrożeniem wszczęcia egzekucji po upływie siedmiu dni od dnia doręczenia upomnienia,

oraz § 5 tego rozporządzenia, który stwierdza, iż po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu wierzyciel wystawia tytuł wykonawczy.

5.2.13. Ulgi z tytułu nabycia gruntów w podatku rolnym.

Kontroli poddano także prawidłowość stosowania okresów zwolnień w decyzjach przyznających ulgi w podatku rolnym z tytułu nabycia gruntów na powiększenie lub utworzenie nowego gospodarstwa rolnego. W 2016 wydano 20 decyzji przyznających z tego tytułu ulgi w podatku rolnym. Do kontroli wytypowano następujące decyzje:

- Fn.3121.2.2016 z dnia 2016.03.14 – podatnik nabył grunty rolne aktem notarialnym REP.A Nr 1170/2016 z dnia 22.02.2016 roku. Wniosek o przyznanie ulgi z tytułu nabycia gruntów złożył w dniu 28.02.2016 roku. Wyżej wymienioną decyzją zwolniono podatnikowi nowo nabyte grunty rolne na okres od 01.03.2016 do 28.02.2017 roku – bez uwag,

- Fn.3121.1.2016 z dnia 2016.01.11 – podatnik nabył grunty rolne aktem notarialnym REP.A Nr 124/2016 z dnia 05.01.2016 roku. Wniosek o przyznanie ulgi z tytułu nabycia gruntów złożył w dniu 10.01.2016 roku. Wyżej wymienioną decyzją zwolniono podatnikowi nowo nabyte grunty rolne na okres od 01.02.2016 do 31.01.2017 roku – bez uwag,

- Fn.3121.3.2016 z dnia 2016.03.20 – podatnik nabył grunty rolne aktem notarialnym REP.A Nr 1460/2016 z dnia 05.03.2016 roku. Wniosek o przyznanie ulgi z tytułu nabycia gruntów złożył w dniu 14.03.2016 roku. Wyżej wymienioną decyzją zwolniono podatnikowi nowo nabyte grunty rolne na okres od 01.04.2016 do 31.03.2017 roku – bez uwag,

- Fn.3121.4.2016 z dnia 2016.06.19 – podatnik nabył grunty rolne aktem notarialnym REP.A Nr 3286/2016 z dnia 22.02.2016 roku. ze względu na brak daty wpływu na wniosku podatnika nie można stwierdzić czy udzielony okres zwolnienia jest prawidłowy,. Wyżej wymienioną decyzją zwolniono podatnikowi nowo nabyte grunty rolne na okres od 01.07.2016 do 31.05.2017 roku – ze względu na brak daty wpływu na wniosku podatnika nie można stwierdzić czy udzielony okres zwolnienia jest prawidłowy,

- Fn.3121.5.2016 z dnia 2016.06.21 – podatnik nabył grunty rolne aktem notarialnym REP.A Nr 3130/2016 z dnia 18.05.2016 roku. Na wniosku nie widnieje data wpływu. Wyżej wymienioną decyzją zwolniono podatnikowi nowo nabyte grunty rolne na okres od 01.07.2016 do 31.05.2017 roku – ze względu na brak daty wpływu na wniosku podatnika nie można stwierdzić czy udzielony okres zwolnienia jest prawidłowy,

- Fn.3121.6.2016 z dnia 2016.06.29 – podatnik nabył grunty rolne aktem notarialnym REP.A Nr 3867/2016 z dnia 15.06.2016 roku. Wniosek o przyznanie ulgi z tytułu nabycia gruntów

złożył w dniu 29.06.2016 roku. Wyżej wymienioną decyzją zwolniono podatnikowi nowo nabyte grunty rolne na okres od 01.07.2016 do 30.06.2017 roku – bez uwag,

- Fn.3121.7.2016 z dnia 2016.08.06 – podatnik nabył grunty rolne aktami notarialnymi REP.A Nr 6105/2011 z dnia 13.0.2011 roku oraz REP. A Nr 1140/2016 z dnia 22.02.2016 r. Wniosek o przyznanie ulgi z tytułu nabycia gruntów złożył w dniu 06.08.2016 roku. Wyżej wymienioną decyzją zwolniono podatnikowi nowo nabyte grunty rolne na okresy od 01.09.2016 do 30.09.2016r oraz od 01.09.2016 do 28.02.2017 roku – bez uwag,

- Fn.3121.8.2016 z dnia 2016.08.17 – podatnik nabył grunty rolne aktem notarialnym REP.A Nr 1973/2016 z dnia 23.03.2016 roku. Wniosek o przyznanie ulgi z tytułu nabycia gruntów złożył w dniu 21.08.2016 roku. Wyżej wymienioną decyzją zwolniono podatnikowi nowo nabyte grunty rolne na okres od 01.09.2016 do 31.03.2017 roku – bez uwag,

- Fn.3121.9.2016 z dnia 2016.09.21 – podatnik nabył grunty rolne aktem notarialnym REP.A Nr 585912/2016 z dnia 10.09.2016 roku. Wniosek o przyznanie ulgi z tytułu nabycia gruntów złożył w dniu 13.09.2016 roku. Wyżej wymienioną decyzją zwolniono podatnikowi nowo nabyte grunty rolne na okres od 01.10.2016 do 30.09.2017 roku – bez uwag,

- Fn.3121.10.2016 z dnia 2016.09.24 – podatnik nabył grunty rolne aktem notarialnym REP.A Nr 5496/2016 z dnia 29.08.2016 roku. Wniosek o przyznanie ulgi z tytułu nabycia gruntów złożył w dniu 24.09.2016 roku. Wyżej wymienioną decyzją zwolniono podatnikowi nowo nabyte grunty rolne na okres od 01.10.2016 do 31.08.2017 roku – bez uwag,

- Fn.3121.11.2016 z dnia 2016.10.15 – podatnik nabył grunty rolne aktem notarialnym REP.A Nr 6320/2016 z dnia 01.10.2016 roku. Wniosek o przyznanie ulgi z tytułu nabycia gruntów złożył w dniu 15.10.2016 roku. Wyżej wymienioną decyzją zwolniono podatnikowi nowo nabyte grunty rolne na okres od 01.11.2016 do 31.10.2017 roku – bez uwag,

5.2.14. Ulgi inwestycyjne w podatku rolnym

W okresie objętym kontrolą, na wniosek podatników kontrolowana jednostka wydała 12 decyzji przyznających ulgi inwestycyjne w podatku rolnym. Kontrolni poddano następujące decyzje przyznające ten rodzaj ulgi:

- nr Fn. 3121.1.2016 z dnia 25.01.2016 roku – podatnik złożył wniosek o przyznanie ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym z tytułu rozbudowy budynku inwentarskiego w dniu 18.01.2016 r. Do wniosku załączył 65 rachunków na łączną kwotę poniesionych nakładów inwestycyjnych 75002,55 zł. Wyżej wymienioną decyzją przyznano ulgę inwestycyjną w kwocie 18751 zł to jest w wysokości 25% poniesionych nakładów inwestycyjnych,

- nr Fn. 3121.2.2016 z dnia 26.01.2016 roku – podatnik złożył wniosek o przyznanie ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym z tytułu modernizacji obory w dniu 20.01.2016 r. Do wniosku załączył 3 rachunki na łączną kwotę poniesionych nakładów inwestycyjnych 30630 zł. Wyżej wymienioną decyzją przyznano ulgę inwestycyjną w kwocie 7657 zł to jest w wysokości 25% poniesionych nakładów inwestycyjnych,
- nr Fn. 3121.3.2016 z dnia 14.03.2016 roku – podatnik złożył wniosek o przyznanie ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym z tytułu modernizacji obory w dniu 01.03.2016 r. Do wniosku załączył 10 rachunków na łączną kwotę poniesionych nakładów inwestycyjnych 16813,16 zł. Wyżej wymienioną decyzją przyznano ulgę inwestycyjną w kwocie 4201 zł to jest w wysokości 25% poniesionych nakładów inwestycyjnych,
- nr Fn. 3121.4.2016 z dnia 14.03.2016 roku – podatnik złożył wniosek o przyznanie ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym z tytułu rozbudowy budynku obory w dniu 01.03.2016 r. Do wniosku załączył 13 rachunków na łączną kwotę poniesionych nakładów inwestycyjnych 59013,51 zł. Wyżej wymienioną decyzją przyznano ulgę inwestycyjną w kwocie 14753 zł to jest w wysokości 25% poniesionych nakładów inwestycyjnych,
- nr Fn. 3121.5.2016 z dnia 27.03.2016 roku – podatnik złożył wniosek o przyznanie ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym z tytułu modernizacji oraz rozbudowy obory w dniu 21.03.2016 r. Do wniosku załączył 4 rachunki na łączną kwotę poniesionych nakładów inwestycyjnych 19343,20 zł. Wyżej wymienioną decyzją przyznano ulgę inwestycyjną w kwocie 4836 zł to jest w wysokości 25% poniesionych nakładów inwestycyjnych.

W wyniku przeprowadzonej kontroli wyżej wymienionych decyzji ustalono, iż żaden z podatników składających wniosek o przyznanie ulgi inwestycyjnej nie dołączył do niego zestawienia poniesionych wydatków inwestycyjnych, wymaganego treścią art. 13d ust. 2 ustawy o podatku rolnym. Stwierdza on, iż do wniosku o przyznanie ulgi, o której mowa w art. 13, należy dołączyć zestawienie poniesionych wydatków inwestycyjnych wraz z rachunkami lub ich uwierzytelnionymi odpisami, stwierdzającymi wysokość tych wydatków. Według informacji uzyskanych w trakcie trwania kontroli identyczna sytuacja zachodzi również w pozostałych nie badanych decyzjach. W sumie udzielono 12 ulg inwestycyjnych z naruszeniem treści art. 13d ust. 2 ustawy o podatku rolnym na łączną **kwotę 146 640 zł.**

5.2.15. Ulgi uznaniowe w spłacie podatków.

W okresie objętym kontrolą wydano 27 decyzji dotyczących ulg uznaniowych w spłacie podatków lokalnych na podstawie art. 67a ustawy Ordynacja podatkowa.

Kontroli poddano następujące decyzje dotyczące ulg w spłacie podatków:

- Fn.3123.9.2016 z dnia 28.09.2016 r., umorzono podatnikowi III ratę z 2016 r. zaległości podatkowych w kwocie 254 zł z powodu strat spowodowanych w budynkach gospodarczych przez huragan,
- Fn.3123.11.2016 z dnia 28.09.2016 r., umorzono podatnikowi III ratę z 2016 r. zaległości podatkowych w kwocie 551 zł, z powodu strat spowodowanych w budynkach gospodarczych przez huragan,
- Fn.3123.14.2016 z dnia 28.09.2016 r., umorzono podatnikowi III ratę z 2016 r. zaległości podatkowych w kwocie 39 zł, z powodu strat spowodowanych w budynku mieszkalnym przez huragan,
- Fn.3123.16.2016 z dnia 18.10.2016 r., umorzono postępowanie w sprawie umorzenia IV raty podatku rolnego z powodu braku zaległości podatkowych na dzień wydania decyzji,
- Fn.3123.17.2016 z dnia 22.11.2016 r., umorzono podatnikowi III i IV ratę z 2016 r. zaległości podatkowych w kwocie 576 zł, z powodu strat spowodowanych w budynkach gospodarczych przez huragan,
- Fn.3123.15.2016 z dnia 28.09.2016 r., umorzono podatnikowi III ratę z 2016 r. zaległości podatkowych w kwocie 155 zł, z powodu strat spowodowanych w budynku mieszkalnym przez huragan.

Należy zaznaczyć, iż kontrolujący nie kwestionuje zasadności udzielenia ulg lub ich odmowy podatnikom, jednakże zauważa, iż w badanych decyzjach przyznających ulgi w podatkach, wymagane w myśl art. 210 § 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, uzasadnienie faktyczne, jest we wszystkich przypadkach prawie identyczne oraz nie odnosiły się w pełni do zebranego materiału dowodowego. Paragraf 4 wyżej wymienionego artykułu stwierdza, iż uzasadnienie faktyczne w decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, którym dał wiarę, oraz przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności. Ponadto stwierdzono, że w trakcie postępowania podatkowego podstawowym materiałem dowodowym były protokoły o stanie majątkowym podatnika. Organ podatkowy nie zebrał materiału dowodowego potwierdzającego zapisane tam ustalenia. Dotyczy to zwłaszcza dochodów uzyskiwanych przez podatników to jest odcinków renty, wyciągów bankowych, decyzji przyznających zasiłki i pomoc, decyzje przyznających dopłaty bezpośrednie itp. Podobna sytuacja dotyczy ponoszonych przez podatnika wydatków takich jak opłaty za wodę,

energię elektryczną, telefon, Internet czy też wywóz nieczystości. Szczególne znaczenie ma odpowiednie stosowanie art. 120 i 121 § 1 Ordynacji podatkowej, z których wynika, że organy podatkowe działają na podstawie przepisów prawa oraz że postępowanie podatkowe powinno być prowadzone w sposób budzący zaufanie do organów podatkowych. Te dwie generalne zasady zobowiązują organ podatkowy aby w swym działaniu dochowywał szczególnej staranności i podejmował decyzje w oparciu o materiał dowodowy, który będzie przedstawiał stan faktyczny i pozwoli na dogłębną analizę przesłanek wskazanych we wniosku. Należy także dodać, iż art. 180 Op informuje, że jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. Jeżeli przepis prawa nie wymaga urzędowego potwierdzenia określonych faktów lub stanu prawnego w drodze zaświadczenia, organ podatkowy odbiera od strony, na jej wniosek, oświadczenie złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania. Z kolei artykuł 181 Op. podnosi także, że dowodami w postępowaniu podatkowym mogą być w szczególności księgi podatkowe, deklaracje złożone przez stronę, zeznania świadków, opinie biegłych, materiały i informacje zebrane w wyniku oględzin, informacje podatkowe oraz inne dokumenty zgromadzone w toku czynności sprawdzających lub kontroli podatkowej.

5.2.16. Opłata Targowa

Rada Gminy w Jaświłach Uchwałą z dnia 7 grudnia 2011r. Nr XII/59/11 o opłacie targowej ustaliła następująceienne stawki opłaty targowej:

- 20 zł w przypadku sprzedaży z samochodów, przyczep, naczep, straganu stołu,
- 10 zł w przypadku sprzedaży z wózka ręcznego, roweru, ręki i kosza.

Jednocześnie wyznaczono na inkasentów opłaty targowej sołtysów poszczególnych wsi, wyznaczając im wynagrodzenie w wysokości 50% pobranych i terminowo rozliczonych kwot. Jako termin rozliczenia i odprowadzenia opłaty targowej przez inkasenta wyznaczono do 10 każdego następnego miesiąca za miesiąc poprzedni, w którym ją pobierano.

W 2016 roku opłata targowa wpłynęła do Urzędu Gminy tylko 2 razy. Wpłacił ją inkasent z Dolistowa Starego:

- w dniu 28 czerwca 2016 roku w kwocie 108 zł, która została pobrana na bilety opłaty targowej od nr 0000357 do 0000374 w wysokości 6 zł na każdy bilet. Na podstawie oświadczenia pani Zenobii Kotuk z dnia 20.05.2016 roku oraz inkasenta Jana Pawełko z dnia 3.01.2016 ustalono, iż odprowadzona opłata została pobrana w 2011 r. nie mógł się z niej rozliczyć z powodu zagubienia bloczku biletu opłaty targowej. Należy zaznaczyć, że

kontrolowana jednostka od złożenia oświadczenia przez sołtysa nie podejmowała prawie przez pół roku żadnych działań zmierzających do rozliczenia go z pobranej opłaty. Wyjaśnienia, kserokopia dowodów wpłat stanowią załącznik nr 4/3 do protokołu kontroli, - w dniu 26 września 2016 roku w kwocie 190 zł, która została pobrana na bilety opłaty targowej od nr 0000375 do 0000393 w wysokości 10zł na każdy bilet. Przedstawiony grzbiet bloczka opłaty targowej nie pozwala określić kiedy opłaty została pobrana przez inkasenta, oraz czy rozliczył się on z niej w terminie wyznaczonym przez uchwałę Rady Gminy w Jaświłach.

5.2.1.7. Rachunkowość podatkowa

W wyniku przeprowadzonej kontroli w zakresie rachunkowości podatkowej ustalono, iż kontrolowana jednostka nie dopełniła obowiązku nakazanego treścią art. 10 ust.1 pkt 3. lit. „b” i „c” ustawy z dnia 29 września 1994 roku (tekst jednolity Dz. U. Z 2002 roku Nr 76, poz. 694 z późn. zm.) i posiada niepełną i aktualną dokumentację opisującą politykę rachunkowości. Przepis ten obowiązuje jednostkę do posiadania dokumentacji opisującej w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące wykazu ksiąg rachunkowych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych. Nakłada także obowiązek prowadzenia opisu systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji. Ustęp 2 tego artykułu stwierdza, iż kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje wyżej wymienioną dokumentację.

Jako próbę do kontroli wytypowane wydruki komputerowe kwitariuszy służących do poboru podatków lokalnych z następujących sołectw:

Lp.	Sołectwo	Rata	Nr Kwitariuszy	Zainkasowana kwota podatków
1.	Jaświłki	I	EPN:0120001 – EPN: 0120011	2393,-
		II	EPN: 0120001 – EPN: 0120011	2398,-
		III	EPN: 0120001 – EPN: 0120011	1690,-
		IV	EPN: 0120001 – EPN: 0120011	1690,-
2.	Dolistowo Stare	I	EPN: 0060001 – EPN: 0060168 EPN: 1060003 – EPN: 1060046	14 880,-
		II	EPN: 0060001 – EPN: 0060168 EPN: 1060009 – EPN: 1060047	11 603,-
		III	EPN: 0060001 – EPN: 0060169 EPN: 1060009 – EPN: 1060047	12 083,-
		IV	EPN: 0060001 – EPN: 0060169 EPN: 1060009 – EPN: 1060048	10 946,-
3.	Dzięciółowo	I	EPN: 0080002 – EPN: 0080080 EPN:1080001 - EPN:1080006	6375,-
		II	EPN: 0080002 – EPN: 0080080 EPN:1080001 - EPN:1080006	5272,-
		III	EPN: 0080002 – EPN: 0080080 EPN:1080001 - EPN:1080006	6944,-
		IV	EPN: 0080002 – EPN: 0080080 EPN:1080001 - EPN:1080009	3637,-
4.	Brzozowa Kolonia	I	EPN:0020001 – EPN:0020051 EPN:1020001 – EPN:1020003	2146
		II	EPN:0020001 – EPN:0020051 EPN:1020001 – EPN:1020003	1248
		III	EPN:0020001 – EPN:0020051 EPN:1020002 – EPN:1020003	1263
		IV	EPN:0020001 – EPN:0020048 EPN:1020002 – EPN:1020003	1385
5.	Mikicin Kolonia	I	EPN:0150001 – EPN:0150048 EPN:1150001	6969

		II	EPN:0150001 – EPN:0150046	5744
		III	EPN:0150001 – EPN:0150048	5417
		IV	EPN:0150001 – EPN:0150048	5723
6.	Moniuszki	I	EPN:0170001 – EPN:0170055 EPN:1170001 – EPN: 1170008	5265,63
		II	EPN:0170001 – EPN:0170055 EPN:1170001 – EPN: 1170008	3910
		III	EPN:0170001 – EPN:0170055 EPN:1170001 – EPN: 1170008	3849
		IV	EPN:0170001 – EPN:0170055 EPN:1170001 – EPN: 1170008	3142

W wyniku przeprowadzonej kontroli powyższych kwitariuszy stwierdzono, iż przyjęcie ich na stan oraz rozchód był odnotowywany w księdze druków ścisłego zarachowania a gotówka pobrana przez inkasentów została odprowadzona na rachunek bankowy Urzędu Gminy w Jaświłach.

5.1.19. Wynagrodzenie inkasentów

Rada Gminy Jaświły Uchwałą Nr VII/32/07 z dnia 28 czerwca 2007 roku o poborze podatków w drodze inkasa, określeniu inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso zarządziła pobór podatków od nieruchomości, podatku rolnego oraz podatku leśnego wśród osób fizycznych w drodze inkasa. Na inkasentów powołano sołtysów poszczególnych sołectw, jednocześnie ustalono im wynagrodzenie w wysokości 6% od pobranych podatków i wpłaconych w terminie do kasy Urzędu Gminy lub na właściwy rachunek bankowy. Jako próbę do kontroli wytypowano wynagrodzenia następujących inkasentów:

Lp.	Inkasent sołectwa	Rata	Stawka	Zainkasowana Kwota	Naliczone wynagrodzenie Brutto	Wynagrodzenie Brutto naliczone przez kontrolującego
1.	Jaświłki	I	6%	2393,-	143,58	144
		II	6%	2398,-	143,88	144
		III	6%	1690,-	101,40	101
		IV	6%	1690,-	101,40	101

2.	Dolistowo Stare	I	6%	14 880,-	892,80	893
		II	6%	11 603,-	696,18	696
		III	6%	12 083,-	724,98	725
		IV	6%	10 946,-	656,76	657
3.	Dzięciołowo	I	6%	6375,-	382,50	383
		II	6%	5272,-	316,32	316
		III	6%	6944,-	416,64	417
		IV	6%	3637,-	218,22	218
4.	Brzozowo Kolonia	I	6%	2146	128,76	129
		II	6%	1248	74,88	75
		III	6%	1263	75,78	76
		IV	6%	1385	83,10	83
5.	Mikicin Kolonia	I	6%	6969	418,14	418
		II	6%	5744	344,64	345
		III	6%	5417	325,02	325
		IV	6%	5723	343,38	343
6.	Moniuszki	I	6%	5265,63	315,94	316
		II	6%	3910	234,60	235
		III	6%	3849	230,94	231
		IV	6%	3142	188,52	189

W trakcie kontroli wynagrodzeń inkasentów ustalono, iż kwoty brutto wyliczono z dokładnością do groszy. Praktyka ta stoi w sprzeczności z zapisami art. 63 § 1 Ordynacji podatkowej, który nakazuje podstawy opodatkowania, kwoty podatków, odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, oprocentowanie nadpłat oraz wynagrodzenia przysługujące płatnikom i inkasentom zaokrąglać do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.

5.2.20. Badanie rocznego sprawozdania Rb-PDP

Kontroli poddano także dane zawarte w rocznym sprawozdaniu Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych. W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż zostało ono

sporządzone błędnie. Nieprawidłowości stwierdzono w kolumnie 4 skutki udzielonych ulg i zwolnień obliczone za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych) pozycji A7 podatek od środków transportowych. Wstawiona w tej rubryce kwota wynosi 0,- zł natomiast powinna wynieść **6906,60 zł**. Została ona błędnie ujęta w kolumnie 3 pozycji A7 sprawozdania, która dotyczy skutków obniżenia górnych stawek podatków obliczonych za okres sprawozdawczy.

5.3. Wydatki bieżące.

Plan wydatków budżetu gminy na 2016 r. po zmianach wynosił 21.774.985 zł, został wykonany w 96%, tj. w kwocie 20.993.974,76 zł. Wydatki bieżące Urzędu Gminy w Jaświłach wyniosły 14.086.965,63 zł.

W zakresie realizacji wydatków bieżących w kontrolowanym okresie szczegółowemu badaniu poddano wydatki na wynagrodzenia pracowników Urzędu Gminy, wydatki na podróże służbowe krajowe, wydatki z tytułu diet radnych i sołtysów, wydatki związane z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, wydatki z tytułu zakupu usług remontowych (par. 4270) i usług pozostałych (par. 4300) oraz prawidłowość sporządzenia sprawozdania z osiągnięcia poziomu średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.

5.3.1 Wydatki z tytułu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń.

Na podstawie ewidencji zatrudnienia i wynagrodzeń sprawdzono prawidłowość zaszeregowania pracowników i ustalenia ich wynagrodzeń pod względem zgodności z następującymi aktami prawnymi:

- ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458 ze zm.),
- rozporządzenia Rady Ministrów dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz. 398),
- obowiązującym w jednostce Regulaminie wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w Urzędzie Gminy Jaświły, wprowadzonym zarządzeniem nr 44/11 Wójta Gminy Jaświły z dnia 22 lipca 2011 r.

Analizie poddano dokumentację dotyczącą zaszeregowania, ustalenia wysokości wynagrodzeń w poszczególnych składnikach w porównaniu do stawek wynikających z przepisów płacowych, a także przyznania nagród z zakładowego funduszu nagród oraz poprawności udokumentowania wypłat wynagrodzeń i nagród dla niżej wymienionych osób:

- Jan Joka – Wójt Gminy Jaświły,
- Marek Jarosz – zastępca Wójta/Sekretarz,
- Krystyna Chmielewska – Skarbnik Gminy,
- H. A. – kierownik USC,
- W. K- kierownik Referatu Rolnictwa i Gospodarki Komunalnej,
- M. K. – inspektor,
- M. S. – podinspektor,
- S. K.- sprzątaczką

W wyniku kontroli ustalono:

- a) Wójt: wynagrodzenie zasadnicze 5.700 zł, dodatek funkcyjny 1.800 zł, dodatek za wieloletnią pracę 20% wynagrodzenia zasadniczego –1.140 zł, dodatek specjalny 1.860 zł (234,8% łącznej kwoty dodatku funkcyjnego i wynagrodzenia zasadniczego) – uchwała Nr III/10/10 z dnia 14 grudnia 2010 r.
- b) M. Jaroszowi zostało przyznane pismami z dnia 02.05.2016 r. przez Wójta wynagrodzenie zasadnicze w łącznej wysokości 4.980 zł (w tym: 480 zł za pełnienie funkcji zastępcy Wójta i 4.500 zł za funkcję Sekretarza) i dodatek funkcyjny wg 7 stawki 144% najniższego wynagrodzenia zasadniczego wg rozporządzenia – 1.584 zł (144% * 1.100 zł). M. Jarosz otrzymuje dodatek za wysługę lat 20% - 996 zł.
- d) Skarbnik: wynagrodzenie zasadnicze 4.800 zł, dodatek funkcyjny 1.694 zł , dodatek stażowy 20% - 960 zł,
- e) kierownik USC: wynagrodzenie zasadnicze wg XVI kat. zaszeregowania 3.182 zł, dodatek funkcyjny 462 zł, dodatek stażowy 20% - 636,40 zł,
- f) kierownik Referatu Rolnictwa i Gospodarki Komunalnej: wynagrodzenie zasadnicze wg XIII kat. zaszeregowania 2.998 zł, dodatek funkcyjny 462 zł, dodatek stażowy 20% - 599,60 zł,
- g) inspektor: wynagrodzenie zasadnicze wg XII kat. zaszeregowania 2.888 zł, dodatek stażowy 20% - 577,60 zł,
- h) podinspektor: wynagrodzenie zasadnicze wg X kat. zaszeregowania 2.048 zł, dodatek stażowy 20% - 409,60 zł,
- i) sprzątaczką: wynagrodzenie zasadnicze wg III kat. zaszeregowania 1.423 zł, dodatek stażowy 12% - 170,76 zł,

W ramach kontroli sprawdzono prawidłowość naliczania i wypłacania wynagrodzeń pracowników wskazanych w powyżej za miesiące: październik i grudzień 2016 r. w oparciu o

aktualne angaże, karty wynagrodzeń, listy płac i wyciągi bankowe stwierdzające wypłatę wynagrodzeń w tych miesiącach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Z ustaleń kontroli wynika, że kierownik USC w 2016 r. otrzymał wynagrodzenie za: udzielanie ślubów w sobotę lub w dzień powszedni po godzinach pracy w łącznej wysokości 224,64 zł (za 6 ślubów w roku 2016; stawka wynagrodzenia za udzielenie ślubu została ustalona w następujący sposób: wynagrodzenie zasadnicze kierownika USC podzielono na 17 godz. /średnia godzin w tygodniu/ * 200%) i prace związane z prowadzeniem, aktualizacją, udostępnianiem stałego rejestru wyborców na podstawie umów o dzieło zawartych w dniach: 22 marca 2016 r. na kwotę 204 zł, 22 czerwca 2016 r. na kwotę 205 zł, 24 września 2016 r. na kwotę 205 zł i 19 grudnia 2016 r. na kwotę 204,98 zł (tj. łącznie 818,98 zł).

W trakcie kontroli zwrócono się do Wójta z pytaniem: „Na podstawie jakich przepisów wypłacane jest kierownikowi USC wynagrodzenie udzielanie ślubów?” W odpowiedzi na pytanie Wójt przedstawił: „Zgodnie z art. 42 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008r. Nr 223, poz. 1458 z późn. zm.), jeżeli wymagają tego potrzeby jednostki, w której pracownik samorządowy jest zatrudniony, na polecenie przełożonego wykonuje on pracę w godzinach nadliczbowych, w tym w wyjątkowych przypadkach także w porze nocnej oraz w niedziele i święta. Pracownikowi samorządowemu za pracę wykonywaną na polecenie przełożonego w godzinach nadliczbowych przysługuje, według jego wyboru, wynagrodzenie albo czas wolny w tym samym wymiarze.

Kierownik USC udziela ślubów przeważnie w godzinach nadliczbowych, w soboty lub niedziele. Za tą pracę pobiera ekwiwalent w postaci wynagrodzenia”. Wyjaśnienie Wójta stanowi załącznik nr 2/2 do protokołu kontroli.

Stwierdzono, iż w październiku 2016 r. wszyscy pracownicy objęci próbą (za wyjątkiem Wójta) otrzymali nagrody w wysokości 6% od przyznanych wynagrodzeń osobowych za II półrocze, i tak: zastępca Burmistrza/Sekretarz – 2.721,60 zł, Skarbnik – 2.683,44 zł, kierownik USC- 1.540,94 zł, kierownik Referatu Rolnictwa i Gospodarki Komunalnej – 1.461,46 zł, inspektor – 1.247,62 zł, podinspektor- 884,74 zł, sprzątaczką – 569,48 zł nagrody zostały przyznane przez Wójta. W Regulaminie wynagradzania pracowników...(zarządzenie nr 44/11). Zgodnie z jego zasadami (rozdział VI „Nagrody”) tworzy się: zakładowy fundusz nagród przeznaczony na dodatkowe wynagrodzenia roczne wynoszący 8,5% funduszu płac oraz dodatkowy fundusz nagród dla pracowników z przeznaczeniem na nagrody w wysokości 6% planowanych wynagrodzeń osobowych, pozostających w dyspozycji pracodawcy (przyznawanych dwa razy do roku).

5.3.3. Wydatki z tytułu diet i kosztów podróży radnych Gminy i sołtysów.

Wysokość diet przysługujących radnym Gminy Jaświły z dnia 26 września 2016 r. o zasadach przyznawania i wysokości diet radnych rady gminy Jaświły oraz przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych. W uchwale postanowiono, iż:

- radnemu Rady Gminy za udział w pracy rady i jej komisjach przysługuje ryczałtowa dieta w wysokości:

- a) Przewodniczącemu Rady 1100 zł miesięcznie,
- b) pozostałym radnym 180zł - za każde posiedzenie Rady Gminy lub komisji Rady Gminy, w których biorą udział - pod warunkiem, że są ich członkami.

Przewodniczącym organów wykonawczych jednostek pomocniczych za udział w posiedzeniu sesji Rady Gminy lub komisji Rady Gminy przysługuje dieta w wysokości 150zł.

Dieta miesięczna Przewodniczącego Rady Gminy ulega obniżeniu o kwotę 15% diety podstawowej za każdą nieobecność Przewodniczącego Rady Gminy na sesji Rady Gminy. Łączna wysokość obniżenia w jednym miesiącu nie może przekroczyć wysokości diety podstawowej. W przypadku wykonywania przez tą samą osobę funkcji przewodniczącego organu wykonawczego oraz radnego, osoba ta uprawniona jest do pobierania jedynie diety radnego.

W ramach kontroli sprawdzono prawidłowość naliczania i wypłacania diet radnych w miesiącach: październik i listopad 2016 r. w łącznej kwocie 12.760 zł w oparciu o przepisy ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 1991 Nr 142, poz. 1591 ze zm.), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000 r. w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz. U. Nr 61, poz. 710) oraz ww. uchwały. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w art. 25 ust. 6 stanowi, iż wysokość diety radnego nie może przekroczyć półtorakrotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe. W kontrolowanym okresie półtorakrotność kwoty bazowej wynosiła 2.649,69 zł. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000 r. w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz. U. Nr 61, poz. 710) stanowi, iż radnemu w gminach poniżej 15 tys. mieszkańców przysługują w ciągu miesiąca diety w wysokości do 50% maksymalnej wysokości diety czyli 1.324,85 zł. Podstawę wypłaty wynagrodzeń za poszczególne miesiące stanowiły listy zawierające określenie wysokości wypłacanych diet. Ustalono, że kwoty diet poszczególnych członków Rady ustalane były zgodnie z przepisami określonymi w uchwale

oraz nie przekraczały maksymalnej stawki diet radnych, wynoszącej dla Gminy Jaświły 1.334,85 zł.

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

5.3.4. Wydatki z tytułu podróży służbowych krajowych (§ 4410 rozdziału 75023).

Prawidłowość udokumentowania i rozliczenia wydatków z tytułu podróży służbowych zbadano pod kątem zgodności z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalenia należności przysługujących pracownikom zatrudnionym w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236, poz.1990 ze zm.).

W wyniku kontroli ustalono, iż wydatki w rozdziale 75023 Urzędy Gmin w § 4410 Podróże służbowe krajowe zamknęły się kwotą 8.719,71 zł. Na sumę wydatków składały się zwroty kosztów podróży służbowych pracowników Urzędu Gminy.

Szczegółowej analizie poddano prawidłowość odbywania podróży służbowych za miesiące: styczeń i grudzień 2016 r. na kwotę odpowiednio: 537,7 zł i 325,97 zł. Przyjęte do próby pozycje stanowiły 10% ogółu wydatków na podróże służbowe w 2016 r.

Wszystkie zbadane delegacje dotyczyły wyjazdów samochodem osobowym nie stanowiącym własności pracodawcy. Podróże służbowe objęte próbą były rozliczane wg stawki 0,70 zł, co wynikało z zarządzenia nr 35/09 Wójta z dnia 11 grudnia 2009 r. (obowiązującego do dnia 13 lutego 2016 r.) oraz stawki 0,8358 zł/km, co wynika z zarządzenia nr 11/12 Wójta Gminy Jaświły z dnia 14 lutego 2016 r. o wprowadzenie zasad używania samochodu osobowego niebędącego własnością pracodawcy dla celów służbowych. Wynika z niego m.in., że:

- użytkowanie samochodu prywatnego do celów służbowych odbywa się na podstawie zgody Wójta lub jego zastępcy na prośbę pracownika,
- zwrot kosztów używania samochodu prywatnego do celów służbowych, będzie następował w wysokości wynikającej z przemnożenia ilości przejechanych kilometrów przez stawki maksymalnej wysokości wynikające z rozporządzenia Ministra Infrastruktury, w rozbiu na samochodu o pojemności skokowej silnika do 900 cm³ i powyżej 900 cm³.

Kontrola poleceń wyjazdu służbowego pracowników Urzędu Gminy wykazała że były one zlecane przez Wójta Gminy, zastępcę Wójta/Sekretarza, a Wójtowi przez zastępcę Wójta/Sekretarza (jako osoby zastępującej wyznaczonej przez Wójta Gminy zarządzeniem nr 1/09 z dnia 2 stycznia 2009 r. . na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, Dz. U. Nr 223, poz. 1458). W poleceniach wyjazdu

służbowego wskazywano: numer, nazwisko osoby delegowanej, datę wyjazdu, określenie miejscowości, cel wyjazdu oraz przysługujące środki lokomocji. Rachunki kosztów podróży zawierały rozliczenie kosztów przejazdów wyznaczonymi środkami lokomocji, stosując stawkę za jeden kilometr wynikająca z zarządzeń Wójta.

Wszystkie delegacje rozliczono w terminie 14 dni od zakończenia podróży służbowej. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

5.3.5. Wydatki związane z wypłatą dodatku wyrównawczego nauczycielom w celu osiągnięcia przez nich średnich wynagrodzeń określonych w ustawie Karta Nauczyciela.

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli zostało sporządzone przez kierownika Gminnego Zespołu Oświaty w Jaświłach w dniu 24 stycznia 2013 r. na formularzu wymaganym przepisami rozporządzenia MEN z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 6, poz. 35); zatwierdzenia sprawozdania dokonał Wójt Gminy Jaświły. Wynika z niego, iż kwoty różnic na poszczególnych stopniach awansu zawodowego nauczycieli, ustalane pomiędzy wydatkami faktycznie poniesionymi w 2016 r. na wynagrodzenia nauczycieli, a sumą iloczynów średniorocznej liczby etatów i średnich wynagrodzeń wyniosły:

- a) minus (-) 15,49 zł dla nauczycieli stażystów (wydatki z kol. 9 sprawozdania – 81.961,64 zł, suma etatów i średnich wynagrodzeń z kol. 8 – 81.977,13 zł),
- b) 46.870,62 zł dla nauczycieli kontraktowych (wydatki – 373.985,18 zł, suma – 327.114,56 zł),
- c) minus (-) 7.906,70 zł dla nauczycieli mianowanych (wydatki – 390.582,32 zł, suma – 398.489,02 zł),
- d) 73.444,28 zł dla nauczycieli dyplomowanych (wydatki – 1.782.355,19 zł, suma – 1.708.910,91 zł).

W Gminie Jaświły w 2013 r. wypłacono kwotę 7.922,19 zł tytułem dodatków uzupełniających dla nauczycieli stażystów i mianowanych. Pozostałe grupy awansu zawodowego nie miały podstawy do otrzymania dodatku uzupełniającego.

Stwierdzono, iż średnioroczne liczby etatów dla nauczycieli zostały wykazane w sprawozdaniu następująco:

- dla nauczycieli stażystów w wymiarze 2,44 w okresie I-VIII i 2,84 w okresie IX – XII,
- dla nauczycieli kontraktowych 10,24 w okresie I-VIII i 7,38 w okresie IX – XII,

- dla nauczycieli mianowanych 7,96 w okresie I-VIII i 10,12 w okresie IX – XII,
- dla nauczycieli dyplomowanych 29,10 w okresie I-VIII i 29,37 w okresie IX – XII.

Ze sprawozdania wynika, że uprawnionymi do otrzymania dodatku jednorazowego byli nauczyciele stażyści (kwota różnicy między kolumną 9 i 8 wyniosła 15,49 zł) oraz nauczyciele mianowani (kwota różnicy 7.906,70 zł).

Z ustaleń kontroli wynika, że GZO posługuje się programem komputerowym dla ustalenia średnich wynagrodzeń nauczycieli. Program umożliwia także sporządzenie sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli. Sprawozdanie te różni się jednak od sprawozdania wysłanego do RIO, podpisanego przez Wójta Gminy i kierownika GZO w zakresie:

- a) kolumny 8 (sumy iloczynów średniorocznej liczby etatów i średnich wynagrodzeń – art. 30 ust. 3 KN) oraz,
- b) kolumny 9 (wydatki poniesione na wynagrodzenia w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 KN).

Niezmienna pozostaje zaś kwota różnicy wykazana w kolumnie 10 obu sprawozdań.

Z ustaleń inspektora kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, który przeprowadził kontrolę problemową gospodarki finansowej za okres 2016 r. wynika, że powodem różnicy były ustawienia stosowanego programu w zakresie wykazania liczby etatów do 5 miejsc po przecinku, w związku z czym dane w kolumnie 8 różnią się od sprawozdania wysłanego do RIO (obliczone do dwóch miejsc po przecinku). Natomiast dane w zakresie wydatków poniesionych na wynagrodzenia wykazane w sprawozdaniu wysłanym do RIO zostały dopasowane (tj. powiększone w stosunku do rzeczywistych wydatków) w celu ustalenia prawidłowej kwoty różnicy wykazanej w kolumnie 9 wydruku z programu komputerowego. I tak:

- a) w przypadku nauczycieli mianowanych kwota wykazana w wydruku z programu wyniosła w kolumnie 8 - 398.363,57 zł, w kolumnie 9 – 390.456,87 zł a kwota różnicy z kolumny 10 wyniosła 7.906,70 zł, natomiast w sprawozdaniu wysłanym do RIO w kolumnie 8 wyniosła 398.489,02 zł, w kolumnie 9 – 390.582,32 zł a kwota różnicy z kolumny 10 wyniosła 7.906,70 zł,
- b) w przypadku nauczycieli stażystów kwota wykazana w wydruku z programu wyniosła w kolumnie 8 – 81.941,87 zł, w kolumnie 9 – 81.926,38 zł a kwota różnicy z kolumny 10 wyniosła 15,49 zł, natomiast w sprawozdaniu wysłanym do RIO w kolumnie 8 wyniosła 81.977,13 zł, w kolumnie 9 – 81.961,64 zł a kwota różnicy z kolumny 10 wyniosła 15,49 zł.

Prawidłowość wykazania struktury dla nauczycieli stażystów i mianowanych oraz prawidłowość klasyfikacji wydatków poniesionych na wynagrodzenia w składnikach wykazanych w art. 30 ust. 1 Karty Nauczyciela dla tych grup awansu zawodowego przedstawiono w protokole kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonej w Gminnym Zespole Oświaty za okres 2016 r. przez inspektora Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w miesiącach marzec-kwiecień 2013 r. Wnioski z niej wynikające zostały przekazane do wiadomości Wójta.

Kserokopie sprawozdań z osiągnięcia średnich wynagrodzeń nauczycieli stanowią załącznik nr 3/2 do protokołu kontroli.

5.3.6. Wydatki związane z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Stwierdzono, że Gmina Jaświły uzyskała w 2016 r. dochody z tytułu udzielonych zezwoleń na sprzedaż alkoholu w wysokości 58.597,81 zł (na plan 62.500 zł). Wydatki na program przeciwdziałania alkoholizmowi wyniosły 58.969,55 zł (na plan 62.500 zł) a na przeciwdziałanie narkomanii 0,- zł (na plan 3.000 zł). Różnica pomiędzy wykonanymi wydatkami a uzyskanymi dochodami wyniosła zatem 371,74 zł.

W kontrolowanej jednostce obowiązywał Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz ich uzależnień na rok 2016 uchwalony przez Radę Gminy w drodze uchwały Nr XIV/74/12 z dnia 23 marca 2016 r. W pkt IV Programu postanowiono, że „program realizuje powołany przez Wójta Gminy Jaświły pełnomocnik p. Halina Andreleczyk”. GPPiRPA zawiera m. in. działania profilaktyczne, sposób kontroli Programu, zasady wynagradzania członków GKRPA.

Przewidywane zadania Programu obejmowały m.in.:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzinom poprzez pokrycie kosztów przejazdów związanych z uczestnictwem w terapii, pobytu w szpitalu itp.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie i pomocy finansowej poprzez dofinansowanie wycieczki letniej i zimowej dla dzieci z rodzin alkoholików organizowanych między innymi przez fundację „DROGA”.
3. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji społecznych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez propagowanie trzeźwości i abstynencji wśród osób nadużywających alkoholu oraz udzielanie pomocy ich

rodzinom oraz działania zmierzające do ograniczenia spożycia alkoholu między innymi poprzez:

a) uatrakcyjnienie działalności ośrodków kultury i bibliotek działających na terenie gminy polegające między innymi na remontach placówek i ich otoczenia oraz ich wyposażeniu, czym zachęci się młodzież i osoby dorosłe do spędzania czasu w w/w placówkach, co kształtuje pozytywne postawy, osobowość i jest alternatywą dla picia alkoholu;

b) dofinansowanie wydatków związanych z powstawaniem i działalnością drużyn sportowych, organizacją meczy, sparingów i innych imprez sportowych oraz działalnością kulturalno - rozrywkową;

c) wyposażenie obiektów sportowych i ich otoczenia.

4. Współdziałanie z Kościołem Katolickim w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.

5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej poprzez między innymi prezentowanie spektakli profilaktycznych oraz innych programów profilaktycznych dla młodzieży szkolnej, a także pomocy dydaktycznych dla szkół z terenu gminy Jaświły przeznaczonych na lekcje dotyczące wychowania do życia w rodzinie pt. „BEZ ALKOHOLU”.

6. Realizacja działań ukazujących skutki narkomanii i prozdrowotnych w szkołach z terenu Gminy Jaświły.

7. Inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów poprzez:

a) propagowanie imprez bezalkoholowych oraz świąt między innymi poprzez organizowanie konkursów tj. „Rodzinna wigilia bez alkoholu, marzenie – czy rzeczywistość” itp.;

b) zmianę struktury spożycia alkoholu.

Wg rocznego sprawozdania Rb-28 S za 2016 r. zrealizowane wydatki (rozd. 85154) wyniosły:

a) § 3020 wynagrodzenia bezosobowe niezliczone do wynagrodzeń –1.408,14 zł (na plan 1.500 zł)

b) § 4170 wynagrodzenia bezosobowe –10.020 zł (na plan 11.000 zł)

c) § 4210 zakup materiałów i wyposażenia –22.031,85 zł (na plan 23.500 zł)

d) § 4219 zakup materiałów i wyposażenia –12.607,96 zł (na plan 12.608 zł)

e) § 4300 zakup usług pozostałych –12.591,60 zł (na plan 12.892 zł)

h) § 4700 Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej – 310 zł (na plan 1.000 zł)

Kontroli poddano wybrane wydatki z uwagi na ich wysokość oraz zgodność ich poniesienia z postanowieniami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz założeniami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Należały do nich głównie:

- wypłaty diet członkom komisji w listopadzie i grudniu 2016 r. na łączną kwotę 1350 zł ;

W pkt VI Programu ustalono zasady wynagradzania członków GKRPA, i tak: przewodniczącemu komisji 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ogłaszana przez Radę Ministrów, zaś członkom komisji 7%. W 2016 r. minimalne wynagrodzenie za prace wynosiło 1.500 zł. Przewodniczącemu komisji H. Andreliczyk wypłacono wynagrodzenie w listopadzie i grudniu 2016 r. po 150 zł (10% z 1.500 zł), zaś członkom komisji po 105 zł (7% z 1.500 zł). Ustalono, że lista wypłat diet członków komisji za listopad 2016 r. na kwotę 675 zł zawierała na dzień kontroli (16.05.2016 r.) jedynie nieczytelny podpis A. Okulczyk jako osoby sprawdzającej wydatek pod względem formalno-rachunkowym. W dniu 16.05.2013 r. lista wypłat członków komisji za listopad 2016 r. została uzupełniona o brakujące podpisy pod względem merytorycznym i zatwierdzenia do wypłaty przez M. Jarosza – zastępca Wójta/Sekretarza Gminy. Lista wypłat diet członkom komisji za grudzień 2016 r. na kwotę 675 zł została podpisana pod względem formalno-rachunkowym przez Skarbnika oraz pod względem merytorycznym i zatwierdzona do wypłaty przez Wójta.

- wydatki poniesione w § 3020 „Nagrody i wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń” : 1.179,57 zł – faktura z dnia 13.12.2016 r. wystawiona przez Przedsiębiorstwo „Dom Książki” sp. z o.o w Białymstoku (za zakup książek na nagrody dla uczniów szkół z terenu gminy Jaświły dot. konkursu „Rodzinna wigilia bez alkoholu marzenie czy rzeczywistość”),

- wydatki z tytułu zakupu materiałów i wyposażenia (§ 4210): sprawdzono faktury: z 09.03.2016 r. na kwotę 9.334 zł za meble do Klubu w Zabielu, z 24.05.2016 r. na kwotę 2.237,64 zł za materiały do ogrodzenia /siatka ocynkowana, druty, profil/ Klubu w Bobrówce i Rutkowskich Dużych, z 11.07.2016 na kwotę 3.406,53 zł za siatkę do ogrodzenia bibliotek w Mikicinie i przy UG w Jaświłach, z 17.07.2016 r. na kwotę 1.073,67 zł za cement, kątownik (na fakturze nie dokonano opisu na jaki cel został poniesiony wydatek) oraz z 05.09.2016 r. na kwotę 1.541,46 zł za kantówkę tarasową (z przeznaczeniem na ławki na terenie gminy Jaświły).

Na wszystkich fakturach H. Andreleczyk dokonała opisu, iż wydatki zostały poniesione zgodnie z programem GKRPA i U na 2016 r.

- wydatek związany z zakupem programu profilaktycznego pn. „Złodzieje życia” – 1.000 zł (§ 4300); rachunek z 12.01.2016 r. wystawiony przez Studio Art. Profilaktyka z Białegostoku
 - - na sfinansowanie wypoczynku dzieci w Jastarni: rachunek nr 28/2016 z dnia 24.07.2016 r. na kwotę 5.800 zł (10 dzieci*580 zł/os.). Kolonie organizowało Stowarzyszenie „Droga”. Był to turnus terapeutyczno- rekreacyjny, z terenu gminy pojechało 10 dzieci z „rodzin ubogich, często wielodzietnych których dotyka problem alkoholowy” (w terminie 21-31.08.2016 r.). Kontrolującemu okazano protokół nr 10/2016 z dnia 06.08.2016 r. z posiedzenia Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów alkoholowych i Uzależnień w Jaświłach do którego załączona została lista 10 uczestników zakwalifikowanych na kolonie do Jastarni II turnus 21.08-31.08.2016 r. Rachunek nr 28/2016 z dnia 24.07.2016 r. za wyjazd dzieci na kolonie do Jastarni na kwotę 5.800 zł opłacono 03.08.2016 r. (tj. przed wyjazdem dzieci na kolonie). Wydatek został sprawdzony pod względem formalno-rachunkowym przez Skarbnika oraz pod względem merytorycznym i zatwierdzony do wypłaty przez zastępcę Wójta/Sekretarza.
 Zbadane wydatki 26.922,87 wyniosły zł, tj. 46% wszystkich wydatków z rozdziału 85154.

Do zgodności z Programem uwag nie wniesiono.

5.3.7. Pozostałe wydatki. Wydatki w § 4300, § 4210, § 4270.

W trakcie kontroli sprawdzono prawidłowość ponoszenia wydatków ujętych w § 4270 „Zakup usług remontowych”, § 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia” oraz w § 4300 „Zakup usług pozostałych” w świetle zawartych umów i przepisów.

Wg rocznego sprawozdania Rb-28S największe wydatki z tytułu:

- zakupu materiałów i wyposażenia § 4210 poniesiono rozdz. 75023 na kwotę 134.952,43 zł na plan 167.000 zł,
- usług pozostałych § 4300 poniesiono w rozdz. 60016(drogi publiczne gminne) na kwotę 586.650,08 zł na plan 629.359zł i rozdz. 90003 „Oczyszczanie miast i wsi” na kwotę 108.951,24 zł na plan 111.310 zł,
- usług remontowych § 4270 w rozdz. 60016 na kwotę 47.066,60 zł na plan 65.023 zł i w rozdz. 75023na kwotę 17.729,65 zł na plan 23.000 zł;

Największe wydatki w **par. 4210** rozdz. 75023 poniesiono na zakup oleju do opałowego do budynku Urzędu Gminy – 59.643,25 zł (wyboru dostawcy na sezon grzewczy 2016/2013 dokonano w trybie przetargu nieograniczonego). Ponadto poniesiono wydatki w

tym paragrafie klasyfikacji budżetowej na zakup materiałów biurowych, środków czystości, tonerów oraz paliwa i części do samochodu służbowego oraz inne. Ustalono, iż dokonano również z par. 4210 zakupu skutera na kwotę 2.999,99 zł (faktura Vat z 30.10.2016 r. wystawiona przez PHU ELPIRO A. Purta z Moniek; faktura została sprawdzona pod względem formalno-rachunkowym przez Skarbnika, sprawdzenia pod względem merytorycznym i zatwierdzenia do wypłaty dokonał Wójt; skuter przyjęto na stan pozostałych środków trwałych zapisem: Wn 013 Ma 072). Na odwrocie faktury dotyczącej zakupu skutera widnieje sporządzony przez L. Jakubiaka – nauczyciela Zespołu Szkół w Jaświłach opis dokonanego zakupu: „Wymieniony w rachunku motorower przeznaczony jest do zajęć wychowania komunikacyjnego.” Z ustaleń kontroli wynika, że w dniu 16 sierpnia 2016 r. Gmina Jaświły zawarła z Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego w Białymstoku porozumienie w sprawie utworzenia na terenie Gminy Jaświły, Gminnego Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (GC BRD). Celem Gminnego Centrum BRD jest m.in.: podnoszenie wiedzy teoretycznej i praktycznej uczniów terenu Gminy w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, przygotowanie uczniów do egzaminu na kartę motorowerową i rowerową. Z postanowień porozumienia wynika, że siedzibą GC BRD będzie Zespół Szkół w Jaświłach oraz, że WORD zobowiązuje się do wyposażenia GC BRD w pomoce naukowe o tematyce edukacyjno – dydaktycznej z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym jak również udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej poszkodowanym w wypadkach drogowych. Szczegółowe wyposażenie GC BRD zostało określone w załączniku nr 1 do porozumienia. W pkt 3 par. 5 porozumienia postanowiono, że „gmina zobowiązuje się do zakupu: motoroweru w ilości 1 szt; w terminie nie późniejszym niż 2 tygodnie przed ustaloną i potwierdzoną przez obie strony data otwarcia Centrum BRD.

Wydatki na zakup **usług pozostałych** (par. 4300) – doboru próby dokonano ze względu na wartość i rodzaj dokonywanych zakupów usług – rozdz. 60016 i 90003.

Spośród wydatków sklasyfikowanych w § 4300 w rozdz. 60016 realizowano m.in. wydatki takie jak: odśnieżanie dróg gminnych (kwota 101.765,40 zł)- wydatki związane z realizacją zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego), remonty, profilowanie dróg (kwota 484.884,68 zł)- wydatki związane z realizacją zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego). Spośród wydatków sklasyfikowanych w § 4300 w rozdz. 90003 realizowano m.in. wydatki takie jak: odłów i utrzymanie psów (14.498 zł), za wywóz odpadów (28.567,25 zł).

Kontrolą objęto wystawione przez „Roboty ziemne i drogowe” Żak M. z Romejek k. Jaświł następujące faktury za remonty dróg:

- z 13.04.2016 r. w kwocie 17.761,20 zł za remont dróg gminnych (nawiezenie pospółki piaskowo-żwirowej i rozplantowanie jej w obrębie wsi Brzozowa) na podstawie umowy R1.272.4.1.2016 zawartej w dniu 10.04.2016 r. pomiędzy wykonawcą Roboty Ziemne i Drogowe z Romejek k. Jaświł a Wójtem Gminy Jaświły. W par. 5 umowy postanowiono, że wykonawca rozpocznie roboty w dniu podpisania umowy a zakończy do 15 kwietnia 2016 r. Wynagrodzenie wykonawcy ustalono na 17.761,20 zł (nawiezenie i rozplanowanie półsypki piaskowo-żwirowej $560\text{m}^3 * 29,52 \text{ zł/m}^3 = 16.531,20 \text{ zł}$ i wykonanie podbudowy drogi 1.230 zł) terminem płatności faktury końcowej w ciągu 14 dni od daty otrzymania. Zapłata nastąpi po wystawieniu faktury i protokołu odbioru. W dniu 13 kwietnia 2016 r. sporządzony został protokół odbioru robót, w którym komisja (w składzie : Wójt, zastępca Wójta/Sekretarz, sołtys Brzozowa oraz pełnomocnik wykonawcy) stwierdziła, iż prace zostały wykonane zgodnie z umową. Faktura VAT nr 17/2016 z 13.04.2016 wystawiona przez wykonawcę na kwotę 17.761,20 zł (z terminem zapłaty 3 dni); wykonawcy wypłacono kwotę 16.902,50 zł w dniu 13.04.2016 r., zaś 858,70 zł stanowiło zajęcie komornicze (przelew do US w Mońkach 13.04.2016 r.).

- z 17.04.2016 r. w kwocie 23.332 zł za wykonanie podbudowy pod całą drogę ozn. Nr geod. 598 o szer. 9 m, położoną w obrębie wsi Brzozowa w postaci mechanicznego wyprofilowania korony drogi oraz nawiezenie 350 m³ pospółki piaskowo-żwirowej i rozplanowanie jej na wymienionej drodze na podstawie umowy R1.272.4.3.2016 zawartej w dniu 10.04.2016 r. pomiędzy wykonawcą Roboty Ziemne i Drogowe z Romejek k. Jaświł a Wójtem Gminy Jaświły. W par. 5 umowy postanowiono, że wykonawca rozpocznie roboty w dniu podpisania umowy a zakończy do 25 kwietnia 2016 r. Wynagrodzenie wykonawcy ustalono na 23.332 zł, w tym: za nawiezenie i rozplantowanie półsypki 10.332 zł ($350 \text{ m}^3 * 29,52 \text{ zł/m}^3$) i podbudowę drogi 13.000 zł. W dniu 17 kwietnia 2016 r. sporządzony został protokół odbioru robót, w którym komisja (w składzie : zastępca Wójta/Sekretarz , sołtys Brzozowa Kolonia oraz pełnomocnik wykonawcy) stwierdziła, iż prace zostały wykonane zgodnie z umową. Faktura VAT nr 18/2016 z 17.04.2016 wystawiona przez wykonawcę na kwotę 23.332 zł (z terminem zapłaty 3 dni); opłacono 19.04. 2016 r.

W trakcie kontroli zwrócono się do Wójta z pytaniem: „Dlaczego opłacono dla firmy Roboty Ziemne i Drogowe Maria Żak z Romejek k. Jaświł za wykonanie podbudowy drogi, co wynika z faktur: z 13.04.2016 r. w kwocie 17.761,20 zł (w tym: za nawiezenie i rozplanowanie półsypki piaskowo-żwirowej – 16.531,20 zł i wykonanie podbudowy drogi –

1.230 zł) i 17.04.2016 r. na kwotę 23.332 zł (w tym: za nawiezenie i rozplanowanie pólspyki piaskowo-żwirowej –10.332zł i wykonanie podbudowy drogi – 13.000 zł), jeśli nie było to przedmiotem zamówienia publicznego? W wyjaśnieniu na pytanie Wójta przedstawił: „W wyniku przetargu nieograniczonego, co roku wyłaniany jest wykonawca, który dowozi na wskazaną przez zamawiającego (Gminę Jaświły), drogę, własną pospółkę piaskowo-żwirową i rozplantowanie jej. Jest to czynność związana z utrzymaniem w stanie przejezdności dróg gruntowych i o nawierzchni żwirowej. Jednak czasami stan drogi jest na tyle zły, że należy na zapadnięty środek drogi wysypać bardzo dużo pospółki. Oszczędniejszym sposobem jest przygotowanie drogi poprzez wyprofilowanie korony drogi. W tym celu wykonuje się podbudowę przy użyciu równiarki lub koparek ścinając pobocza drogi i wysypując tą ziemię do środka, wypiętrzając w ten sposób koronę (środek) drogi. Na tak przygotowaną drogę, z wykonaną podbudową, wysypuje się cienką warstwę pospółki piaskowo-żwirowej. Osiągnięty efekt jest znacznie tańszy od sypania ogromnej ilości pospółki i zapewnia dłuższą eksploatację.

Są to roboty dodatkowe, których na etapie opracowywania postępowania przetargowego nie można przewidzieć”. Wyjaśnienie Wójta stanowi załącznik nr 4/2 do protokołu kontroli:

- z 22.05.2016 r. w kwocie 24.969 zł za wykonanie remontu dróg (nawiezenie pólspyki piaskowo-żwirowej i rozplantowanie jej) w obrębie wsi Szpakowo, Bagno, Jaświły, Bobrówka, Romejki na podstawie umowy Nr R1.272.4.18.2016 zawartej w dniu 10.05.2016 r. pomiędzy wykonawcą Roboty Ziemi i Drogowe z Romejek k. Jaświł a Wójtem Gminy Jaświły. W umowie postanowiono, że wykonawca rozpocznie roboty w dniu podpisania umowy a zakończy do 25 maja 2016 r. Wynagrodzenie wykonawcy ustalono na 24.969 zł (w tym: za wycięcie krzewów i wyprofilowanie drogi o nr geod. 502 o szer. 6 m, położonej we wsi Bobrówka – 4.305 zł i za nawiezenie 20.664 zł /700m³ *29,52 zł). W dniu 22 maja 2016 r. sporządzony został protokół odbioru robót, w którym komisja (w składzie: Wójt, zastępca Wójta/Sekretarz, sołtys wsi Bobrówka oraz pełnomocnik wykonawcy) stwierdziła, iż prace zostały wykonane zgodnie z umową. Faktura VAT nr 33/2016 z 22.05.2016 wystawiona przez wykonawcę na kwotę 24.969 zł (z terminem zapłaty 7 dni); opłacono 23.05.2016 r.

- z 11.06.2016 r. w kwocie 42.951,60 zł za remont dróg (poprzez nawiezenie pólspyki piaskowo-żwirowej rozplantowanie jej) w obrębie wsi Brzozowa, Dolistowo Stare, Jaświły, Jadeszki, Mikicin, Jaświki, rozebranie i wywiezienie ogrodzenia przy Klubie Rolnika w Rutkowskich Dużych i nawiezenie 20 m³ własnej pólspyki piaskowo-żwirowej, a także uprzątnięcie zalegających odpadów z placów gminnych oraz zdjęcie 400 m³ darni z poboczy drogi i wywiezienie jej na terenie wsi Dolistowo Nowe na podstawie umowy

R1.272.4.23.2016 zawartej w dniu 01.06.2016 r. pomiędzy wykonawcą Roboty Ziemne i Drogowe z Romejek k. Jaświł a Wójtem Gminy Jaświły. W umowie postanowiono, że wykonawca rozpocznie roboty w dniu podpisania umowy a zakończy do 18 czerwca 2016 r. Wynagrodzenie wykonawcy ustalono na 42.951,60 zł (w tym za: nawiezenie 23.025,60 zł /780m³ *29,52 zł/, zdjęcie i wywiezienie darni 9.840 zł /400m³ * 24,60 zł/, za oraz rozebranie i wywiezienie ogrodzenia przy Klubie Rolnika w Rutkowskich Dużych oraz nawiezenie 20 m³ własnej pólspyki piaskowo-żwirowej 1.230 zł, za uprzątnięcie zalegających odpadów z placów gminnych w: Mocieszach, Romejkach, Brzozowej, Brzozowej-Kolonii, Bobrówce – 8.856 zł). W dniu 11 czerwca 2016 r. sporządzony został protokół odbioru robót, w którym komisja (w składzie: Wójt, zastępca Wójta/Sekretarz , sołtys wsi Mikicin/wiceprzewodniczący Rady Gminy oraz pełnomocnik wykonawcy) stwierdziła, iż prace zostały wykonane zgodnie z umową. Faktura VAT nr 39/2016 z 11.06.2016 r. wystawiona przez wykonawcę na kwotę 42.951,60 zł (z terminem zapłaty 7 dni); opłacono 12.06.2016 r. Z ustaleń kontroli wynika, iż w dniu 12.06.2016 r. kwota 34.511,30 zł została przekazana Urzędowi Skarbowemu w Mońkach tytułem zajęcia wierzytelności wykonawcy (o zajęciu wierzytelności wykonawcy mowa będzie w dalszej części protokołu kontroli). Pozostała kwota w wysokości 8.440,30 zł została wypłacona wykonawcy z kasy w dniu 12.06.2016 r. Ustalono, iż kwota 42.951,60 zł wynikająca z faktury została opłacony z par. 4300 z rozdz. 60016 – 32.865,60 zł, 70005 – 1.230 zł, 90003 – 8.856 zł.

Wydatki na remonty dróg gminnych poniesione zostały w związku z realizacją zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego (o czym będzie mowa w pkt „Zamówienia publiczne”).

Ustalono, iż z firmą Roboty Ziemne i Drogowe z Romejek k. Jaświł została zawarta umowa na odśnieżanie dróg gminnych Jaświł w trybie przetargu nieograniczonego (o czym będzie mowa w pkt „Zamówienia publiczne”).

W par. 4270 ujmowane były w szczególności wydatki na konserwację systemu komputerowego (rozd. 75023) oraz remonty i profilowanie dróg, (rozd. 60016). Kontrolą objęto faktury:

- z 04.01.2016 r. na kwotę 14.127,20 zł za remont dróg w obrębie wsi Bobrówka, Zabiele, Jadeszki na podstawie umowy R1.272.8.38.2016 zawartej w dniu 19.12.2011 r. pomiędzy wykonawcą Roboty Ziemne i Drogowe z Romejek k. Jaświł a Wójtem Gminy Jaświły. Wynagrodzenie wykonawcy ustalono na 14.127,20 zł. W umowie postanowiono, że wykonawca rozpocznie roboty w dniu podpisania umowy a zakończy do 15 stycznia 2016 r.

W dniu 4 stycznia 2016 r. sporządzony został protokół odbioru robót, w którym komisja (w składzie: Wójt, zastępca Wójta/Sekretarz, sołtys wsi Bobrówka oraz pełnomocnik wykonawcy) stwierdziła, iż prace zostały wykonane zgodnie z umową. Faktura VAT nr 1/2016 z 04.01.2016 wystawiona przez wykonawcę na kwotę 14.127,20 zł, w tym 10.925,60 stanowiło zajęcie wierzytelności wykonawcy i 3.201,60 zło zostało opłacone wykonawcy przelewem bankowym(opłacono 05.01.2016 r.),

- 27.03.2016 r. na kwotę 8.856 zł za „remont i profilowanie dróg gminnych”. Do faktury załączony został przez wykonawcę „wykaz profilowania i równania dróg gminnych”, z którego wynika, iż prace zostały wykonane na 60 km dróg gminnych (wykaz zawiera nazwę wsi i ilość przejechanych kilometrów); na wykazie dokonano obliczenia kwoty 8.856 zł (60 km *120 zł/km=7.200 zł , 7200 zł plus VAT /1.656 zł/= 8.856 zł); fakturę opłacono 28.03.2016 r.,

- z 10.07.2016 r. na kwotę 10.824 zł za „remont drogi i zakładanie przepustów na Zabieliu” wg umowy R1.272.4.28.2016 zawartej w dniu 27 czerwca 2016 r. pomiędzy wykonawcą Roboty Ziemne i Drogowe z Romejek k. Jaświł a Wójtem Gminy Jaświły. Wynagrodzenie wykonawcy ustalono na 10.824 zł (w tym: za nawiezienie pospółki piaskowo-żwirowej 200 m³ – 5.904 zł /200m³ * 29,52 zł/ oraz przełożenie i poszerzenie przepustu z rur betonowych o śr. 100 cm w obrębie wsi Zabiele – 4.920 zł (2*2460 zł). W umowie postanowiono, że wykonawca rozpocznie roboty w dniu podpisania umowy a zakończy do 15 lipca 2016 r. W dniu 10 lipca 2016 r. sporządzony został protokół odbioru robót, w którym komisja (w składzie: zastępca Wójta/Sekretarz, radny Rady gminy Jaświły oraz pełnomocnik wykonawcy) stwierdziła, iż prace zostały wykonane zgodnie z umową. W dniu 11.04.2016 r. wykonawcy wypłacono 8.704 zł, zaś 2.120 zł stanowiło zajęcie wierzytelności wykonawcy (przelew do US w Mońkach 11.04.2016 r.);

Powyższe faktury zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzone do zapłaty przez odpowiednie upoważnione osoby. Odbiór gotówki z kasy wykonawca potwierdzał podpisem na odwrocie każdej faktury.

Postępowania: na roboty budowlane (w trybie przetargu nieograniczonego) na wykonanie modernizacji dróg gminnych na terenie Gminy Jaświły oraz na usługę (w trybie przetargu nieograniczonego) na odśnieżanie dróg gminnych na terenie gminy Jaświły w sezonie zimowym 2016/2013 zostały omówione w pkt 5.4 „Zamówienia publiczne” niniejszego rozdziału.

5.4. Zamówienia publiczne.

W badanym okresie w Urzędzie Gminy Jaświły nie obowiązywały żadne wewnętrzne pisemne procedury określające postępowanie dotyczące udzielania zamówień publicznych do 14.000 euro. Przepisy ustawy o finansach publicznych (art. 44 ust. 3 pkt 1 oraz art. 254 pkt 3) nie nakładają bezwzględnego obowiązku ustanowienia wewnętrznych regulacji udzielania zamówień publicznych do 14.000 euro. Natomiast zgodnie z treścią art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240), wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: a) uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, b) optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Wyjaśnienie Wójta w sprawie procedur stosowanych przy wyborze wykonawców zamówień publicznych do 14.000 euro w 2016 r. stanowi załącznik Nr 5/2 do protokołu kontroli. W wyjaśnieniu Wójt przedstawił: „(...)W przypadku dostaw przeprowadzane jest rozeznanie rynku poprzez porównanie cen produktów w kilku sklepach i na stronach internetowych, a w przypadku robót budowlanych poprzez porównanie proponowanej przez oferenta ceny z szacunkową wartością kosztorysową robót i wykonanymi robotami o podobnych parametrach”.

Zarządzenie 36/12 z dnia 10 września 2016 r. Wójta o nadaniu regulaminu organizacyjnego stanowi, iż prowadzenie przetargów publicznych na wykonanie zadań inwestycyjnych oraz realizację innych zadań zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych należy do zakresu działania Referatu Rolnictwa i Gospodarki Komunalnej. Prowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych przypisane zostało zakresem czynności dla R. Prolana – inspektora ds. obsługi inwestycji.

Kontrola wykazała, iż badana jednostka terminowo sporządziła roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach, o którym mowa w art. 98 ustawy Prawo zamówień publicznych. W sprawozdaniu wykazano, iż w trakcie 2016 r. przeprowadzono łącznie 8 postępowań o udzielenie zamówień publicznych, z czego wszystkie w trybie przetargu nieograniczonego (w tym: 3 na roboty budowlane, 2 na dostawy i 3 na usługi). Łączna wartość umów netto na roboty budowlane stanowiła kwotę 459.879,54 zł, na dostawy – 615.800, zaś na usługi – 248.770 zł.

W trakcie trwania kontroli okazano rejestr zamówień publicznych, który stanowił podstawę wyboru próby. W trakcie trwania kontroli okazano rejestr zamówień publicznych, który stanowił podstawę wyboru próby. Zawierał on informacje na temat przedmiotu zamówienia, wartości szacunkowej zamówień oraz daty wszczęcia postępowania

(ogłoszenia). W ramach kontroli zbadano procedury udzielenia zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na: wykonanie modernizacji dróg gminnych na terenie gminy Jaświły, odśnieżanie dróg gminnych na terenie Gminy Jaświły oraz na dostawę nowego samochodu pożarniczego w świetle przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych.

Skład 3 osobowej komisji przetargowej ustalony został zarządzeniem nr 14/12 Wójta Gminy Jaświły z dnia 27 lutego 2016 r. Regulamin komisji przetargowej stanowi załącznik do zarządzenia. Regulamin spełnia warunki określone w art. 21 ustawy 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych.

5.4.1. Postępowanie na roboty budowlane w trybie przetargu nieograniczonego na wykonanie modernizacji dróg gminnych na terenie Gminy Jaświły.

Wartość zamówienia została ustalona na kwotę 341.400 zł, co stanowiło 84.933,82 euro. Wynikało z niego, iż ustalenia tej wartości dokonał w dniu 02.03.2016 r. insp. R. Prolan na podstawie ceny 1m³ pólspyki żwirowo-piaskowej wraz z dowozem i rozplanowaniem w 2011 r. (w 2011 r. cena netto- 19,90 zł, cena brutto - 24,48 zł). Przewidywana cena netto pospółki żwirowo-piaskowej ustalona została na kwotę 28,45 zł. Przewidywana ilość zużycia pospółki żwirowo- piaskowej na modernizacje rolniczych dróg dojazdowych w 2016 r. ustalona została na 12.000 m³ (12.000 m³*28,45 zł/m³= 341.400 zł wartość zamówienia).

W opracowanej w dniu 5 marca 2016 r. specyfikacji istotnych warunków zamówienia zatwierdzonej przez Wójta J. Jokę zawarto informacje ustalone przepisami art. 36 Prawa zamówień publicznych, w tym m.in.:

- opis przedmiotu zamówienia – wykonanie modernizacji dróg na terenie Gminy Jaświły. Podstawowym kryterium wyboru będzie cena 1m³ pospółki piaskowo-żwirowej zawierająca dowóz i rozplantowanie na odcinki dróg każdorazowo wskazywane przez zamawiającego w odrębnych umowach. Zamówienie obejmuje dowóz i rozplantowanie pospółki piaskowo-żwirowej w ilości do 12 000 m³.;
- termin wykonania zadania – do 31 grudnia 2016 r.;
- opis warunków udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków przez wykonawców;
- informacje o oświadczeniach i dokumentach, jakie mieli dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu (tj. oświadczenie Wykonawcy o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu określonych w art. 22 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych oraz braku podstaw do wykluczenia z postępowania - Wykonawca składa oświadczenia, których wzór stanowi Załącznik Nr 2 i 3 do SIWZ);

- miejsce i termin składania i otwarcia ofert - Urząd Gminy w Jaświłach 22 marca 2016 r. godz. 10.00 i 10.05;

- opis sposobu obliczenia ceny oferty- wykonawca obowiązany jest uwzględnić w cenie oferty wszystkie koszty niezbędne dla wykonania przedmiotu zamówienia - wynikające zarówno z dokumentacji projektowej, warunków i obowiązków określonych w specyfikacji jak i własnej wiedzy i doświadczenia. Ponadto wykonawca w swoich kosztach musi uwzględnić koszty robót tymczasowych i prac towarzyszących.

- sposób liczenia punktów oraz opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty- cena 100%;

- pouczenie o środkach ochrony prawnej przysługujących wykonawcy w toku postępowania o udzielenie zamówienia.

Załącznikami do siwz są: wzór oferty, oświadczenie Wykonawcy o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu określonych w art. 22 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, oświadczenie Wykonawcy nie podleganiu wykluczeniu z postępowania na podstawie art. 24ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych oraz wzór umowy.

Zgodnie z wymogami art. 42 ust. 1 Prawa zamówień publicznych, specyfikację udostępniono na stronie internetowej od dnia publikacji ogłoszenia o zamówieniu w BZP do upływu terminu składania ofert.

Przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych określają w jaki sposób powinien być opisany przedmiot zamówienia (art. 29 PZP) tak, aby nie utrudniać uczciwej konkurencji między przedsiębiorcami. Opis ten powinien być jednoznaczny i wyczerpujący, sporządzony za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń oraz uwzględniający wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty. Zaś opis przedmiotu zamówienia zamieszczony w SIWZ, sporządzony na potrzeby postępowania, nie określał dostatecznie dokładnie parametrów jakim powinien odpowiadać dostarczana piaskowo-żwirowa. Ponadto art. 30 ust. 1 PZP wskazuje, iż zamawiający opisuje przedmiot zamówienia za pomocą cech technicznych i jakościowych, z zachowaniem Polskich Norm przenoszących normy europejskie lub norm innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego przenoszących te normy. Od 1 maja 2004 r. prace drogowe wykonywane na podstawie zamówienia publicznego, powinny być opisywane z zastosowaniem norm zharmonizowanych PN-EN. W dziedzinie kruszyw drogowych zostały wprowadzone dwie podstawowe normy: PN-EN 13043:2004 i PN-EN 13242:2004, zharmonizowane z Dyrektywą 89/106/EWG, które zastąpiły polskie normy.

Ogłoszenie o przetargu zostało przekazane Prezesowi UZP w dniu 05 marca 2016 r. . Jego publikacja w BZP miała miejsce w tym samym dniu pod poz. 66664. Ogłoszenie zawierało wszystkie informacje zawarte w art. 41 Prawa zamówień publicznych (również na temat wadium – „zamawiający nie wymaga wnieścia wadium”). Zostało zamieszczone na stronie internetowej zamawiającego w dniu 5 marca 2016 r., tj. w tej samej dacie, w której nastąpiło przekazanie ogłoszenia o zamówieniu Prezesowi Urzędu (co odpowiadało przepisom zawartym w art. 40 ust. 6 Prawa zamówień publicznych) oraz w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego (tj. na tablicy ogłoszeń Urzędu w dniach 05.03 do 22.03.2016 r.)

Z okazanych akt postępowania wynikało, że oceny ofert dokonywała 3 osobowa komisja przetargowa, która została powołana zarządzeniem Nr 14/12 Wójta z dnia 27 lutego 2016 r. W jej skład wchodziły następujące osoby: M. Jarosz – przewodniczący, R. Prolan – sekretarz, W. Kotuk – członek. Regulamin komisji przetargowej stanowi załącznik do zarządzenia Nr 14/12 Wójta z dnia 27 lutego 2016 r.

W dniu 22 marca 2016 r. (tj. w dniu otwarcia ofert) członkowie komisji przetargowej (M. Jarosz, R. Prolan i W. Kotuk) wraz z kierownikiem jednostki (Wójtem J. Joką) złożyli oświadczenie o nie podleganiu wykluczeniu z postępowania (druk ZP – 1).

Z okazanego kontrolującym protokołu z postępowania wynika m.in., że:

- wartość zamówienia została ustalona na kwotę 341.400 zł netto (84.933,82 EURO),
- zamawiający wskazał kwotę brutto 419.922 zł jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie tego zamówienia,
- do upływu terminu składania ofert złożono trzy oferty:

1) Firma Kaczanowski Usługi Transportowe Kaczanowski Jarosław, 17-100 Bielsk Podlaski, ul. Kilińskiego 18; cena brutto 30,74 zł/m³,

2) Roboty Ziemne i Drogowe Żak Maria , Romejki 14, 19-124 Jaświły; cena brutto 29,52 zł/m³,

3) Wynajem Sprzętu Budowlanego „MARPO” M. Buziewicz, Popowo 9A, 19-200 Grajewo; cena brutto 43,05 zł/m³

$3000 \text{ m}^3 \times 32,51 \text{ zł/m}^3 = 97.530,00 \text{ zł}$, 23% VAT = 22.431,90 zł, wartość brutto 119.961,90 zł,

Stwierdzono, że wszystkie złożone oferty zawierały oświadczenia wymagane przez zamawiającego.

Do prawidłowości ofert uwag się nie wnosi.

Wszystkie zgłoszone oferty zostały uznane za prawidłowe. Zgodnie z okazanym protokołem z postępowania (sporządzonym na druku ZP-PN) stwierdzono, iż wybrano ofertę Roboty

Ziemne i Drogowe Żak Maria, Romejki 14, 19-124 Jaświły. Protokół sporządzony został przez R. Prolana i zatwierdzony przez Wójta z datą 13.04.2016 r. .

Pismami z dnia 22 marca 2016 r. poinformowano biorących udział w postępowaniu o wynikach przetargu. Zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty zawierało wszystkie niezbędne informacje określone w art. 92 ust. 1 PZP. Zgodnie z art. 92 ust. 2 PZP zamawiający zamieścił powyższą informację na stronie internetowej UG w dniu 22.03.2016 r. oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Jaświły w okresie 22.03.2016r. do 10.04.2016 r.

W dniu 10 kwietnia 2016 r. zawarta została umowa nr RI.272.4.2016 z firmą Roboty Ziemne i Drogowe Żak Maria, Romejki 14, 19-124 Jaświły. Ze strony zamawiającego umowa została podpisana przez J. Jokę – Wójta Gminy Jaświły Umowa została kontrasygnowana przez Skarbnika.

Informacja o udzieleniu zamówienia została zamieszczona w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 13.04.2016 r. po numerem 11797-2016

Proces realizacji umowy podpisanej przez obie strony na okres do 31 grudnia 2016 r. zbadano na wybranej próbie w pkt 5.3.7 rozdz. V Wykonanie budżetu protokołu kontroli.

5.4.2. Postępowanie na usługę w trybie przetargu nieograniczonego na odśnieżanie dróg gminnych na terenie gminy Jaświły w sezonie zimowym 2016/2013.

Wartość zamówienia została ustalona na kwotę 140.000 zł (1000 godzin /szacunkowy czas plugów odśnieżnych na nośnikach samochodowych, ładowarkach, spycharkach/ * 140 zł netto/godz.), co stanowiło 34.829,34 euro.

Wynikało z niego, iż ustalenia tej wartości dokonał w dniu 29.10.2016 r. insp. R. Prolan „na podstawie szacunku kosztów odśnieżania” (co wynika z protokołu postępowania).

Zarządzeniem Nr 14/12 Wójt ustalił skład komisji przetargowej: M. Jarosz – przewodniczący, R. Prolan – sekretarz, W. Kotuk – członek. Regulamin komisji przetargowej stanowi załącznik do zarządzenia.

Ogłoszenie o przetargu nieograniczonym zostało opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych pod nr 421692-2016 w dniu 29.10.2016 r. Ponadto ogłoszenie o wszczęciu postępowania zostało zamieszczone na stronie internetowej BIP oraz udokumentowano fakt zamieszczenia na tablicy ogłoszeń od dnia 29.10.2016 r. do 12.11.2016 r.

Opracowana na potrzeby postępowania SIWZ z dnia 29.10.2016 r. została podpisana przez Wójta – J. Jokę. W treści sporządzonej SIWZ wskazano m.in.:

- tryb udzielenia zamówienia – postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego o wartości szacunkowej poniżej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 PZP,
- opis przedmiotu zamówienia – „Odśnieżanie dróg na terenie gminy Jaświły”- „pługami odśnieżnymi lemieszowymi szczytowymi lub bocznymi na nośnikach samochodowych, ładowarkach, spycharkach. Zastrzega się minimalną szerokość odśnieżania 3,5 metra. W przypadku stwierdzenia nie zachowania wymogu podanego wyżej zamawiający zastrzega prawo odmowy zapłaty za fakturę obejmującą skontrolowaną część wykonanej usługi. W takiej sytuacji wykonawca zobowiązany jest dokonać poprawy zgodnie z postawionymi wymogami wykonania usługi bez dodatkowego wynagrodzenia. Realizacja zamówienia odbywać się będzie wyłącznie po zgłoszeniu telefonicznym przez pracowników Zamawiającego w czasie do 2 godzin od zgłoszenia. Zamawiający zastrzega, że sprzęt może być skierowany do pracy na każdą inną drogę niż wymienioną w konkretnym rejonie w przypadku stwierdzenia takiej konieczności przez Zamawiającego. Zamówienie obejmuje usługi odśnieżania pługami odśnieżnymi lemieszowymi szczytowymi lub bocznymi na nośnikach samochodowych, ładowarkach, spycharkach w ilości do 1 000 godzin.”
- termin wykonania zamówienia: od dnia podpisania umowy do 30 kwietnia 2013 r.,
- - warunki udziału w postępowaniu;
- opis warunków udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków przez wykonawców;
- informacje o oświadczeniach i dokumentach, jakie mieli dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu (tj. oświadczenie Wykonawcy o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu określonych w art. 22 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych oraz braku podstaw do wykluczenia z postępowania - Wykonawca składa oświadczenie, którego wzór stanowi Załącznik Nr 2 do SIWZ);
- miejsce i termin składania i otwarcia ofert - Urząd Gminy w Jaświłach 12 listopada 2016 r. godz. 10.00 i 10.05;
- opis sposobu obliczenia ceny oferty- wykonawca obowiązany jest uwzględnić w cenie oferty wszystkie koszty niezbędne dla wykonania przedmiotu zamówienia,
- sposób liczenia punktów oraz opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty- cena 100% (na podstawie ceny odśnieżenia drogi za jedną godzinę usługi poszczególnym sprzętem przy założeniu wykonania do 1 000 godzin usług),
- pouczenie o środkach ochrony prawnej przysługujących wykonawcy w toku postępowania o udzielenie zamówienia.

Załącznikami do siwz są: wzór oferty, oświadczenie Wykonawcy o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu określonych w art. 22 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych oraz braku podstaw do wykluczenia z postępowania oraz wzór umowy.

Z okazanego kontrolującym protokołu z postępowania sporządzonego na druku Zp –Pn przez R. Prolana i zatwierdzonego przez Wójta (10.12.2016 r.) wynika m.in., że:

- wartość zamówienia została ustalona na kwotę 140.000 zł (34.829,34 euro),
- zamawiający wskazał kwotę brutto 151.200 zł jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie tego zamówienia,
- do upływu terminu składania ofert złożona została 1 oferta: Roboty Ziemne i Drogowe Żak Maria, Romejki 14, 19-124 Jaświły, która opiewała na cenę brutto 140,40 zł/godz. /tym podatek VAT 8% (10,40 zł)/,

Kierownik zamawiającego oraz komisja przetargowa złożyli wymagane oświadczenie o niepodleganiu wyłączeniu z postępowania.

Oferta firmy Roboty Ziemne i Drogowe Żak Maria z Romejek k. Jaświł została wybrana przez Wójta. Do oferty załączono oświadczenie Wykonawcy o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu określonych w art. 22 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych oraz braku podstaw do wykluczenia z postępowania oraz wzór umowy.

O wyborze oferenta powiadomiono pismem z dnia 12.11.2016 r. o wyniku przetargu. Natomiast ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zamieszczono w BZP pod nr 499650- 2016 pod datą 10.12.2016 r. i na stronie BIP oraz tablicy ogłoszeń w dniu 12.11.2016 r. do 06.12.2016 r..

Wójt w dniu 6 grudnia 2016 r. zawarł z wybranym wykonawcą umowę na wykonanie zadania opisanego w SIWZ i ogłoszeniu. W myśl umowy:

- wynagrodzenie brutto za 1 godzinę pracy sprzętu ustalono w wysokości 140,40 zł (zgodnie z ofertą),
- należność za wykonanie usługi rozliczana będzie na podstawie faktur wystawionych przez Wykonawcę wg potwierdzonej ilości godzin pracy poszczególnego sprzętu * cena 1 godziny pracy,
- należność za wykonanie usługi opłacona będzie przez Zamawiającego najpóźniej w ciągu 21 dni od daty przedłożenia przez Wykonawcę faktury wraz z pisemnym potwierdzeniem wykonania odśnieżania /zwalczania śliskości.

Kontroli poddano wystawione przez Roboty Ziemne i Drogowe Żak Maria z Romejek k. Jaświł za odśnieżanie dróg gminnych na terenie gminy Jaświły faktury VAT :

- nr 68/2016 z dnia 17.12.2016 r. na kwotę w łącznej wysokości 10.951,20 zł (w tym za: odśnieżanie 8.564,40 zł, zwalczanie śliskości 2.386,80 zł); wykonawcy wypłacono w dniu 18.12.2016 r. kwotę 1640,20 zł, zaś kwota 9.311 zł stanowiła zajęcie wierzytelności wykonawcy (przelew do US w Mońkach w dniu 18.12.2016 r.). Do faktury załączone zostały „wykazy pracy sprzętu przy odśnieżaniu i posypywaniu dróg gminnych Jaświły”. Wykazy zawierały następujące pozycje: 1) data odśnieżania/data zwalczania śliskości, 2) ilość godzin odśnieżania: równiarką, samochodami ciężarowym, ładowarkami, spycharkami 140,40 zł/h /ilość godzin przy posypywaniu piaskarką 140 zł/h, 3) razem wartość prac. Wykaz sprzętu dotyczący: odśnieżania zawiera 61 godzin łącznie w dwóch dniach (tj. 16 i 17 grudnia 2016 r.) – 61 godz. *140,40 zł/godz. = 8.564,40 zł i zwalczania śliskości 17 godzin łącznie w dniach: 12, 13 i 14 grudnia 2016 r. – 17 godz. * 140,40 zł/godz.= 2.386,80 zł

Należy zauważyć, iż sporządzone przez wykonawcę wykazy nie zawierają trasy pracy sprzętu. Umowa zawarta z wykonawcą nie zawiera postanowień w zakresie ustalenia trasy pracy sprzętu.

Kopia przykładowej faktury 68/2016 z dnia 17.12.2016 r. za „zwalczanie śliskości i odśnieżanie dróg gminnych” na kwotę w łącznej wysokości 10.951,20 zł oraz wykaz pracy sprzętu przy odśnieżaniu i posypywaniu dróg gminnych Jaświły stanowią załącznik nr 6/2 do protokołu kontroli.

- 69/12 z dnia 19.12.2016 r. na kwotę 12.916,80 zł. Do faktury załączono został wykaz pracy sprzętu w dniach 18 i 19 grudnia 2016 r. na 92 godziny (92 godz. * 140,40 = 12.916,80 zł); faktura została opłacona w dniu 20.12.2016 r.

- 70/12 z dnia 22.12.2016 r. na kwotę 13.478,40 zł. Do faktury załączono został wykaz pracy sprzętu w dniach 20, 21 i 22 grudnia 2016 r. na łącznie 96 godziny (96 godz. * 140,40 zł/godz.= 13.478,40 zł); faktura została opłacona w dniu 24.12.2016 r.,

- 71/2016 z dnia 27.12.2016 r. na kwotę 5.904 zł za „wykonanie piaskosoli”. Z faktury wynika, iż opłata faktury nastąpiła za 80 ton za piaskosól; fakturę opłacono 27.12. 2016 r. ;

- 72/2016 z dnia 27.12.2016 r. na kwotę 9.126 zł. Do faktury załączono został wykaz pracy sprzętu w dniach 24 i 25 grudnia 2016 r. na 65 godzin (65 godz. * 140,40 zł/godz. = 9126 zł); fakturę opłacono 27.12.2016 r.

Z ustaleń kontroli wynika, że firmie Roboty Ziemne i Drogowe Żak Maria z Romejek k. Jaświł za odśnieżanie dróg gminnych w 2013 r. (do 15.04.2013 r.) wypłacono w 126.198,10 zł (wypłaty wykonawcy dokonywano wyłącznie z kasy).

Wszystkie faktury zostały sprawdzone pod względem formalno-rachunkowym przez Skarbnika Gminy, pod względem merytorycznym i zatwierdzone do wypłaty przez Wójta bądź zastępcę Wójta/Sekretarza. Na odwrocie faktury widnieją podpisy wykonawcy odbierającego gotówkę z kasy.

Kontrola wykazała, iż część należnego wynagrodzenia wykonawcy – firmie Roboty Ziemne i Drogowe Żak Maria z Romejek k. Jaświł w 2016 r. wypłacana była z kasy Urzędu Gminy Jaświły za wyjątkiem 1 przypadku /kwota 3.201,60 zł została opłacona przelewem bankowym/ (w treści umów zawartych z wykonawcą o Nr: R1.272.4.2016 z dnia 10 kwietnia 2016 r. na modernizację dróg na terenie Gminy Jaświły i Nr 272.13.2016 z dnia 6 grudnia 2016 r. na odśnieżanie dróg gminnych w sezonie zimowym 2016-2013 nie ma sprecyzowanych zapisów odnośnie co do wypłaty wynagrodzenia, czy wynagrodzenie będzie wypłacane z kasy lub przelewem bankowym), zaś druga część należnego wynagrodzenia uiszczana była na konto Urzędu Skarbowego w Mońkach na podstawie zawiadomień o zajęciu prawa majątkowego stanowiącego wierzytelność pieniężną u dłużnika przesyłanych przez komornika skarbowego do Urzędu Gminy Jaświły. Ustalono, iż zajęcie wierzytelności wykonawcy nastąpiło w 2009 r. (kopie zawiadomień o zajęciu prawa majątkowego stanowiącego wierzytelność pieniężną u dłużnika przesyłanych przez komornika skarbowego do Urzędu Gminy Jaświły z lat 2010-2016 stanowią załącznik nr 7/2 do protokołu kontroli).

W trakcie kontroli zwrócono się do Wójta z pytaniem: „Czy posiada Pan wiedzę, na czym rzecz jest egzekucja wobec firmy Roboty Ziemne i Drogowe Żak Maria z Romejek k. Jaświł? Czy wiadomo jest z jakiego tytułu wystawiane są przez komornika skarbowego zawiadomienia o zajęciu prawa majątkowego stanowiącego wierzytelność pieniężną u dłużnika? W odpowiedzi na pytanie Wójt przedstawił: „Z informacji uzyskanych z Urzędu Skarbowego w Mońkach, są to zajęcia na poczet zaległych zobowiązań podatkowych. Wyjaśnienie Wójta stanowi załącznik nr 8/2 do protokołu kontroli).

W trakcie kontroli zwrócono się do Skarbnika z pytaniem: „Dlaczego firmie Roboty Ziemne i Drogowe Żak Maria z Romejek k. Jaświł wypłacane jest wynagrodzenie wyłącznie z kasy?

W wyjaśnieniu Skarbnik przedstawiła: „Z zawartych umów o wykonanie robót nie wynikało, w jakiej formie ma być dokonywana zapłata za usługi. Był w nich jedynie zapis: „Zapłata należności nastąpi po przedstawieniu faktury”. Również w § 4 umowy głównej Nr R1.272.15.2011 z 23.12.2011 r. na odśnieżanie dróg, podpisanej z wykonawcą po rozstrzygnięciu przetargu na te prace zawarty był zapis: „Należność za wykonanie usługi

opłacona będzie przez Zamawiającego najpóźniej w ciągu 21 dni od daty przedłożenia przez Wykonawcę faktury wraz z pisemnym potwierdzeniem wykonania/zwalczania śliskości.

Z w/w powodów wynagrodzenie wypłacano z kasy Urzędu”. Wyjaśnienie Skarbnika stanowi załącznik nr 9/2 do protokołu kontroli.

Kopie raportów kasowych dokumentujących wypłatę gotówki z kasy oraz faktur wystawionych przez Roboty Ziemne i Drogowe Żak Maria z Romejek k. Jaświł za lata 2010-2016 i 2013 (do 17.06.2013 r.) oraz ich zestawienie stanowią załącznik nr 10/2 do protokołu kontroli. Ze sporządzonych w trakcie kontroli zestawień raportów kasowych wynika, że firmie Roboty Ziemne i Drogowe Żak Maria z Romejek k. Jaświł wypłacono gotówką:

- w 2010 r. kwotę 460.665,95 zł, zaś zajęcie wierzytelności wykonawcy stanowiło kwotę 21.016,70 zł (przekazanie do US w Mońkach),
- w 2011 r. kwotę 293.732,55 zł. W 2011 r. Urząd Gminy Jaświły dokonał na rachunek US w Mońkach przelewu środków tytułem zajęcia wierzytelności wykonawcy na łączną kwotę 65.877,80 zł,
- w 2016 r. kwotę 564.229,40 zł, zaś zajęcie wierzytelności wykonawcy stanowiło kwotę 116.365,90 zł (przekazanie do US w Mońkach),
- do 17.06.2013 r. kwotę 282.739,90 zł, zaś zajęcie wierzytelności wykonawcy stanowiło kwotę 25.633,10 zł (przekazanie do US w Mońkach).

5.4.3. Postępowanie na dostawę samochodu pożarniczego dla OSP Jaświły (przetarg nieograniczony)

Wartość szacunkowa zamówienia ustalona została przez zastępcę Wójta dnia 01.06.2016 r. na podstawie „szacunku kosztów dostawy” (po analizie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia na dostawę fabrycznie nowego samochodu specjalnego pożarniczego, ratowniczo-gaśniczego z napędem 4x4 z gmin sąsiednich) na kwotę 555.555,56 zł (równowartość 138.211,65 euro).

W opracowanej w dniu 4 czerwca 2016 r. specyfikacji istotnych warunków zamówienia zatwierdzonej przez Wójta zawarto informacje ustalone przepisami art. 36 Prawa zamówień publicznych, w tym m.in.:

- opis przedmiotu zamówienia – dostawa fabrycznie nowego średniego samochodu specjalnego pożarniczego, ratowniczo – gaśniczego z napędem 4x4 typ GBA 2,5/16 dla OSP Jaświły”. Samochód musi posiadać Świadectwo Dopuszczenia Wyrobu do stosowania w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, wydane przez Centrum Naukowo-Badawcze

Ochrony Przeciwpożarowej w Józefowie, ważne na dzień składania ofert. Szczegółowy zakres przedmiotu dostawy został określony w załączniku nr 5 do SIWZ. 3. Oznaczenie przedmiotu zamówienia według Wspólnego Słownika Zamówień: CPV - 34144210-3 Wozy strażackie.

- termin wykonania zadania – do 31 sierpnia 2016 r.,

- opis warunków udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków przez wykonawców;

- informacje o oświadczeniach i dokumentach, jakie mieli dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu, tj. 1) oświadczenie wykonawcy spełniające warunki wynikające z art. 22 ust.1 ustawy; 2) wykaz wykonanych, a w przypadku świadczeń okresowych lub ciągłych również wykonywanych, dostaw lub usług w zakresie niezbędnym do wykazania spełnienia warunku wiedzy i doświadczenia w okresie ostatnich trzech lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie, z podaniem ich wartości, przedmiotu, dat wykonania i odbiorców, oraz załączeniem dokumentu potwierdzającego, że te dostawy lub usługi zostały wykonane lub są wykonywane należycie (minimum 3 dostawy samochodów pożarniczych z napędem 4x4 o parametrach zbliżonych do przedmiotu zamówienia), 3) oświadczenie o braku podstaw do wykluczenia z postępowania (art. 24 ust. 1 ustawy p.z.p), 4) aktualny odpis z właściwego rejestru, jeżeli odrębne przepisy wymagają wpisu do rejestru, w celu wykazania braku podstaw do wykluczenia w oparciu o art. 24 ust. 1 pkt 2 ustawy, wystawionego nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo składania ofert, a w stosunku do osób fizycznych oświadczenia w zakresie art.24 ust. 1 pkt.2 ustawy, 5) aktualne zaświadczenie właściwego naczelnika urzędu skarbowego potwierdzającego, że wykonawca nie zalega z opłacaniem podatków lub zaświadczenia, że uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie lub rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu - wystawionego nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo składania ofert, 6) aktualne zaświadczenie właściwego oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego potwierdzającego, że wykonawca nie zalega z opłacaniem składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne, lub potwierdzenia, że uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie lub rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu -

wystawionego nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo składania ofert.

Zgodnie z pkt 3 siwz dostawca składa następujące dokumenty: opis parametrów techniczno - użytkowych - z wykorzystaniem wzoru-załącznik nr 5 do siwz oraz świadectwo dopuszczenia wyrobu, do stosowania w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, wydane przez Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej w Józefowie k/Otwocka - ważne na dzień składania ofert (dwie strony).

- miejsce i termin składania i otwarcia ofert - Urząd Gminy Jaświły 22 czerwca 2016 r. godz. 10.00 i 10.03;

- opis sposobu obliczenia ceny oferty – m.in. ustalono, że cena podana w ofercie jest ceną ryczałtową (najtańsza oferta otrzyma 100 pkt);

- sposób liczenia punktów oraz opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty- cena 100%;

- wymagania dotyczące zabezpieczenia należytego wykonania umowy – w siwz postanowiono, że zamawiający nie będzie wymagał wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy;

- pouczenie o środkach ochrony prawnej przysługujących wykonawcy w toku postępowania o udzielenie zamówienia.

Zgodnie z wymogami art. 42 ust. 1 Prawa zamówień publicznych, specyfikację udostępniono na stronie internetowej od dnia publikacji ogłoszenia o zamówieniu w BZP do upływu terminu składania ofert.

Ogłoszenie o zamówieniu zamieszczono w BZP –05.06.2016 r. oraz na stronie internetowej jednostki (na okres od 05.06.2016 r. do 22.06.2016 r.) i tablicy ogłoszeń Urzędu (na okres od 05.06.2016 r. do 22.06.2016 r.) Ogłoszenie zawierało wszystkie informacje zawarte w art. 41 Prawa zamówień publicznych.

Do dnia składania ofert zostało złożone dwa zapytania przetargowe do specyfikacji, na które udzielono odpowiedzi zamieszczając jej treść na stronach BIP.

Skład komisji przetargowej został ustalony zarządzeniem Wójta z dnia 27 lutego 2016 r.

Do udziału w postępowaniu zgłosił się jeden oferent: Przedsiębiorstwo Specjalistyczne „bocar” sp. z.o.o Korwinów ul. Okólna 15, 42-263 Wrzosowa – z cena brutto 596.376 zł. Do prawidłowości oferty uwag nie wniesiono. W dniu otwarcia ofert (22.06.2016 r.) członkowie komisji oraz Wójt złożyli wymagane przez art. 17 ustawy Prawo zamówień publicznych oświadczenia o braku okoliczności powodujących wyłączenie ich z udziału w

pracach komisji. Otwarcie ofert nastąpiło 22.06.2016 r. o godz. 10.05 w siedzibie zamawiającego (co wynika z protokołu postępowania). Zgodnie z postanowieniami art. 86 ust. 3 ustawy, bezpośrednio przed otwarciem oferty zamawiający winien podać kwotę, jaką zamierzał przeznaczyć na realizację zadania. Na podstawie protokołu stwierdzono, iż zamawiający podał kwotę w wysokości 600.000 zł brutto.

Ustalono, że zabezpieczenia środków w budżecie gminy na zakup samochodu pożarniczego dokonano uchwałą Nr XV/83/12 Rady Gminy z dnia 25.05.2016 r. na kwotę 300.000 zł (rozdz. 75412 § 0606). Zwiększenia zabezpieczenia środków na omawiany zakup inwestycyjny dokonano uchwałą Nr XVI/87/12 z dnia 28.06.2012 r. na kwotę 300.000 zł. Zmniejszenia zabezpieczenia środków dokonano uchwałą nr XVIII/98/12 z dnia 26.09.2016 r. na kwotę 300.000 zł (z uwagi na to, że część środków na zakup samochodu pochodziła od Straży Pożarnej).

Oferta Przedsiębiorstwa Specjalistycznego „bocar” sp. z o.o. Korwinów została wybrana przez zamawiającego. Oferenta powiadomiono pismem z dnia 25.06.2016 r. o wyniku przetargu (pismo zostało doręczone 28.06.2016 r., potwierdzenie otrzymania faksu z datą 25.06.2016 r.) Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zamieszczono w BZP pod nr 235564-2016 pod datą 04.07.2016 r. i na stronie BIP oraz tablicy ogłoszeń w dniu 25.06.2016 r. do 03.07.2016 r.

W dniu 3 lipca 2016 r. Wójt zawarł z wybranym wykonawcą umowę na wykonanie zadania opisanego w SIWZ i ogłoszeniu. W pkt 2 par. 2 umowy postanowiono, że nabywca pojazdy jest OSP Jaświły, jako płatników wskazano: Gmina Jaświły i Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Faktura za dostawę pojazdu została wystawiona dnia 03.08.2016 r. na kwotę wynikającą z umowy – 596.376 zł i opłacona przez badaną jednostkę 03.09.2016 r. w kwocie 296.376 zł (Wn 080 Ma 201 i Wn 201 Ma 130). Na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że wydatek ujęto w § 6060 w rozdz.75412. Pozostałą kwotę w wysokości 300.00 zł opłacona została w częściach przez: OSP Jaświły – 150.000 zł i Zarząd Główny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP – 150.000 zł. Sprawdzenia faktury pod względem merytorycznym jak i zatwierdzenia do wypłaty dokonał Wójt, sprawdzenia pod względem formalno-rachunkowym dokonała Skarbnik. Przyjęcia samochodu pożarniczego na stan Urzędu (na kwotę 596.376 zł) dokonano zapisem Wn 011 Ma 080 na podstawie dowodu OT nr 1/2016 z 14.08.2016 r.

5.4.4. Postępowanie na modernizację rolniczej drogi dojazdowej we wsi Zabiele. (przetarg nieograniczony).

Wartość przedmiotu zamówienia określono na 126.003,66 zł netto (równowartość 31.347,31 euro). Jak wynika z protokołu postępowania ustalenia wartości zamówienia dokonano na podstawie „uproszczonej dokumentacji projektowo-kosztorysowej” (która zawiera cechy kosztorysu inwestorskiego). Z ustaleń kontroli wynika, że ustalenia wartości zamówienia dokonał R. Prolan – pracownik Urzędu.

„Uproszczona dokumentacja projektowo-kosztorysowa na modernizację rolniczych dróg dojazdowych” opracowana została inż. G. Kotyńskiego – specjalistę ds. modernizacji rolniczych dróg dojazdowych (z datą 15 lutego 2016 r.).

Kontrolującym okazano, zatwierdzoną przez Wójta, Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia z dnia 09 maja 2016 r. Postanowienia specyfikacji były zgodne z zapisami art. 36 ustawy. Wskazano w niej m.in.:

- przedmiot zamówienia - modernizacja rolniczej drogi dojazdowej zlokalizowanej na działce o nr geod. 915 i części działki o nr geod. 913 we wsi Zabiele o szerokości 7 m na długości 1,020 km stanowiącej dojazd do łąk i pastwisk. Zadanie obejmuje:

- wzniesienie 8 punktów geodezyjnych,
- profilowanie i zagęszczanie podłoża : 7 m x 1020 m = 7140 m²,
- warstwa odsączająca grubości 10 cm z piasku : 6,90 m x 1020 m = 7038 m²,
- warstwa jezdna grubości 15 cm ze żwiru : 6,65 m x 1020 m = 6783 m²,
- przedłużenie o 1 m przepustu średnicy 80 cm.

- warunki uczestnictwa w postępowaniu, terminy: wykonania zamówienia – do 30 sierpnia 2016 r., termin składania ofert – 28 maja 2016 r. godz. 10.00, otwarcia ofert – 28 maja 2016 r. godz. 10.05 w siedzibie Urzędu Gminy Jaświły, kryteria ich oceny – cena (100 %).

Załączniki do SIWZ :

Załącznik Nr 1	Wzór oferty
Załącznik Nr 2	Oświadczenie Wykonawcy o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu określonych w art. 22 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.
Załącznik Nr 3	Oświadczenie Wykonawcy o nie podleganiu wykluczeniu z postępowania na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.
Załącznik Nr 4	Istotne postanowienia umowy
Załącznik Nr 5	Uproszczona dokumentacja techniczna.
Załącznik Nr 6	Przedmiar robót

Informacje o przetargu zostały ogłoszone na stronie internetowej BIP UG Jaświły, na portalu uzp w dniu 9 maja 2016 r. oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu na okres od 9 maja 2016 r. do 28 maja 2016 r. Treść ogłoszenia spełniała przesłanki określone w art. 41 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Do udziału w postępowaniu zgłosiło się pięciu oferentów:

- Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych i Budowlanych „MIPA” L. Stankiewicz z Białegostoku z cena brutto 135.300 zł,
- SKR z Choroszczy z cena brutto 109.786,11 zł,
- Roboty Ziemne i Drogowe Żak Maria, Romejki k. Jaświł z ceną brutto 95.940 zł,
- Usługi Ziemne T. Samećko ze Sztabina z cena brutto 85.484,74 zł,
- Usługi Ziemne Budowa i remonty Dróg „KRIS-BUD” K. Samećko z Suchowoli z cena brutto 73.108,74 zł.

Wszystkie zgłoszone oferty zostały uznane przez komisję za prawidłowe. Kontrolujący dokonał oceny prawidłowości dwóch ofert o najniższych cenach (w tym ofertę „KRIS-BUD”, która została wybrana przez zamawiającego); uwag się nie wnosi.

Członkowie komisji przetargowej powołanej zarządzeniem nr 14/12 Wójta z dnia 27 lutego 2016 r. oraz Wójt złożyli wymagane przez art. 17 ustawy Prawo zamówień publicznych oświadczenia o braku okoliczności powodujących wyłączenie ich z udziału w pracach komisji (z datą 28.05.2016 r. na druku ZP-1). Otwarcie ofert nastąpiło 28 maja 2016 r. godz. 10.05 w siedzibie zamawiającego. Zgodnie z postanowieniami art. 86 ust. 3 ustawy, bezpośrednio przed otwarciem oferty zamawiający winien podać kwotę, jaką zamierzał przeznaczyć na realizację zadania. Na podstawie protokołu stwierdzono, iż zamawiający podał kwotę w wysokości 154.708,50 zł

Zgodnie z okazanym protokołem z postępowania stwierdzono, iż wybrano ofertę Usługi Ziemne Budowa i Remonty Dróg „KRIS-BUD” z Suchowoli (tj. ofertę z najniższą ceną).

Powiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty zostało przekazane pisemnie uczestnikom postępowania oraz umieszczone na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej UG w dniu 28.05.2016 r. Ustalono, iż w dniu 12.06.2016 r. wybrany przez zamawiającego oferent Usługi Ziemne Budowa i Remonty Dróg „KRIS-BUD” K. Samećko z Suchowoli otrzymał „zaproszenie na podpisanie umowy” na modernizację rolniczej drogi dojazdowej w Zabieli. I w tym samym w dniu (tj. 12.06.2016 r.) do Urzędu Gminy w Jaświłach wpłynęło pismo od „KRIS-BUD” K. Samećko z Suchowoli w którym oświadczone: „nie zamierzam podpisywać umowy na modernizację rolniczej drogi dojazdowej w Zabieli.” W dokumentacji jednostki

znajduje się pismo z dnia 12.06.2016 r. firmy Usługi Ziemne T. Samećko ze Sztabina (najniższa oferta po ofercie „KRIS-BUD” K. Samećko z Suchowoli) z którego wynika, że oferent podtrzymuje ważność złożonej oferty i wyraża gotowość podpisania umowy (wpływ pisma do Urzędu -12.06.2016 r.).

Umowa z firmą Usługi Ziemne T. Samećko ze Sztabina została zawarta w dniu 12 czerwca 2016 r. W par. 3 postanowiono, że za wykonanie przedmiotu umowy wypłacone zostanie wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 85.484,74 zł brutto. Postanowienia umowy były zgodne z postanowieniami SIWZ. W par. 4 umowy postanowiono, że rozliczenie wykonawcy odbywać się będzie fakturami częściowymi miesięcznymi, sporządzonymi na podstawie protokołu odbioru robót oraz fakturą końcową na pozostałe roboty po zakończeniu i odbiorze robót.

Wybrany oferent z którym została zawarta umowa spełniał wszystkie warunki stawiane przez zamawiającego, a jedynym kryterium oceny jakim była cena oferta otrzymała najwyższą ilość punktów (po ofercie „KRIS-BUD” K. Samećko z Suchowoli z najniższą ceną z którą zamawiający nie zawarł umowy)

Informacje o udzieleniu zamówienia zostały upublicznione na portalu uzp w dniu 14 czerwca 2016 r.

Kontrolującym okazano protokół odbioru końcowego z dnia 9 sierpnia 2016 r. i fakturę VAT nr 3/2016 z dnia 14.08.2016 r. wystawiona przez Usługi Ziemne T. Samećko ze Sztabina na kwotę 85.484,74 zł. Z protokołu odbioru końcowego robót wynika, iż zadanie zostało wykonane zgodnie z umową. Faktura na kwotę 85.484,74 zł została opłacona w terminie wskazanym na fakturze u umowie. Wydatek ujęto w par. 6050 rozdz. 60016.

W trakcie realizacji zadania stwierdzono, iż zaistniały okoliczności nie przewidziane w SIWZ, które wymagały wykonania robót dodatkowych- jak wyjaśnił ustnie kontrolującemu R. Prolan (kontrola wykazała, iż fakt ten nie został potwierdzony protokołem konieczności wykonania robót dodatkowych). W związku z tym udzielono wykonawcy zamówienia z wolnej ręki na wykonanie robót dodatkowych o wartości 2.503 zł. Umowa z Usługi Ziemne T. Samećko ze Sztabina zawarta została w dniu 3 lipca 2016 r. na przedłużenie o 1 m przepustu z kręgów betonowych o średnicy 80 cm pod drogą o nr geod. działki 913 we wsi Zabiele wraz z zasypaniem i zagęszczeniem oraz wykonanie 17 zjazdów z drogi o nr geod. działki 913 poprzez nawiezienie pospółki żwirowej w ilości 50 m² wraz z rozplanowaniem i zagęszczeniem. Termin wykonania zadania ustalono na 15 sierpnia 2016 r. Protokół odbioru końcowego robót został sporządzony w dniu 9 sierpnia 2016 r. W protokole widnieje zapis: „Po zapoznaniu się z dokumentacją i zrealizowanym zakresem robót Komisja uważa odbiór

końcowy za dokonany i tym samym obiekt zdolny do użytkowania.”Protokół został podpisany przez 4 przedstawicieli Gminy Jaświły (Wójt, zastępca Wójta, R. Prolan – pracownik UG, T. Prolan – radny Gminy) oraz wykonawcę – T. Samecko. Wydatek poniesiony na kwotę 2.583 zł ujęto w par. 6050 rozdz. 60016.

Ewidencja księgowa syntetyczna prowadzona była na koncie 080, zaś ewidencja analityczna prowadzona była „ręcznie” na kartotekach z podziałem na zadania. Z ustaleń kontroli wynika, iż na realizację zadania złożyły się koszty związane z zapłatą wykonawcy wynagrodzenia w łącznej wysokości 88.067,74 zł (na podstawie umów z: 12 czerwca 2016 r. – kwota 85.484,74 zł /zamówienie podstawowe/ i 3 lipca 2016 r. – kwota 2.583 zł) oraz koszt dokumentacji poniesiony w 2011 w wysokości 3.500 zł. Łączny koszt zrealizowanej inwestycji wyniósł 91.567,74 zł i został rozliczony drukiem OT nr 2/VIII/2016 z dniem 17 sierpnia 2016 r.

5.5. Wydatki majątkowe.

Kontrolą objęto prowadzenie ewidencji księgowej na koncie 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)”. Saldo na początek 2016 roku wynosiło po stronie Wn 15.800 zł, a na koniec roku 26.833,88zł, przy obrotach w ciągu roku po stronie Wn 921.005,50 zł i Ma 909.971,62 zł.

Kontrolą objęto zakup inwestycyjny (samochodu pożarniczego) na kwotę 596.376 zł oraz modernizacja drogi rolniczej w Zabieliu na łączną kwotę 91.567,74 zł (w tym 3.500 zł stanowiły koszty dokumentacji projektowej) - wydatki inwestycyjne zostały szczegółowo omówione w części protokołu kontroli dotyczącej zamówień publicznych.

Wystawione zostały dowody OT – przyjęcie środka trwałego na podstawie których dokonano przeksięgowania z konta 080 na konto 011 „Środki trwałe”.

VI. Mienie komunalne.

6.1. Gospodarka nieruchomościami

6.1.1. W badanej jednostce obowiązuje uchwała Nr XXXIV/179/06 Rady Gminy Jaświły z dnia 26 września 2006 r. o określeniu zasad zbywania, nabywania, zamiany i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata. Zmian do uchwały nie wprowadzono. Uchwała nie reguluje zasad zawierania umów na czas nieoznaczony, do czego zobowiązują przepisy art. 18 ust. 1 pkt 9 lit a) ustawy o samorządzie

gminnym (o czym była mowa w pkt 5.1.2 Dochody z najmu i dzierżawy rozdz. V. Wykonanie budżetu).

6.1.2. Zgodnie z art. 267 ustawy o finansach publicznych Wójt w terminie do 31 marca po roku budżetowym ma obowiązek przedstawić informację o stanie mienia komunalnego organowi stanowiącemu. Informacja o stanie mienia komunalnego za 2016 rok stanowiła załącznik Nr 6 do zarządzenia Wójta Gminy Jaświły Nr 7/13 z dnia 29 marca 2013 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania budżetu gminy za 2016 r.

Zgodnie z tą informacją, Gmina Jaświły według stanu na dzień 31.12.2016 r. posiadała mienie komunalne o ogólnej wartości 33.853.807,72 zł, w tym:

- grunty – o wartości 3.223.613,96 zł,
- budynki i lokale – o wartości 6.401.974,26 zł,
- obiekty, budowle i urządzenia techniczne – o wartości 21.565.280,91 zł,
- kotły i maszyny energetyczne – o wartości 216.933,47 zł,
- maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania – 258.945,93 zł,
- urządzenia techniczne – 24.346,29 zł,
- środki transportu – 2.021.891,92 zł,
- narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie – 140.820,98 zł,

6.1.3. Jednostka nie opracowała planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Zgodnie z przepisem art. 23 ust. 1 lit. „d” plany wykonania gminnego zasobu opracowuje się na okres 3 lat. W planie należy w szczególności wykazać powierzchnię nieruchomości zasobu oddanych w użytkowanie wieczyste, prognozę dotyczącą nabywania nieruchomości do zasobu oraz ich udostępniania, wydatków związanych z nabywaniem i udostępnianiem nieruchomości oraz program zagospodarowania nieruchomości zasobu.

6.1.4. Zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266 ze zm.) organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwała wieloletnie programy gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy oraz zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy powinien być opracowany na co najmniej 5 kolejnych lat.

W okresie objętym kontrolą jednostka nie posiadała Programu o którym mowa wyżej. Rada Gminy Jaświły ustaliła program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Jaświły na lata 2013 – 2017. Program powyższy zawierał podstawowe elementy wymagane regulacją

zawartą w art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. (o czym była mowa w pkt 5.1.2 Dochody z najmu i dzierżawy rozdz. V. Wykonanie budżetu).

6.1.5. Mienie Gminy w postaci infrastruktury wodociągowej i sanitacyjnej

6.1.5.1. Mienie Gminy Jaświły w postaci urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych było w okresie objętym kontrolą eksploatowane przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne prowadzące na terenie gminy działalność w zakresie dostaw wody i odprowadzania ścieków pod firmą Wodociągi Podlaskie Sp. z o.o. w Zaściankach.

Spółka Wodociągi Podlaskie została zawiązana na podstawie umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością zawartej w formie aktu notarialnego Rep. A Nr 5361/2010 r. z dnia 16 września 2010 r. przez gminy: Grodzisk, Boćki, Janów, Jasionówka, Jaświły, Juchnowiec Kościelny, Kleszczele, Korycin, Narew, Narewka, Siemiatycze, Sztabin, Nowinka, Perlejewo i Turośń Kościelna.

Podstawę przystąpienia Gminy Jaświły do spółki stanowiła uchwała Nr XXXV/174/10 Rady Gminy Jaświły z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie utworzenia wraz z innymi samorządami gminnymi spółki prawa handlowego pn. „Wodociągi Podlaskie” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Zaściankach. Gmina Jaświły objęła w spółce 2 udziały o wartości 20.000 zł (kapitał spółki stanowi 20 udziałów o łącznej wartości 200.000 zł.

6.1.5.2. W dniu 28 grudnia 2010 r. Gmina Jaświły zawarła umowę z przedsiębiorstwem Wodociągi Podlaskie, przedmiotem której jest realizacja zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Jaświły. W umowie określono, że do realizacji tych zadań Gmina **oddaje w administrowanie** Spółce ujęcia wody w Jaświłach, Dolistowie starym i Mikicinie wraz z sieciami wodociągowymi oraz oczyszczalnię ścieków w Jaświłach wraz z sieciami kanalizacyjnymi i przyłączami. Umowa nie określa wartości środków trwałych oddanych do użytkowania Wodociągom Podlaskim. Omawiana umowa określa, że Spółka będzie finansowała koszty bieżącego utrzymania i eksploatacji systemów wodociągowych i kanalizacyjnych z opłat uzyskanych ze sprzedaży związanej ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę oraz zbiorowym odprowadzaniem ścieków. Umowa zawiera postanowienie, że modernizacja i remonty kapitalne sieci wodno-kanalizacyjnych i obiektów należy do zadań gminy.

W dniu 8 grudnia 2011 r. zostały sporządzone protokoły przekazania Wodociągom Białostockim **do eksploatacji w ramach administrowania** według obowiązującej umowy z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Jaświły **w zamian za opłatę eksploatacyjną**

ustaloną odrębnym aneksem do umowy, efektów inwestycyjnych uzyskanych w wyniku realizacji zadania „Budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Maciesze i Rutkowskie Duże oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświłach”, które w tych protokołach zostały określone jako: obiekt – rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświłach i obiekt – budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Mociesze i Rutkowskie Duże.

6.15.3. W dniu 1 października 2016 r. aneksem do umowy z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Jaświły określono, że „Gmina Jaświły **oddaje**, a spółka **bierze do odpłatnego administrowania** ujęcia wody w Jaświłach, Dolistowie Starym i Mikicinie wraz z sieciami wodociągowymi oraz oczyszczalnię ścieków w Jaświłach i Dolistowie Starym wraz z sieciami kanalizacyjnymi i przyłączami” w zamian za odpłatność w kwocie 1000 zł brutto za każdy pełny miesiąc, płatną na konto Gminy w ciągu 14 dni od daty wystawienia faktury.

W związku z podpisanym aneksem Gmina Jaświły wystawiła w 2016 r. dla Wodociągów Podlaskich faktury za październik, listopad i grudzień, w których w rubryce „Nazwa (rodzaj) towaru lub usługi” zamieszczono, że jest to **odpłatność za administrowanie** ujęcia wody w Jaświłach, Dolistowie Starym i Mikicinie wraz z sieciami wodociągowymi oraz oczyszczalnię ścieków w Jaświłach i Dolistowie Starym wraz z sieciami kanalizacyjnymi i przyłączami za dany miesiąc objęty sprzedażą.

6.1.5.4. Z ustaleń kontroli wynika, że Wodociągi Podlaskie we wnioskach o zatwierdzenie taryf jako podstawę prowadzenia działalności w zakresie dostaw wody i odprowadzania ścieków na obszarze Gminy Jaświły podają:

- umowę o administrowanie z dnia 22 grudnia 2003 r. zawartą pomiędzy Gminą Jaświły a Gospodarstwem Pomocniczym przy Wojewódzkim Zarządzie Melioracji i Urzędzeń Wodnych „Eksplatacja Wodociągów” w Białymstoku, która zgodnie z aneksem nr 1/2006 z dnia 28 grudnia 2006 r. obowiązywała do 21 grudnia 2010 r.

- zezwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków na obszarze Gminy Jaświły udzielone Gospodarstwu Pomocniczemu przy Wojewódzkim Zarządzie Melioracji i Urzędzeń Wodnych „Eksplatacja Wodociągów” w Białymstoku decyzją RL. 7033-1/02 Wójta Gminy Jaświły z dnia 21 sierpnia 2002 r., zgodnie z którym przedmiot działalności przedsiębiorstwa stanowi zbiorowe zaopatrzenie w wodę za pomocą gminnych urządzeń wodociągowych i zbiorowe odprowadzanie ścieków za pomocą gminnych urządzeń kanalizacyjnych.

Z treści umowy z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Jaświły wynika, że w okresach obowiązywania taryf, objętych analizowanymi wnioskami, nie została określona odpłatność za korzystanie z wynajętych urządzeń wodociągowych i wydzierżawionych urządzeń kanalizacyjnych. Z wniosków „Wodociągów Podlaskich” o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na okres od 1 sierpnia 2011 r. do 31 lipca 2016 r. i od 1 sierpnia 2016 r. do 31 lipca 2016 r. wynika, że w kosztach przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego nie występują koszty związane z najmem urządzeń wodociągowych i dzierżawą urządzeń kanalizacyjnych. Z wniosków o zatwierdzenie taryf złożonych 23 maja 2011 r. i 22 maja 2016 r. wynika, że niezbędne przychody w zakresie zaopatrzenia w wodę powinny wynieść odpowiednio 397.991,15 zł i 463.614,91 zł (cena brutto za m³ wody do 31.07.2016 r. – 2,11 zł i opłata abonamentowa - 3,24 zł; od 1.08.2016 r. – cena za m³ wody 2,21 zł i opłata abonamentowa 3,78 zł), a w zakresie odprowadzania ścieków – 141.585,22 zł i 163.001,38 zł (cena brutto za m³ ścieków do 31.07.2016 r. - 4,43 zł i opłata abonamentowa 4,32 zł; od 1.08.2016 r. – za m³ ścieków - 4,86 zł i opłata abonamentowa – 5,40 zł).

Wartość amortyzacji odniesionej w koszty Urzędu Gminy od urządzeń wodociągowych wyniosła w 2011 r. i 2016 r. odpowiednio po 183.854,59 zł. Natomiast wartość amortyzacji od urządzeń kanalizacyjnych wynosiła w wymienionych latach odpowiednio 241.996,43 zł i 502.996,95 zł. Z uwagi na fakt, że za przekazane do administrowania środki trwałe służące do dostarczania wody i odprowadzania ścieków na obszarze Gminy Jaświły nie została ustalona odpłatność, kalkulacje cenowe przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, stanowiące podstawę określenia taryf, nie obejmują nakładów niezbędnych do odtworzenia środków trwałych.

Z ustaleń kontroli wynika, że Rada Gminy Jaświły nie podjęła uchwał w sprawie zatwierdzenia wnioskowanych taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i za zbiorowe odprowadzenie ścieków przez Wodociągi Podlaskie w 2011 r. i 2016 r.

2. Gospodarka pozostałymi składnikami majątku.

Zasady gospodarki środkami rzeczowymi zostały ustalone w załączniku nr 3 do zarządzenia nr 14/07 Wójta z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie wprowadzenia szczególnych zasad rachunkowości podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych oraz aktualizacji zasad (polityki) rachunkowości. Według regulacji wewnętrznych za środki trwałe uznaje się składniki aktywów zdefiniowane w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości oraz środki

trwale stanowiące własność j.s.t. Urzędu Gminy Jaświły. Z przepisów wewnętrznych jednostki wynika, że do pozostałych środków trwałych w ewidencji ilościowo-wartościowej ujmuje się środki trwałe których wartość jednostkowa przekracza 10% dolnej granicy środków trwałych (350 zł), ale nie przekracza 3.500 zł. W przypadku, gdy „wartość jednostkowa przekracza 3% dolnej granicy środków trwałych tj. 105 zł, ale nie przekracza 10 % tej granicy tj. 350 zł” przedmioty zakwalifikować do pozostałych środków trwałych i ujmować do pozakiągowej ewidencji ilościowej. Pozostałe środki trwałe o wartości jednostkowej nie przekraczającej 3% dolnej granicy środków trwałych (105 zł) spisuje się w koszty pod datą zakupu (nie ujmuje się w żadnej ewidencji); nie podlegają żadnej ewidencji „firanki, zasłony, płótna, sukna, kwiaty, zszywacze, dziurkacze, karnisze, wykładziny bez względu na wartość”.

2.2. Środki trwałe.

Konto 011 – środki trwałe wykazuje roczne obroty strony Wn w wysokości 909.971,62 zł i obroty roczne strony Ma w wysokości 236.092,79 zł, przy saldzie Wn na dzień 01 stycznia 2016 r. w wysokości 28.342.739,90 zł i saldzie Wn na dzień 31 grudnia 2016 r. w wysokości 29.016.618,73 zł.

Ewidencja analityczna środków trwałych prowadzona jest na kartach środka trwałego (w programie komputerowym. Wartość środków trwałych wynikająca z ewidencji analitycznej na dzień 31.12.2016 r. zgodna jest z wartością wykazaną w ewidencji syntetycznej.

Sprawdzono zwiększenia stanu środków trwałych, na które składały się:

- nakłady poniesione na rozbudowę i adaptację budynku po zlikwidowanej Szkole Podstawowej w Mikicinie na pomieszczenia świetlicy wiejskiej – 42.129,42 zł; w ewidencji księgowej ujęto zapisem: 011-Wn i 080 Ma na podstawie dowodu OT nr 1/03/2016 z 23.03.2016 r.;
- przyjęcie na stan samochodu pożarniczego Mercedes Benz – 596.376zł; zapis: 011-Wn 080-Ma na podstawie dowodu Ot nr 1/2016 z 14.08.2016 r. ;
- nakłady poniesione na rozbudowę dojazdowej drogi rolniczej do gruntów wsi Zabiele – 91.567,74 zł na podstawie dowodu OT nr 2/VIII/2016 z 17.08.2016 r.; zapis 011-Wn 080-Ma;
- nakłady poniesione na roboty usprawniające prace oczyszczalni ścieków w Jaświłach – 18.386,73 zł; ewidencji księgowej ujęto zapisem: 011-Wn i 080 Ma na podstawie dowodu OT nr 1/12/2016 z 06.12.2016 r. Uwag nie wniesiono.

Do zmniejszeń należały zdjęcia ze stanu środków trwałych na łączną kwotę 236.092,79 zł, w tym:

- przekazanie autobusu Autosan dla Zespołu Szkół w Jaświłach o wartości początkowej 232.105 zł i całkowicie umorzonego na podstawie protokołu PT z dnia 29.06.2016 r.; w związku z przekazaniem autobusu na podstawie Pk dokonano zdjęcia ze stanu środków trwałych zapisem: 800-Wn 011-Ma. Z uwagi na całkowite umorzenie w danym przypadku rozchód środka trwałego powinien być zaksięgowany zapisem: Wn 071 Ma 011;
- przekazanie gruntów w formie darowizny dla Powiatu Monieckiego – 731 zł (akt notarialny Rep. „A” Numer 3427/2016 z dnia 30.05.2016 r.; z aktu notarialnego wynika kwota darowizny 761,60 zł); zdjęcia ze stanu dokonano zapisem: 800-Wn 011-Ma;
- wartość gruntów z tytułu przekształcenia użytkowania wieczystego w prawo własności – 3.256,79 zł (decyzja nr R1.6826.1.2011 Wójta z dnia 15 lipca 2011 r.); zdjęcia ze stanu dokonano zapisem: 800-Wn 011-Ma.

Ewidencja analityczna gruntów prowadzona jest przez W. Kotuka.

2.3. Pozostałe środki trwałe.

Konto 013 wykazuje roczne obroty za 2016 r. w wysokości Wn –50.163,38 zł oraz Ma – 8.586,46 zł przy bilansie otwarcia na 01.01.2016 r. 321.233,56 zł oraz bilansie zamknięcia na 31.12.2016 r. –362.810,48 zł.

Na zwiększenia stanu pozostałych środków trwałych księgowano składniki o wartości powyżej 350 zł, co było zgodne z przepisami wewnętrznymi w tym zakresie. Składniki o wartości od 105 zł do 350 zł objęte są ewidencją ilościową (pozabilansową).

W ewidencji do konta 013 księgowano również zakupy składników dla Ochotniczych Straży Pożarnych. W 2016 r. suma tych zakupionych składników wyniosła 4.808,44 zł (drukarka – 378,41 zł, hełmy – 3.630,03 zł, zbiornik wodny 2.500 l.– 800 zł). Wszystkie składniki majątkowe po ich zakupie zostały rozdysponowane jednostkom OSP, a pozostały w księgach urzędu. Jednostka prowadzi ewidencję odrębną dla OSP. Składniki dotyczące zarówno urzędu i OSP są ujęte w odrębnych ewidencjach analitycznych (książkach inwentarzowych).

Spośród zmniejszeń pozostałych środków trwałych kontrolą objęto:

- zdjęcie ze stanu przyczepki samochodowej lekkiej o wartości 2.350 zł związanej ze sprzedażą; faktura VAT nr 25/2016 z dnia 24.02.2016 r. wystawiona została dla St. Żaka z Romejek na kwotę 600 zł; zdjęcie ze stanu ujęto zapisem 072-Wn, 013 –Ma. W wyniku kontroli ustalono, że Wójt w drodze dwóch postępowań w trybie przetargu nieograniczonego planował dokonać sprzedaży przyczepki samochodowej (które zakończyły się wynikiem negatywnym ze względu na brak zainteresowanych), i tak: zarządzeniem nr 25/11 z dnia 19 kwietnia 2011 r. Wójt przeznaczył przyczepkę marka NIEWIADÓW o ładowności 572 kg,

rok prod. 2002 będącą własnością gminy Jaświły do sprzedaży w trybie ustnego przetargu nieograniczonego, z ceną wywoławczą 745 zł. Regulamin ustnego przetargu nieograniczonego na zbycie majątku trwałego gminy Jaświły stanowi złącznik nr 1 do zarządzenia. Wyceny składnika ruchomego (na kwotę 745 zł) dokonał rzeczoznawca majątkowy J. Gierasimiuk /opinia z kwietnia 2011 r./. Ogłoszenie o przetargu zamieszczono na tablicy ogłoszeń na okres od 20.04.2011 r. do 04.05.2011 r. oraz na stronie BIP Urzędu (20.04.2011 r.) – przetarg zakończył się wynikiem negatywnym, z powodu braku oferentów. W dniu 18 maja 2011 r. Wójt wydał ponowne zarządzenie nr 34/11 dotyczące sprzedaży przyczepki, z obniżoną ceną 600 zł. W W par. 10 Regulaminu ustnego przetargu nieograniczonego na zbycie majątku trwałego gminy Jaświły stanowiącego złącznik nr 1 do zarządzenia postanowiono: „jeżeli pierwszy przetarg zakończył się wynikiem negatywnym, ogłasza się drugi przetarg, w którym cenę wywoławczą ustaloną w ogłoszeniu do pierwszego przetargu można obniżyć o 40%. W przypadku gdy drugi przetarg zakończył się wynikiem negatywnym, można zbyć składnik minia ruchomego w drodze negocjacji lub ogłaszać kolejne przetargi. Cenę wywoławczą do negocjacji i kolejnych przetargów można obniżyć o 60% w stosunku do ceny wywoławczej ustalonej w ogłoszeniu pierwszego przetargu. W par. 5 zarządzenia postanowiono m.in., że podlega ogłoszeniu w BIP i na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Jaświły. Ogłoszenie o drugim ustnym przetargu nieograniczonym na sprzedaż przyczepki zostało upublicznione na stronie BIP i tablicy ogłoszeń na okres od 19.05.2011 r. do 01.06.2011 r. Ustalano, iż drugi przetarg zakończył się wynikiem negatywnym z powodu braku oferentów;

- zdjęcie ze staniu budynku gospodarczego o wartości 3.136,38 zł związanego ze sprzedażą budynku agronomówki w Dolistowie w 2006 r. (14.06.2006 r.); budynek gospodarczy ze stanu zdjęto w 2016 r. zapisem 072-Wn, 013 –Ma (szerzej będzie mowa w pkt 2.5 „Inwentaryzacja” niniejszego rozdziału protokołu kontroli),

- zdjęcie ze stanu kotła c.o o wartości 3.100,08 zł w związku ze sprzedażą budynku lecznicy w Jaświłach (jak wyjaśniła Skarbnik w trakcie kontroli sprzedaż budynku miała miejsce przed 2006 r.) ; zdjęcie ze stanu ujęto kotła w 2016 r. dokonano zapisem 072-Wn, 013 –Ma (szerzej będzie mowa w pkt 2.5 „Inwentaryzacja” niniejszego rozdziału protokołu kontroli),

Zdjęcia ze staniu pozostałych środków trwałych ww. składników na kwotę 8.586,46 zł (całkowity rozchód na koncie 013 w 2016 r.) dokonano na podstawie PK z dnia 24.02.2016 r. (poz. 961).

Wartość środków trwałych wynikająca z ewidencji analitycznej na dzień 31.12.2016 r. była zgodna z wartością wykazaną w ewidencji syntetycznej.

Ewidencję wartości niematerialnych i prawnych prowadzi się na koncie 020 „Wartości niematerialne i prawne”. Uszczegółowienie zapisów na koncie stanowi ewidencja analityczna umożliwiająca ustalenie ilości, ceny jednostkowej i wartości poszczególnych składników. W okresie objętym kontrolą na koncie tym nie zarejestrowano obrotów. Saldo na 31.12.2016 r. oznaczające stan wartości niematerialnych i prawnych stanowiło kwotę 67.258,95 zł.

2.4. Materiały.

Badana jednostka posiada w ewidencji księgowej konto 310 „Materiały”, które wykazuje roczne obroty w wysokości 14.177,88 zł po stronie Wn oraz 14.918,66 zł po stronie Ma. Saldo na koniec 2016 r. oznaczające zapas materiałów stanowiło kwotę 14.177,88 zł (w tym: 6.947,29 zł paliwo do samochodów strażackich i 7.230,59 zł paliwo do samochodu służbowego i olej opałowy do budynku Urzędu Gminy).

Z regulacji wewnętrznych wynika, że materiały wycenia się w cenach ewidencyjnych równych cenom nabycia lub zakupu, jeśli koszty zakupu nie stanowią istotnej wartości. W Urzędzie Gminy wycenia się je w cenach nabycia. Z przytoczonych zasad wynika, iż w odniesieniu do materiałów w postaci opału (węgiel, olej opałowy) oraz paliwa decyzją kierownika jednostki (zgodnie z brzmieniem art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rachunkowości), pełną wartością zakupionych materiałów obciąża się od razu właściwe koszty, rezygnując z ewidencji wartościowej zapasów. Przywołane przepisy ustawy o rachunkowości stanowią ponadto, iż w przypadku, gdy część oleju lub paliwa nie zostanie zużyta do końca roku obrotowego, pozostałą ilość obejmuje się spisem z natury i po wycenie ujmuje się ich wartość na koncie 310 zmniejszając odpowiednie koszty. Jak ustalono, na dzień 31 grudnia 2016 r. dokonano inwentaryzacji opału i paliwa na 8 arkuszach spisowych (w tym arkusze o nr 1-7 dotyczyły spisu paliwa w samochodach OSP, zaś arkusz o nr 8 – paliwa w samochodzie służbowym i oleju opałowego). Inwentaryzacja paliwa do samochodów: służbowego i OSP oraz oleju opałowego została przeprowadzona na dzień 31 grudnia 2016 r. na podstawie zarządzenia nr 51/2016 Wójt Gminy Jaświły z dnia 31 grudnia 2016 r. w sprawie powołania komisji inwentaryzacyjnej i przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. Wartość w wysokości 14.177,88 zł wynikająca z inwentaryzacji była zgodna z wielkością wykazaną na koncie 310 (na koniec 2016 r.).

2.5. Inwentaryzacja.

Ostatnią inwentaryzację aktywów i pasywów w Urzędzie Gminy Jaświły przeprowadzono w styczniu 2016 r. Podstawą do jej przeprowadzenia było zarządzenie nr 71/11 Wójta Gminy Jaświły w sprawie powołania komisji inwentaryzacyjnej i przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych na dzień 31 grudnia 2011 r. Komisja inwentaryzacyjna powołana została w składzie 6 osób do przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych. Na przewodniczącego wyznaczono Halinę Andreliczyk – zatrudnioną na stanowisku Kierownika USC. W zarządzeniu ustalono, że komisja przeprowadzi spis z natury wg stanu na 31 grudnia 2011 r. w dniach od 2 do 13 stycznia 2013 r. Ostateczny termin rozliczenia wyników inwentaryzacji ustalony został na dzień 3 lutego 2016 r.

W powołanym zarządzeniu zobowiązano komisję do przeprowadzenia spisu z natury w następujących jednostkach:

- a) budynek Urzędu gminy ze strażnicą,
- b) budynek agronomówki w Jaświłach,
- c) budynki ze strażnicami w Brzozowej, Bobrowce, Zabelu, Dolistowie Starym, Dzieciołowie,
- d) budynek po zlikwidowanej szkole w Zabelu,
- e) przystanki autobusowe na terenie gminy,
- h) hydrofornie we wsiach Jaświły, Mikicin i Dolistowo Stare,
- g) oczyszczalnie ścieków we wsiach Dolistowo Stare i Jaświły,
- h) budynek zabezpieczenia plaży w Dolistowie Starym,

Z treści zarządzenia wynika między innymi, że inwentaryzacją w drodze spisu z natury należy objąć wszystkie składniki majątkowe stanowiące własność Gminy Jaświły oraz wyposażenie otrzymane w użytkowanie od innych podmiotów, w tym: środki trwałe (z wyjątkiem trudno dostępnych), maszyny i urządzenia wchodzące w skład środków trwałych w budowie, pozostałe środki trwałe w użytkowaniu objęte ewidencją ilościową oraz ilościowo-wartościową, których wartość jednostkowa nie przekracza 3.500 zł oraz materiały na składzie i towary objęte ewidencją ilościowo-wartościową.

Ustalono ponadto, że środki trwałe, do których dostęp jest znaczenie utrudniony oraz wartości niematerialnych i prawnych (w tym programów i licencji) należy zinwentaryzować w drodze porównania danych z ksiąg rachunkowych i weryfikacji realnej wartości tych składników majątkowych.

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że inwentaryzacja przeprowadzona w drodze spisu z natury została udokumentowana na arkuszach spisu z natury. Metodą tą zgodnie z zarządzeniem, dokonano inwentaryzacji środków trwałych i pozostałych środków trwałych.

W dniu 03 lutego 2016 r. sporządzone zostało sprawozdanie opisowe z przebiegu spisu z natury, z którego wynika, że spis przeprowadzono na 56 arkuszach. W treści sprawozdania zamieszczono zapis „w wyniku szczegółowego sprawdzenia ww. pomieszczeń stwierdzono, że wszystkie składniki majątkowe podlegające inwentaryzacji zostały ujęte w arkuszach spisu z natury. Stan pomieszczeń i zabezpieczenia przed kradzieżą nie budzi zastrzeżeń.” Sprawozdanie podpisane zostało przez komisję inwentaryzacyjną. W dokumentacji jednostki znajdują się podpisane przez Skarbnika (z datą 03.02.2016 r.) „rozliczenia wyposażenia: ujętych na koncie 013 – Pozostałe środki trwałe i na koncie 011 – Środki trwałe dzień 31.12.2011 r.” Inwentaryzacja środków trwałych oraz pozostałych środków trwałych przeprowadzona została w terminie określonym w zarządzeniu, w wyniku jej rozliczenia różnic nie stwierdzono.

W trakcie kontroli ustalono, iż na arkuszu nr 28 dotyczącym spisu wyposażenia (pozostałych środków trwałych) ujęto pod poz. 7 „kocioł c.o 6cm²” o wartości 3.100,08 zł. Wymieniony składnik wyposażenia był ujęty w księdze inwentarzowej (na koncie 013) jako „kocioł c.o 6 m² – lecznica (stary)” „ze względu na niską wartość jednostkową” na str. 43 pod poz. 20; jako datę przychodu (ujęcia na koncie 013) wskazano 31.12.2002 r.; zdjęcie ze stanu nastąpiło 24.02.2016 r. Z wyjaśnień Skarbnika w trakcie kontroli wynika, że wymieniony składnik wyposażenia (kocioł c.o) był na stanie Urzędu (jako nienadający się do użytkowania – złom; przechowywany w piwnicy budynku Urzędu); w księdze inwentarzowej kocioł ujęty został pod datą nieodpłatnego otrzymania budynku lecznicy od Wojewódzkiego Zakładu Weterynarii w Białymstoku w dniu 3 grudnia 1990 r. Z ustaleń kontroli wynika, że budynek lecznicy w Jaświłach został sprzedany wraz z wymienionym kotłem c.o. osobom fizycznym – mieszkańcom tego budynku 2005 r. W dokumentacji jednostki znajduje się pismo Skarbnika (z datą 24.02.2016 r.) skierowane do Wójta w sprawie „podjęcia decyzji w sprawie spisania ze stanu środków trwałych kotła”. Na wskazanym piśmie Wójt dokonał adnotacji: „zdjęć ze stanu”. Przedstawiony sposób przeprowadzenia inwentaryzacji wskazuje, że w latach poprzedzających spis z natury i jego rozliczenie nie zachowano należytej staranności przy ewidencji omawianych składników majątkowych.

Budynki (budynek zastępczy z przyczepy szkolnej, budynek gospodarczy przy agronomówce w Dolistowie oraz studnia przy agronomówce w Dolistowie, garaż blaszak przy UG, zadaszenie ochronne przy plaży w Dolistowie, studnia przy zlikwidowanej SP w

Dzięciołowie, jak i przystanki PKS będące na koncie 013 zostały zinwentaryzowane w drodze weryfikacji stanu ewidencyjnego; na tę okoliczność okazano sporządzony na 31 grudnia 2011 r. protokół weryfikacji nr 3 stanu ewidencyjnego budynków i budowli przekwalifikowanych do pozostałych środków trwałych (ze względu na niską wartość); wartość zinwentaryzowanych składników wynosiła na kwotę 43.628,60 zł; protokół został podpisany przez członków zespołu weryfikacyjnego, osobę odpowiedzialną za ewidencją- A. Okulczyk oraz Skarbnika i Wójta. W protokole weryfikacji nr 3 pod poz. 8 ujęto „budynek gospodarczy przy agronomówce w Dolistowie” o wartości 3.136,38 zł. Jak ustalono w trakcie kontroli budynek gospodarczy został sprzedany wraz z budynkiem agronomówki w Dolistowie w 2006 r. Z ustaleń kontroli wynika, że po przeprowadzeniu inwentaryzacji składników majątkowych (na dzień 31.12.2011 r.) dopiero w ewidencji księgowej 2016 r. został zdjęty ze stanu księgowego budynek gospodarczy.

Zgodnie z art. 27 ust. 2 ustawy o rachunkowości, ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji (w tym przypadku na 2011 r.).

Budynki oraz grunty ujęte na koncie 011 „Środki trwałe” zostały inwentaryzowane w drodze weryfikacji, jak wskazują przepisy wewnętrzne w zakresie sposobu inwentaryzacji gruntów, budynków i budowli określone w zarządzeniu Nr 14/07 Wójta Gminy Jaświły z dnia 28 czerwca 2007 r. zmieniającym poprzednie przepisy w zakresie metod i terminów inwentaryzacji składników majątkowych. W przepisach wewnętrznych obowiązujących w 2016 r. postanowiono m.in., że inwentaryzację budynków i budowli przeprowadza się w drodze porównania danych z ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami. Wartość zinwentaryzowanych składników majątku w drodze weryfikacji wynosiła 26.908.286,97 zł (w tym: budynki i budowle – 23.680.685,22 zł i grunty 3.227.601,75 zł wg wartości ewidencyjnej) Na koncie 011 znajdują się również samochody oraz inne składniki majątku, które zinwentaryzowane w drodze spisu z natury (na arkuszach o nr 1-8); wartość spisanych składników wynosiła 1.434.452,93 zł.

Ustalono, iż w dniu 14 maja 2013 r. wprowadzone zostało przez Wójta zarządzenie w sprawie wprowadzenia Instrukcji inwentaryzacyjnej w Urzędzie Gminy Jaświły. W pkt IV pn. „Metody inwentaryzacji” Instrukcji inwentaryzacyjnej postanowiono, że inwentaryzacji w drodze spisu z natury podlegają m.in. środki trwałe, z wyjątkiem gruntów oraz środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony.

VII. Zadania zlecone i realizowane w ramach porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego.

7.1. W oparciu o sprawozdanie Rb-50 o dotacjach oraz o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego za IV kwartał 2016 r. ustalono że gmina otrzymała dotacje celowe na pokrycie wydatków wysokości 2.406.744,47 zł (na plan 2.435.336 zł), w tym:

- rozdział 01095 – 527.337,23 zł;
- rozdział 75011 – 78.922 zł;
- rozdział 85212 – 1.711.410,20 zł;
- rozdział 85213 – 2.315,04 zł;
- rozdział 85228 - 55.660 zł
- rozdział 85278 – 12.000 zł;
- rozdział 85295 – 19.100 zł.

W ramach czynności dokonano kontroli prawidłowości wykorzystania oraz rozliczenia dotacji sklasyfikowanej w rozdziale 01095 „Pozostała działalność” § 2010 „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami” – plan 527.338 zł, wykonanie 527.337,23 zł odnoszącej się wydatków z tytułu zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolniczej. Zasady oraz tryb zwrotu podatku akcyzowego określa ustawa z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz. U. Nr 52, poz. 379).

Na podstawie rocznego sprawozdania rzeczowo-finansowego z realizacji wypłat zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej za rok 2016 stwierdzono, iż łączna liczba złożonych wniosków wynosiła 840.

Kontroli poddano 12 decyzji wydanych dla 6 rolników:

- nr 3121.19.2016 z dnia 01.03.2016 r. oraz nr 3121.437.2016 z dnia 03.09.2016 r.;
- nr 3121.3.2016 z dnia 01.03.2016 r. oraz nr 3121.776.2016 z dnia 06.09.2016 r.;
- nr 3121.11.2016 z dnia 01.03.2016 r. oraz nr 3121.587.2016 z dnia 04.09.2016 r.;
- nr 3121.7.2016 z dnia 01.03.2016 r. oraz nr 3121.579.2016 z dnia 04.09.2016 r.;
- nr 3121.4.2016 z dnia 01.03.2016 r. oraz 3121.560.2016 z dnia 04.09.2016 r.;
- nr 3121.9.2016 z dnia 01.03.2016 r. oraz 3121.449.2016 z dnia 03.09.2016 r.

W przyjętej do kontroli próbie nieprawidłowości nie stwierdzono.

Pracownikiem prowadzącym sprawy związane ze zwrotem podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego zużywanego do produkcji rolnej jest w jednostce H. Wojtach – podinspektor ds. wymiaru zobowiązań pieniężnych, powyższe obowiązki wynikały z zakresu czynności tego pracownika.

Ustalono, że wnioski o zwrot podatku akcyzowego zostały złożone w terminach wynikających z ustawy tj. do 31 marca i 30 września 2016 roku. Wnioski zawierały takie dane jak: imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres producenta rolnego, numer NIP producenta rolnego, jeżeli został nadany, numer PESEL albo numer dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość producenta rolnego, oświadczenie o powierzchni użytków rolnych, numer rachunku bankowego, w przypadku gdy zwrot podatku miał nastąpić w formie przelewu. Do wniosków załączone zostały faktury VAT w oryginale bądź za zgodność z oryginałem. Ustalono, że za dokonanie czynności potwierdzenia zgodności przedkładanych kopii faktur VAT z oryginałem Urząd Gminy nie pobrał opłaty skarbowej w łącznej kwocie 1.425 zł (285 kopii * 5 zł) Zgodnie z pkt 4 części II załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1282 ze zm.), opłacie tej podlega poświadczenie zgodności kopii dokonane przez organ administracji rządowej lub samorządowej, zaś wysokość tej opłaty wynosi 5 zł od każdej pełnej lub zaczętej strony. Wyjaśnienie Ministra Finansów w sprawie poboru opłaty skarbowej stanowi załącznik nr 11/2 do protokołu kontroli.

Z ustnych wyjaśnień H. Wojtach – pracownika Urzędu wynika, że kopie faktur VAT sporządzone zostały po zakończeniu postępowania; do momentu wydania decyzji Urząd był w posiadaniu oryginalnych faktur VAT dokumentujących zakup oleju napędowego przez rolników.

Na podstawie ewidencji księgowej prowadzonej na koncie 901 „Dochody budżetowe” stwierdzono, iż gmina otrzymała dotację celową na postępowania w sprawie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę w kwocie 527.337,23 zł w 2 transzach: 296.907,53 zł dniu 25 kwietnia 2016 r. i 230.429,70 zł w dniu 25 października 2016 r.

Wydatkowano z tego tytułu kwotę 527.337,23 zł, w tym: 516.997,28 zł stanowiły wydatki z tytułu zwrotu podatku akcyzowego, natomiast 10.339,95 zł stanowiło pokrycie kosztów postępowania w sprawie zwrotu podatku.

W wyniku porównania danych wykazanych w sprawozdaniu rocznym Rb-50 o wydatkach związanych wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconym jednostkom samorządu terytorialnego ustawami ustalono, iż dane dotyczące wykazanych wydatków wynikały z zapisów ewidencji księgowej.

7. 2. Pomoc finansowa udzielona innym jst.

W 2016 r. Gmina Jaświły w ramach porozumień przekazała środki finansowe dla Powiatu Monieckiego w kwocie 387.386,41 zł. Wydatek ujęty został w klasyfikacji budżetowej w dz. 600 „Transport i łączność” rozdz. 60014 „Drogi publiczne powiatowe” § 6300 „Dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną między j.s.t na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych”.

Ustalono, iż w uchwale budżetowej na 2016 r. przewidziano dla Powiatu Monieckiego dotację z budżetu gminy w wysokości 644.812 zł. Plan wydatków dotacji dla Powiatu Monieckiego po zmianach w ciągu roku wyniósł 387.596 zł. Stwierdzono, że Rada Gminy nie podjęła odrębnej uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej, o której mowa w art. 216 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Po przeprowadzeniu kontroli gospodarki finansowej za 2008 r. przez RIO w Białymstoku wydano pismem Nr RIO.I.6001-16/09 z dnia 3 grudnia 2009 r. wystąpienie pokontrolne, w którym w pkt 14a zalecono: „W zakresie udzielania dotacji celowych na pomoc finansową innej jednostce samorządu terytorialnego: przedkładanie Radzie Gminy projektu odrębnej uchwały w sprawie pomocy finansowej.” W odpowiedzi na zalecenia dot. pkt 14a Wójt przedstawił: „W zakresie udzielania dotacji celowych na pomoc finansową innej jednostce samorządu terytorialnego: będą przekładane Radzie Gminy projekty odrębnych uchwał w sprawie pomocy finansowej”.

Umowy na udzielenie pomocy finansowej dla Powiatu Monieckiego przez Gminę Jaświły zawarto w dniu 20 czerwca 2016 r., i tak:

a) umowa na przebudowę chodników w miejscowościach: Jaświły, Zabiele, oraz Mikicin położonych na terenie Gminy Jaświły w wysokości 50.000 zł, dotacja celowa będzie stanowiła 50% wartości realizowanych zadań. W umowie postanowiono m.in., że Powiat zobowiązuje się do zakończenia zadania najpóźniej do dnia 30 listopada 2016 r. i

przedłożenia sprawozdania z jego realizacji (zawierające wykaz kosztów , kopie umów oraz faktur za wykonane roboty) w terminie 30 dni po wykonaniu poszczególnych zadań. Przekazanie środków finansowych przez Gminę Jaświły nastąpi po zakończeniu poszczególnych zadań na podstawie protokołu odbioru końcowego robót. W zakresie terminu rozliczania się z dotacji celowej postanowiono, że środki niewykorzystane lub wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem podlegają zwrotowi na rachunek bankowy Gminy w terminie 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem , pobrania jej nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

Zmianę do umowy wprowadzono aneksem z dnia 13 grudnia 2016 r. – zmiana dotyczyła wysokości dotacji i terminu wykonania zadania, i tak: wysokość dotacji celowej na pomoc finansową Powiatowi Monieckiemu ustalono na kwotę 68.683 zł, zaś termin wykonania zadania ustalono na 20 grudnia 2016 r.

Po zakończeniu poszczególnych zadań ze Starostwa Powiatowego w Mońkach wpłynęły pisma dotyczące rozliczenia poszczególnych zadań wraz załącznikami (zestawieniem poniesionych kosztów przez Powiat Moniecki, kopia faktur za wykonane prace) oraz protokołami końcowymi robót, i tak:

- pismo o nr WD. 0343.11.6.2016 z dnia 14.09.2016 r. w sprawie rozliczenia zadania „Remont chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1351 B w miejscowości Zabiele na odcinku o długości 578,70 mb” na terenie Gminy Jaświły, na które badana jednostka przekazała środki w kwocie 26.444,48 zł - protokół odbioru robót sporządzono w dniu 14.09.2016 r. ; wartość zadania 52.888,97 zł. W ewidencji księgowej dotację ujęto pod datą 17.09.2016 r. i zaksięgowano: Wn 810 Ma 224-6 oraz Wn 224-6 Ma 130.

- pismo o nr WD. 033.11.7.2016 z dnia 03.10. 2016 r. . w sprawie rozliczenia zadania „Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1350 B w miejscowości Mikicin na odcinku o długości 295 mb” na terenie Gminy Jaświły, na które badana jednostka przekazała środki w kwocie 23.347,47 zł - protokół odbioru robót sporządzono w dniu 03.10.2016 r. ; wartość zadania 46.694,94 zł. W ewidencji księgowej dotację ujęto pod datą 05.10.2016 r. i zaksięgowano: Wn 810 Ma 224-6 oraz Wn 224-6 Ma 130;

- pismo nr WD.033.11.12.2016 z dnia 31.12.2016 r. w sprawie rozliczenia zadania „Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1407 B w miejscowości Jaświły na odcinku o długości 361 mb”, na które badana jednostka przekazała środki w kwocie 18.862,12 zł - protokół odbioru robót sporządzono w dniu 18.12.2016 r. ; wartość zadania 37.724,24 zł. W ewidencji księgowej dotację ujęto zapisem: Wn 224-6 Ma 130 (przekazanie dotacji dla Powiatu Monieckiego) oraz Wn 810 Ma 224-6 (rozliczenie dotacji).

Na podstawie dokumentów źródłowych i ewidencji księgowej ustalono, że w § 2 umowy określony został termin przekazania środków przez Gminę Jaświły na rzecz Powiatu, tj. po zakończeniu poszczególnych robót na podstawie protokołu odbioru robót, w terminie 5 dni od daty podpisania, i tak :

- dotacja na remont chodnika w miejscowości Zabiele została przekazana 17.09.2016 r. (protokół odbioru robót wpłynął do UG 14.09.2016 r.),
- dotacja na remont chodnika w miejscowości Mikicin została przekazana 05.10.2016 r. (protokół odbioru robót wpłynął do UG 04.10.2016 r.),
- dotacja na remont chodnika w miejscowości Jaświły została przekazana 28.12.2016 r. (tj. 10 dni po dacie sporządzenia protokołu odbioru robót, zaś 2 dni przez wpływem protokołu do UG -/wypływ protokołu odbioru robót do UG 31.12.2016 r.).

Na ww. zadania udzielono dotacji w wysokości 68.654,08 zł, co wynika z ewidencji prowadzonej do konta 224-6;

b) umowa na realizację zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej Nr 11354 B Rutkowskie Duże – Bagno – Starowola- Jasionóweczka /do drogi powiatowej Nr 1404 B/ na odcinku Bagno-Starowola” realizowanego przez Powiat Moniecki w ramach Programu Wieloletniego pn. „Narodowy program przebudowy dróg lokalnych – Etap II Bezpieczeństwo – Dostępność – Rozwój” w wysokości 318.733 zł, dotacja celowa będzie stanowiła 35% wartości realizowanej inwestycji. W umowie postanowiono m.in., że Powiat zobowiązuje się do zakończenia zadania najpóźniej do dnia 31 lipca 2016 r. i przedłożenia sprawozdania z jego realizacji (zawierające wykaz kosztów , kopie umów oraz faktur za wykonane roboty wraz z adnotacją określającą wysokość kwoty wydatkowanej przez Powiat ze środków dotacji celowej) w terminie 30 dni po wykonaniu zadania. Przekazanie środków finansowych przez Gminę Jaświły nastąpi po zakończeniu zadania na podstawie protokołu odbioru końcowego robót. W zakresie terminu rozliczania się z dotacji celowej postanowiono, że środki niewykorzystane lub wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem podlegają zwrotowi na rachunek bankowy Gminy w terminie 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem, pobrania jej nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

Po zakończeniu inwestycji ze Starostwa Powiatowego w Mońkach wpłynęło pismo nr WD. 033.11.4.2016 z dnia 22.08.2016 r. w sprawie rozliczenia zadania inwestycyjnego na terenie Gminy Jaświły na które badana jednostka przekazała środki w kwocie 318.732,33 zł (wpływ pisma wraz z załącznikami do UG Jaświły 23.08.2016 r.) Na podstawie dokumentów źródłowych i ewidencji księgowej ustalono, że w § 4 umowy określony został termin

przekazania środków przez Gminę Jaświły na rzecz Powiatu, tj. po zakończeniu zadania na podstawie protokołu odbioru robót, w terminie 5 dni od daty podpisania. Protokół końcowy robót został spisany w dniu 24.07.2016 r., w którym wskazano, że roboty rozpoczęto 27.04.2016 r., zaś zakończono 17.07.2016 r.; wartość zadania 910.663,80 zł. Dotacja została przekazana dla Powiatu Monieckiego przez Gminę Jaświły w wysokości 318.732,33 zł w dniu 24.08.2016 r. ; w ewidencji księgowej pod datą 24.08.2016 r. dotację ujęto zapisem: Wn 810 Ma 224-6 oraz Wn 224-6 Ma 130.

VIII. Rozliczenia finansowe Gminy Jaświły z jej jednostkami organizacyjnymi

1. Rozliczenia z gminnymi instytucjami kultury

W 2010 r. z budżetu gminy przekazano Gminnemu Ośrodkowi Kultury dotacje podmiotowe w łącznej kwocie 353.700 zł (rozdz. 92109) – 353.700 zł) oraz z dla Gminnej Biblioteki Publicznej – w kwocie 148.000 zł (rozdz. 92116).

2. Rozliczenia z gminnymi jednostkami budżetowymi

Na koniec 2016 r. konta syntetyczne budżetu służące do rozliczenia dochodów i wydatków (222 i 223) wykazywały salda strony Wn w wysokości 10,45 zł (dochody) i 4.350,94 zł (wydatki) i dotyczyły rozliczeń z GOPS. W rozliczeniach z GOPS salda kont 222 i 223 wystąpiły również na koniec 2011 r. i wynosiły odpowiednio 3,12 zł i 3.569,68 zł.

Oświatowe jednostki budżetowe w ostatnim dniu 2016 r. zwróciły na rachunki budżetu niewykorzystane środki na wydatki w łącznej wysokości 504,18 zł i przekazały w grudniu zrealizowane dochody budżetowe w łącznej kwocie 9.574,68 zł (w tym ostatnim dniu roku – 43,93 zł).

IX. Zadłużenie Gminy Jaświły oraz przestrzeganie ustawowych limitów zadłużenia

Celem problemowej kontroli było w szczególności ustalenie:

- poziomu, dynamiki i struktury zadłużenia kontrolowanej gminy;
- podstawowych przyczyn zadłużania się gminy;
- przestrzegania regulacji prawnych obowiązujących w zakresie zaciągania i spłaty zobowiązań;
- rzetelności danych prezentowanych przez gminę w zakresie zadłużenia;
- zobowiązań gminy nie należących do długu publicznego;
- przestrzegania wskaźników zadłużenia wynikających z art. 169 i art. 170 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.)

- przestrzegania wskaźnika zadłużenia określonego w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych – w zakresie wieloletniej prognozy finansowej, poczynając od 2014 roku;
- rzetelności prognozowania podstawowych parametrów finansowych w wieloletniej prognozie finansowej, w zakresie związanym z wykazaniem spełnienia od 2014 roku wskaźnika zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych;
- przestrzegania regulacji wynikającej z art. 242 ustawy o finansach publicznych (równoważenie budżetu w części bieżącej oraz zakaz finansowania wydatków bieżących z dochodów majątkowych na etapie planowania i wykonania budżetu);
- ustalania i zachowania standardów kontroli zarządczej w zakresie procesów zaciągania i spłaty zadłużenia;

Okres objęty kontrolą koordynowaną: 01.01.2010 r. – 31.12.2016 r.

1. Informacja o Gminie Jaświły w zakresie tematyki kontroli koordynowanej

W Gminie Jaświły nie wystąpiły następujące zagadnienia wymienione w tematyce kontroli koordynowanej:

- terminowość regulowania zobowiązań wynikających z istnienia zobowiązań SP ZOZ nadzorowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz spółek prawa handlowego utworzonych przez te jednostki;
- realizacja przez organ założycielski obowiązków nadzoru wynikającego z: art. 67 ust. 1-3 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 roku o zakładach opieki zdrowotnej (tekst jednolity z 2007 r., Dz. U. Nr 14, poz. 89 ze zm.) oraz z przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 listopada 1999 roku w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru nad samodzielnymi publicznymi zakładami opieki zdrowotnej i nad jednostkami transportu sanitarnego (Dz. U. Nr 94 poz.1097) – obowiązujących do dnia 30 czerwca 2011 roku, a następnie – od dnia 1 lipca 2011 roku - z art. 121 ust. 1-4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej;
- realizacja przez organ założycielski w odniesieniu do spółek prawa handlowego – kompetencji wynikających z nadzoru właścicielskiego.

Gmina Jaświły jest udziałowcem następujących spółek z ograniczoną odpowiedzialnością zawiązanych przez jednostki samorządu terytorialnego:

- Wodociągów Podlaskich Sp. z o.o. w Zaściankach, w której objęła 2 udziały o wartości 20.000 zł, co stanowi 10 % kapitału udziałowego spółki;

- BIOM Sp. z o.o. w Dolistowie Starym, w której posiada udziały w wysokości 41.000 zł, co stanowi 0,44 % kapitału udziałowego spółki.

2. Poziom zadłużenia Gminy Jaświły i jego zmiany w okresie objętym kontrolą (lata 2010 - 2016)

2.1. Podstawowe wielkości budżetowe charakteryzujące gospodarkę finansową Gminy Jaświły

2.1.1. Podstawowe wielkości budżetowe charakteryzujące gospodarkę finansową Gminy Jaświły w latach 2010-2016, takie jak dochody ogółem (dochody bieżące, dochody majątkowe, w tym dochody ze sprzedaży majątku, środki z UE), wydatki ogółem (wydatki bieżące, w tym na obsługę długu, wydatki majątkowe), przychody i rozchody budżetu jednostki samorządu terytorialnego (plan, plan po zmianach, wykonanie) – zostały przedstawione w tabeli nr 2 w załączniku nr 8/1 do protokołu kontroli.

2.1.2. Analizując wykonanie planu dochodów i wydatków budżetowych oraz przychodów za 2010 r. stwierdzono, że wykonanie istotnie odbiega od założeń planistycznych poczynionych w trakcie roku budżetowego. Zrealizowane dochody są niższe od planu po zmianach o 2.636.198 zł, wydatki – o 5.094.628 zł, a przychody z tytułu zaciągniętych kredytów - o 2.001.017 zł. W 2010 r. nie były planowane rozchody budżetu, ponieważ do 20 października 2010 r. nie posiadała zobowiązań finansowych z tytułu kredytów i pożyczek. W wykonaniu budżetu wykazano nadwyżkę z lat ubiegłych w wysokości 452.205 zł. Z ustaleń kontroli wynika, że kwota ta odpowiada aktywom budżetu netto w kwocie 507.461,54 zł pomniejszonym o rezerwę na niewygasające wydatki w kwocie 55.256,52 zł.

W budżecie Gminy Jaświły na 2010 r. zostały uwzględnione wydatki na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Mocieszce i Rutkowskie Duże oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświłach”, finansowane z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej. Początkowo w budżecie zostały uwzględnione tylko wydatki finansowane ze środków własnych w wysokości 520.975 zł. Uchwałą Nr XXXI/151/10 Rady Gminy z dnia 25 stycznia 2010 r. zwiększono wydatki na wymienione zadanie o 500.150 zł, a uchwałą Nr XXXIV/170/10 z dnia 29 czerwca 2010 r. zwiększono w budżecie dochody i wydatki związane z tym zadaniem o 1.728.526 zł. W przypadku zrealizowania w 2010 r. zaplanowanych dochodów i wydatków związanych z tym zadaniem inwestycyjnym deficyt budżetu w tej części wyniósłby 1.021.125 zł.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że zamieszczenie w budżecie na 2010 r. dochodów i wydatków związanych z budową sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków nie miało żadnego przełożenia na działania kontrolowanej jednostki mające na celu zrealizowanie założonych w budżecie kwot dochodów i wydatków.

Z zestawienia rzeczowo-finansowego operacji stanowiącej załącznik do umowy o przyznanie pomocy Nr 00024-6921-UM1000006/10 w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” objętego PROW na lata 2007-2013, zawartej z Samorządem Województwa Podlaskiego w dniu 28 czerwca 2010 r. wynika, że założone w budżecie gminy na 2010 r. dane dotyczą I etapu realizowanego zadania, w ramach którego miała być dokonana rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświłach o wartości 2.749.651 zł. Z treści umowy o przyznanie pomocy wynika, że wniosek o płatność wraz z wymaganymi dokumentami oraz oryginałami faktur i dowodami ich zapłaty Beneficjent miał obowiązek złożyć w terminie od 20 do 31 grudnia 2010 r. Zachowanie tego terminu okazało się niewykonalne, ponieważ umowa na rozbudowę oczyszczalni ścieków w Jaświłach została podpisana z wykonawcą robót dopiero w dniu 17 listopada 2010 r., w której termin zakończenia przedmiotu umowy określono na dzień 31 października 2011 r. oraz przyjęto, że zapłata wynagrodzenia nastąpi w terminie 30 dni od daty otrzymania faktury końcowej wystawionej po zakończeniu odbioru końcowego robót. W związku z tym w dniu 17 listopada 2010 r. podpisano aneks do umowy, w którym termin złożenia wniosku o płatność wyznaczono w okresie od 20 do 30 listopada 2011 r.

Dochody i wydatki związane z rozbudową oczyszczalni ścieków zaplanowane do wykonania w 2010 r. zostały uwzględnione w projekcie budżetu na 2011 r., a następnie w budżecie gminy na 2011 r.

Przedstawione okoliczności nie skutkowały odpowiednimi zmianami w budżecie gminy na 2010 r. w zakresie dochodów i wydatków oraz przychodów, jak również w wykazie zadań inwestycyjnych i środków na ich realizację w 2010 r.

2.1.3. Analizując wykonanie planu dochodów i wydatków budżetowych oraz przychodów i rozchodów za 2011 r. stwierdzono, że wykonanie w zakresie wydatków i przychodów istotnie odbiega od założeń planistycznych podejmowanych w trakcie roku budżetowego. Zrealizowane wydatki są niższe od planu po zmianach o 6.704.266 zł (wykonanie planu 68,2%), a przychody z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek - o 5.945.519 zł (wykonanie planu 3,2%). Planowane pierwotnie dochody budżetu w wysokości 16.257.337 zł zostały w trakcie roku budżetowego zmniejszone do kwoty 14.591.388 zł. W ramach zmian w

planie dochodów zmniejszono uchwałą Nr XI/50/11 z dnia 24 listopada 2011 r. dochody z tytułu płatności związanych z budową kanalizacji i rozbudową oczyszczalni ścieków o 3.445.519 zł. Wymienioną uchwałą zmniejszono o 3.442.592 zł wydatki majątkowe, w tym wydatki związane z realizacją projektu pn. „Budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Mociesze i Rutkowskie Duże oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświłach”, w części finansowanej ze środków własnych gminy o 2.260.687 zł. Uchwałą Nr XIII/63/11 z dnia 22 grudnia 2011 r. ponownie wprowadzono do planu wydatki związane z tym projektem w kwocie 2.300.653 zł oraz zwiększono przychody o kredyt długoterminowy w wysokości 2.500.000 zł. Należy podkreślić, że na tej samej sesji, podczas której dokonano przedstawione zmiany w budżecie na 2011 r., został uchwalony budżet gminy na 2016 r. W budżecie tym zostały zamieszczone wydatki omawianego projektu obejmujące całość wydatków związanych z realizacją tego zadania w łącznej wysokości 5.746.172 zł. Wydatki na budowę kanalizacji i rozbudowę oczyszczalni ścieków w tej samej wysokości były więc zamieszczone zarówno jako wydatki planowane do wykonania w 2011 r., jak i wydatki planowane do realizacji w ramach budżetu na 2011 r.

Z ustaleń kontroli wynika, że w wyniku uzgodnienia z wykonawcami termin wykonania budowy sieci kanalizacyjnej termin został przesunięty z 31 października 2011 r. na 30 listopada 2011 r., a termin rozbudowy oczyszczalni ścieków – z 30 września 2011 r. na 30 listopada 2011 r. Uwzględniając zamieszczone w umowach terminy płatności faktur wykonawców (w ciągu 30 dni od dnia otrzymania) i konieczność odbioru robót, w dniu 22 grudnia 2011 r., w którym zwołano sesję Rady Gminy, było oczywiste, że w 2011 r. nie wystąpią żadne wydatki związane z realizacją omawianego projektu. Odbiór robót nastąpił w dniu 8 grudnia 2011 r., a faktury wykonawców zostały wystawione 12 grudnia 2011 r. Oczywiście Gmina Jaświły mogła opłacić faktury wykonawców w grudniu 2011 r., ale nie dysponowała środkami na sfinansowanie udziału własnego w realizacji projektu. Wprawdzie kontrolowana jednostka w dniu 28 listopada 2011 r. zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego Oddział w Białymstoku umowę rachunku bankowego do obsługi pożyczki na wyprzedzające finansowanie w ramach PROW 2007-2013, a w dniu 30 listopada 2011 r. zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowę pożyczki na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych realizowanej operacji w wysokości 3.445.519 zł, ale już w dniu 15 grudnia 2011 r. Gmina złożyła wniosek do BGK o przesunięciu terminu wypłaty pożyczki na I dekadę stycznia 2016 r., uzasadniając wniosek brakiem możliwości uzyskania w 2011 r. kredytu na pokrycie wkładu własnego gminy na realizację inwestycji.

2.1.4. Analizując wykonanie planu dochodów i wydatków budżetowych oraz przychodów i rozchodów za 2016 r. stwierdzono, że wartości planowane i wykonane w badanym zakresie nie wykazują większych różnic.

2.1.5. Porównanie wydatków związanych z obsługą długu wykazanych w sprawozdaniach Rb-28S za lata 2010-2016 z ewidencją księgową wykazało, że w paragrafie 8110 „Odsetki od samorządowych papierów wartościowych lub zaciągniętych przez jednostkę samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek” są klasyfikowane również wydatki z tytułu prowizji bankowych od udzielonych kredytów, które zgodnie z obowiązującą w badanym okresie klasyfikacją wydatków należało klasyfikować w paragrafie 430 „Zakup usług pozostałych”. Z ustaleń kontroli wynika, że wydatki związane z obsługą zaciągniętych kredytów i pożyczek przedstawiały się następująco:

- w 2010 r. według ustaleń kontroli wydatki w paragrafie 8110 wyniosły 7.698 zł, a według Rb-28S – 28.198 zł z uwagi na zaliczenie do paragrafu 8110 prowizji banku od udzielonego kredytu w wysokości 20.500 zł, którą należało wykazać w paragrafie 4300;
- w 2011 r. wydatki w paragrafie 8110 według ustaleń kontroli i według Rb-28S – 47.205 zł (w 2011 r. gmina nie zaciągała kredytów bankowych);
- w 2016 r. według ustaleń kontroli 193.367 zł, a według Rb-28S – 249.073 zł z uwagi na zaliczenie do paragrafu 8110 prowizji banków od udzielonych kredytów w łącznej kwocie 55.706 zł.

2.2. Struktura zadłużenia Gminy Jaświły

Strukturę zadłużenia Gminy Jaświły w zakresie tytułów dłużnych zaliczonych do państwowego długu publicznego – lata 2010-2016 ilustrują dane przedstawione w tabeli nr 3 w załączniku nr 8/1 do protokołu kontroli.

Z danych zawartych w tabeli nr 3 wynika, że na koniec poszczególnych lat występowało wyłącznie zadłużenie z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek wynoszące na koniec – 2010 r. – 1.250.000 zł, na koniec 2011 r. – 1.055.915 zł i na koniec 2016 r. – 3.852.291 zł.

2.3. Deficyt Gminy Jaświły

Dane w zakresie deficytu Gminy Jaświły w latach 2010-2016 zostały zamieszczone w tabeli 4 wchodzącej w skład załącznika 8/1 do protokołu kontroli. Rozbieżności między planowanym

i zrealizowanym deficytem budżetu Gminy mają takie samo podłoże, jak w przypadku rozbieżności między planowanymi i wykonanymi kwotami zamieszczonymi w tabelach 2 i 3.

2.4. Poręczenia i gwarancje udzielone przez Gminę Jaświły

W latach 2010-2016 w Gminie Jaświły nie występowały zobowiązania będące następstwem udzielenia przez gminę gwarancji i poręczeń. W związku z tym w tabeli 4 stanowiącej załącznik nr 8/1 do protokołu kontroli we wszystkich pozycjach zostały wykazane wartości zerowe.

2.5. Zadłużenie SP ZOZ i spółek kapitałowych utworzonych przez Gminę Jaświły

Gmina Jaświły nie jest organem założycielskim SP ZOZ, a w dwóch spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością udziały gminy wynoszą poniżej 50 % kapitału udziałowego. W związku z tym w tabeli 5 stanowiącej załącznik nr 8/1 do protokołu kontroli we wszystkich pozycjach zostały wykazane wartości zerowe.

3. Prawidłowość zaciągania zobowiązań przez Gminę Jaświły

Według stanu na początek 2010 r. Gmina Jaświły nie posiadała żadnego zadłużenia z tytułu zobowiązań finansowych.

3.1. Kredyty i pożyczki

3.1.1. Na koniec 2010 r. Gmina Jaświły posiadała zadłużenie z tytułu kredytu inwestycyjnego w wysokości 1.250.000 zł zaciągniętego na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie na podstawie umowy Nr 10/3464 z dnia 29 października 2010 r. W umowie określono okres karencji w spłacie kredytu do dnia 14 stycznia 2011 r., a odnośnie spłaty kredytu uzgodniono w umowie, że Gmina spłaci kredyt w 16 ratach kwartalnych po 78.125 zł. W 2010 r. od zaciągniętego kredytu Gmina zapłaciła odsetki w kwocie 8.220,21 zł. Z tytułu udzielenia kredytu BGK pobrał prowizję w wysokości 1,64 % kwoty kredytu, tj. w kwocie 20.500 zł.

3.1.2. Zadłużenie Gminy Jaświły z tytułu kredytów i pożyczek na koniec 2011 r. wynosiło 1.055.915 zł i wynikało z umowy Nr 10/3464 zawartej w 2010 r. z BGK (859.375 zł) oraz z umowy pożyczki zawartej 23 września 2011 r. z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku na dofinansowanie w formie pożyczki w wysokości 196.540 zł przedsięwzięcia pn. „Modernizacja oświetlenia ulicznego na

energooszczędne w Gminie Jaświły” spłacanej w 23 ratach kwartalnych po 8.190 zł . Ostatnia, 24 rata ma być spłacona w wysokości 8.170 zł do dnia 31.12.2017 r. W umowie określono, że zapłata należnych odsetek naliczanych za okresy kwartalne następuje do 15 dnia każdego miesiąca następującego po okresie za który naliczono odsetki, zgodnie z notą księgową przysłaną Pożyczkobiorcy drogą elektroniczną.

W 2011 r. nie było spłat pożyczek, a z tytułu spłat rat kredytu rozchody budżetu wyniosły 390.625 zł.

3.1.3. Na koniec 2011 r. w Gminie Jaświły wystąpiły niewymagalne zobowiązania z tytułu robót budowlanych zafakturowanych w grudniu 2011 r. przez wykonawców zadania pn. „Budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Mociesze i Rutkowskie Duże oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświłach” w łącznej kwocie 5.641.520,20 zł oraz faktury za nadzór inwestorski i autorski w łącznej kwocie 62.225,90 zł.

Na opłacenie zobowiązań stanowiących 75% kosztów kwalifikowalnych projektu została zaciągnięta pożyczka na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych zadania w wysokości 3.406.481,20 zł uruchomiona w dniu 11 stycznia 2016 r. na podstawie umowy zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w Warszawie w dniu 28 listopada 2016 r. Pożyczka ta została spłacona w dniu 16 kwietnia 2016 r. z płatności przekazanej na rachunek pożyczki przez ARiMR.

Pozostałe zobowiązania w wysokości 2.297.264,90 zł zostały opłacone również w dniu 11 stycznia 2016 r. z prowadzonego przez BGK rachunku środków na obsługę pożyczki. Środki na opłacenie własnego udziału Gminy w realizacji projektu zostały przekazane z rachunku budżetu gminy na rachunek w BGK w dniu 5 stycznia 2016 r. Środki te pochodziły z kredytu krótkoterminowego w rachunku bieżącym w maksymalnej kwocie 2.500.000 zł udzielonego Gminie Jaświły przez Bank Spółdzielczy w Mońkach na podstawie umowy o kredyt w rachunku bieżącym nr 2600127-1-2016 zawartej w dniu 4 stycznia 2016 r. Kredyt został udzielony do dnia 30 czerwca 2016 r. z przeznaczeniem na pokrycie w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu.

Umowa o kredyt w rachunku bieżącym została poprzedzona wnioskiem Gminy Jaświły z dnia 4 stycznia 2016 r. o udzielenie kredytu w kwocie 2.500.000 zł na okres od 4 stycznia 2016 r. do 30 czerwca 2016 r. na pokrycie przejściowego deficytu budżetowego, który powstanie w związku z koniecznością zabezpieczenia udziału własnego gminy w realizacji zadania inwestycyjnego współfinansowanego ze środków PROW na lata 2007-2013 oraz

zapłaty za roboty dodatkowe w zadaniu pn. „Budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Mociesze i Rutkowskie Duże oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświłach”.

Z tytułu udzielonego kredytu w rachunku bieżącym BS pobrał prowizję w wysokości 7.500 zł, a wydatki związane z obsługą długu w postaci odsetek od wykorzystanego kredytu wyniosły 62.780,22 zł.

W dniu 26 czerwca 2016 r. Gmina Jaświły zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego umowę kredytu nr 12/1099 na kredyt długoterminowy w kwocie 2.500.000 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w 2016 r. Umowa została zawarta na okres do 31 grudnia 2021 r. W umowie ustalono, że spłaty kredytu zostaną dokonane w 38 ratach kapitałowych płatnych do ostatniego dnia kwartału kalendarzowego począwszy od 30.09.2016 r. do 31.12.2021 r. (36 rat po 62.500 zł i 2 ostatnie raty płatne po 125.000 zł). Zaciągnięty w BGK kredyt długoterminowy został przekazany na rachunek budżetu gminy w dniu 27 czerwca 2016 r., w którym saldo początkowe strony Ma konta 133, oznaczające wykorzystanie kredytu w rachunku bieżącym, wynosiło 1.942.510,77 zł. Kredyt ten został więc w przeważającym stopniu spożytkowany na spłatę zobowiązań gminy z tytułu wcześniej zaciągniętego kredytu krótkoterminowego.

W dniu 27 lipca 2016 r. Gmina Jaświły zawarła z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku umowę pożyczki nr 024/12/B-LZ/PZ-035/P na dofinansowanie w wysokości 296.376 zł przedsięwzięcia pn. „Zakup średniego samochodu pożarniczego GBA 2,5/27 4x4” spłacanej w 23 ratach kwartalnych po 12.500 zł. Ostatnia, 24 rata ma być spłacona w wysokości 8.876 zł do dnia 31.12.2018 r. W umowie określono, że zapłata należnych odsetek naliczanych za okresy kwartalne następuje do 15 dnia każdego miesiąca następującego po okresie za który naliczono odsetki, zgodnie z notą księgową przysланą Pożyczkobiorcy drogą elektroniczną.

W dniu 3 września 2016 r. Bank Spółdzielczy w Mońkach udzielił Gminie Jaświły kredyt krótkoterminowy w rachunku bieżącym budżetu w maksymalnej kwocie 500.000 zł na podstawie umowy nr 2600127-1-2016. Kredyt został udzielony do dnia 24 grudnia 2016 r. z przeznaczeniem na pokrycie w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu.

Umowa o kredyt w rachunku bieżącym została poprzedzona wnioskiem Gminy Jaświły z dnia 28 sierpnia 2016 r. o udzielenie kredytu w kwocie 500.000 zł na okres od 3 września 2016 r. do 24 grudnia 2016 r. na pokrycie przejściowego deficytu budżetowego. Z tytułu udzielonego kredytu w rachunku bieżącym BS pobrał prowizję w wysokości 1.500 zł, a

wydatki związane z obsługą długu w postaci odsetek od wykorzystanego kredytu wyniosły 1.080,92 zł. Odsetki od kredytu w rachunku bieżącym nie wystąpiły za grudzień 2016 r. z uwagi na zerowe wykorzystanie tego kredytu. Biorąc pod uwagę okres obowiązywania omawianej umowy kredytowej (113 dni) i określone w umowie oprocentowanie obowiązujące w dniu podpisania umowy w wysokości 6,5 % w skali roku oraz zapłaconą kwotę odsetek, stwierdzono, że średnie wykorzystanie kredytu wyniosło 53.724 zł, co stanowi 10,74 % maksymalnej kwoty kredytu wynikającej z zawartej umowy.

W dniu 12 listopada 2016 r. Gmina Jaświły zawarła z Bankiem Spółdzielczym w Mońkach umowę nr 2600127-33-2016 na kredyt długoterminowy w kwocie 470.260 zł z przeznaczeniem na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek. Umowa została zawarta na okres do 31 grudnia 2020 r. W umowie ustalono, że spłaty kredytu zostaną dokonane w 32 ratach kapitałowych płatnych do ostatniego dnia kwartału kalendarzowego począwszy od 31.03.2013 r. do 31.12.2021 r. (31 rat po 14.696 zł i ostatnia rata 14.684 zł).

3.1.4. Długoterminowe kredyty i pożyczki były zaciągane z uwzględnieniem ograniczeń określonych w art. 92 ust.1 ustawy o finansach publicznych. Zawarcie umów na udzielenie kredytów długoterminowych każdorazowo było poprzedzane postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego w formie przetargu nieograniczonego. W wyniku czynności kontrolnych nie stwierdzono przypadków zaciągnięcia kredytów i pożyczek z naruszeniem upoważnień wynikających z uchwał budżetowych.

Stwierdzono, że wartość zamówienia publicznego na kredyt krótkoterminowy w rachunku bieżącym budżetu udzielonego na okres od 5 stycznia 2016 r. do 30 czerwca 2016 r. przekroczyła równowartość kwoty 14.000 euro. Od postawionego do dyspozycji pożyczkodawcy kredytu w wysokości 2.500.000 zł zostały poniesione na rzecz banku wydatki w wysokości 70.280,22 zł. Mimo, iż na etapie zawierania umowy można było oszacować koszty jego zaciągnięcia, w danym przypadku kredyt został zaciągnięty z pominięciem przepisów prawa zamówień publicznych. Z wyjaśnienia w tej sprawie złożonego w dniu 26 czerwca 2013 r. i stanowiącego załącznik nr

Ustawa o finansach publicznych określa (art. 90), że na finansowanie wydatków na inwestycje i zakupy inwestycyjne ujęte w ramach przedsięwzięć uwzględnionych w załączniku do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, mogą zaciągać pożyczki w państwowych funduszach celowych, o ile ustawa tworząca fundusz tak stanowi. W związku z tym Gmina Jaświły przy zaciąganiu pożyczek w Wojewódzkim Funduszu

Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nie musiała stosować przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych.

3.2. Papiery wartościowe

W latach 2010-2016 Gmina Jaświły nie posiadała zobowiązań z tytułu wyemitowania papierów wartościowych.

3.3. Poręczenia i gwarancje

W latach 2010-2016 Gmina Jaświły nie udzielała gwarancji i poręczeń

4. Zobowiązania wymagalne

W kontrolowanej jednostce na koniec poszczególnych kwartałów w latach 2010-2016, za które były sporządzane sprawozdania finansowe Rb-Z nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. Z ustaleń kontroli wynika, że dane w tym zakresie przedstawione w poszczególnych sprawozdaniach kwartalnych są zgodne ze stanem rzeczywistym.

5. Rzetelność danych prezentowanych w zakresie zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego

5.1. Według stanu na koniec I kwartału 2016 r. wykorzystanie kredytu krótkoterminowego w rachunku bieżącym budżetu wynosiło 2.371.311,81 zł i w takiej kwocie w kwartalnym sprawozdaniu Rb-NDS należało uwzględnić analizowany kredyt w przychodach z tytułu kredytów i pożyczek. W rzeczywistości w przychodach za I kwartał 2016 r. wykazano przychody z tytułu kredytów i pożyczek w wysokości 6.406.481,20 zł, co oznacza, że w sprawozdaniu zamiast rzeczywistych przychodów z tytułu kredytu w rachunku bieżącym przyjęto maksymalną kwotę możliwą do wykorzystania w wysokości 500.000 zł. Przychody rzeczywiste według stanu na koniec III kwartału powinny wynosić 5.777.793,01 zł (kredyt w rachunku -368.180,80 zł, kredyt długoterminowy – 2.500.000 zł i pożyczka na wyprzedzające finansowanie – 3.406.481,20 zł). Niewłaściwe zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek wykazano również w sprawozdaniu Rb-Z za I kwartał 2016 r., w którym wykazano z tego tytułu zadłużenie ogółem w kwocie 6.878.081,20 zł, zamiast 6.747.393,01 zł, w tym kredyty i pożyczki krótkoterminowe w kwocie 5.906.481,20 zł, zamiast 5.777.793,01 zł.

Podobny problem jak w sprawozdaniach Rb-NDS i Rb-Z za I kwartał 2016 r. wystąpił również przy wykazywaniu danych związanych z kredytem w rachunku budżetu w sprawozdaniach Rb-NDS i Rb-Z za III kwartał 2016 r. Według stanu na koniec III kwartału

2016 r. wykorzystanie kredytu krótkoterminowego w rachunku bieżącym budżetu wynosiło 368.180,80 zł (maksymalna kwota kredytu w rachunku 500.000 zł) i w takiej kwocie w kwartalnym sprawozdaniu Rb-NDS analizowany kredyt został uwzględniony w przychodach z tytułu kredytów i pożyczek.. Właściwe zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek wykazano również w sprawozdaniu Rb-Z za III kwartał 2016 r., w którym zamieszczono z tego tytułu zadłużenie ogółem w kwocie 3.602.650,80 zł, w tym kredyty i pożyczki krótkoterminowe w kwocie 368.180,80 zł.

Kserokopie rocznych sprawozdań Rb-NDS i Rb-Z za lata 2010-2016 stanowią załącznik nr 10/1 do protokołu kontroli.

6. Przestrzeganie wskaźników zadłużenia obowiązujących w latach 2011-2013

Przestrzeganie wskaźników zadłużenia w Gminie Jaświły ilustrują dane zamieszczone w teście nr 6 wchodzącym w skład załącznika nr 8/1 do protokołu kontroli.

Z ustaleń kontroli wynika, że w latach 2011-2016 Gmina Jaświły zachowała wskaźniki zadłużenia określone w art. 169 ust. 3 i art. 170 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że w wskaźniki zadłużenia w latach 2011-2016 zostały ustalone na podstawie rzetelnych danych wynikających z ewidencji księgowej i z zawartych umów w sprawie zaciągnięcia kredytów i pożyczek.

7. Przestrzeganie wskaźnika zadłużenia obowiązującego w 2014 r. i w latach następnych

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że prognoza długu stanowiąca element wieloletniej prognozy finansowej została uchwalona na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania (art. 227 ust.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Dochody bieżące, podobnie jak dochody ogółem, w wieloletniej prognozie finansowej na 2016 i 2013 r. w zakresie lat 2014 - 2015 rok nie stwarzają wątpliwości, że zaplanowane je bez zachowania wymogu realistyczności.

Wydatki bieżące w wieloletniej prognozie finansowej na 2016 i 2013 r. w zakresie lat 2014 – 2015 również zostały zaplanowane z zachowaniem wymogu realistyczności. objaśnienia do wieloletniej prognozy finansowej na 2016 i 2013 r. w wystarczającym stopniu wyjaśniają poziom prognozowanych dochodów i wydatków bieżących w zakresie lat 2014-2015.

W wieloletniej prognozie finansowej na 2016 i 2013 r. dane dotyczące rozchodów z tytułu spłat kredytów, pożyczek, w zakresie lat 2014-2015 wynikają z zawartych umów i planowanych do zaciągnięcia kredytów i pożyczek.

Czynności kontrolne nie wykazały okoliczności pozwalających na kwestionowanie w wieloletniej prognozie finansowej na 2016 i 2013 r. danych dotyczące prognozowanych dochodów ze sprzedaży majątku oraz rzetelności danych dotyczących rozchodów i wydatków bieżących w zakresie lat 2014-2015.

Prognozowane w wieloletniej prognozie finansowej obowiązującej w latach 2011-2016 na lata 2013-2015 pozwalają na uznanie prognozy za wiarygodne źródło danych dotyczących przyszłych decyzji i ustaleń finansowych.

8. Przestrzeganie reguły wyrażonej w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych

W latach 2011-2013 Gmina Jaswiły zachowała na etapie uchwalania i wykonania budżetu relację, o której mowa w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Kontrola problemowa przeprowadzona w Gminnym Zespole Oświaty wykazała, że wydatki związane z remontem autobusu zostały zaplanowane na 2016 r. jako wydatki majątkowe. Wykonanie tych wydatków wyniosło w 2016 r. 104.427 zł nie rzutowało na zachowanie relacji określonych w art. 242 uofp. Dla zachowania tych relacji nie konieczne było uwzględnienie w formule wskazanej w art. 242 ustawy - wolnych środków, w rozumieniu art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.

Na koniec lat objętych kontrolą w gminie Jaswiły wystąpiły wolne środki w rozumieniu art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych – na koniec 2011 r. – 629.048 zł i na koniec 2016 r. – 9.074 zł. Środki te pozostałe na dzień 31 grudnia danego roku nie przekraczały 25% planowanych do zaciągnięcia w danym roku zobowiązań z tytułu pożyczek kredytów.

Sposób wykonania budżetu uzasadniał korektę zaciągnięcia kredytów i pożyczek w zaplanowanej w budżecie wysokości, głównie z uwagi na zmiany w terminach płatności za zrealizowane zadania inwestycyjne.

9. Ewidencja księgową kredytów, pożyczek, papierów wartościowych, poręczeń i gwarancji

Gmina Jaświły w okresie objętym kontrolą zadłużenia nie emitowała papierów wartościowych i nie posiadała zadłużenia z tego tytułu, a także nie udzielała gwarancji i poręczeń. W związku z tym nie wystąpiły operacje związane z emisją i wykupem papierów wartościowych oraz z udzieleniem gwarancji i poręczeń.

9.1. Prawdliwość ewidencjonowania operacji związanych z zaciągnięciem kredytów bankowych

W ramach czynności kontrolnych sprawdzono ewidencję kredytu zaciągniętego w 2010 r. w kwocie 1.250.000 zł oraz zaciągniętych w 2016 r. kredytów w wysokości 2.500.000 zł i 470.260 zł. Ustalono, że uruchomienie tych kredytów każdorazowo następowało w formie przelewu środków z rachunku kredytowego na podstawowy rachunek budżetu w wysokości ustalonej w umowie i było ujmowane w księgach rachunkowych budżetu zapisem Wn 133 „Rachunek budżetu”, Ma 134 „Kredyty bankowe”.

Poza tymi kredytami Gmina Jaświły korzystała w I półroczu 2016 r. z kredytu w rachunku bieżącym budżetu do kwoty 2.500.000 zł. Z kredytu w rachunku bieżącym przekazywane były środki na rachunek w BGK na który były przekazywane środki na finansowanie udziału gminy w realizacji projektu współfinansowanego ze środków PROW w latach 2007-2013 pn. „Budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Mocieszce i Rutkowskie Duże oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświłach”. Rachunek w BGK w kontrolowanej jednostce był błędnie traktowany jako rachunek bieżący urzędu jako jednostki budżetowej. Przekazanie środków z rachunku budżetu na rachunek w BGK było ujmowane zapisem Wn 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”, Ma 133.

9.2. Prawdliwość ewidencjonowania operacji związanych z zaciągnięciem pożyczek

W ramach czynności kontrolnych sprawdzono ewidencję pożyczki zaciągniętej w 2011 r. w kwocie 196.540 zł oraz pożyczki zaciągniętej w 2016 r. w wysokości 296.376 zł. Ustalono, że uruchomienie tych pożyczek każdorazowo następowało w formie przelewu środków na podstawowy rachunek budżetu w wysokości ustalonej w umowie i było ujmowane w księgach rachunkowych budżetu zapisem Wn 133 „Rachunek budżetu”, Ma 260 „Zobowiązania finansowe”.

Poza pożyczkami zaciągniętymi w 2011 i 2016 r. w WFOŚiGW Gmina Jaświły zaciągnęła w styczniu 2016 r. pożyczkę na wyprzedzające finansowanie projektu współfinansowanego ze

środków PROW w wysokości 3.406.481,20 zł. Uruchomienie pożyczki nastąpiło w formie przekazania środków na rachunek pożyczki w BGK, który w kontrolowanej jednostce był traktowany błędnie jako rachunek urzędu prowadzony do konta 130 „Rachunek bieżący jednostki”. Uruchomienie pożyczki na wyprzedzające finansowanie zostało ujęte w ewidencji urzędu gminy zapisem Wn 130, Ma 260 „Zobowiązania finansowe”. W ewidencji budżetu pożyczka została ujęta dopiero pod datą 29 maja 2016 r. na podstawie dowodu PK zapisem Wn 902 „Wydatki budżetu”, Ma 260.

Bardziej racjonalnym rozwiązaniem byłoby umiejscowienie rachunku pożyczki w BGK w ewidencji budżetu. Uruchomienie omawianej pożyczki nie powinno być ujmowane w ewidencji urzędu jako jednostki budżetowej, chociażby z uwagi na fakt, że w wykazie kont Urzędu nie występuje konto 260, tylko w ewidencji budżetu, gdzie powinno być ujęte zapisem Wn 133, Ma 260.

9.3. Prawdliwość ewidencjonowania operacji związanych ze spłatą kredytów bankowych

Operacje związane ze spłatą kredytów w okresie objętym kontrolą zadłużenia nie występowały w Gminie Jaświły w 2010 r. Kredyt długoterminowy zaciągnięty w 2010 r. w kwocie 1.250.000 zł był spłacany od 2011 r. W 2016 r. spłacone zostały dwie raty kwartalne kredytu zaciągniętego w czerwcu 2016 r. w wysokości 2.500.000 zł. Raty kredytów każdorazowo były spłacane z podstawowego rachunku budżetu i ujmowane w ewidencji budżetu zapisami Wn 134, Ma 133.

Spłata wykorzystanego kredytu krótkoterminowego w rachunku bankowym zaciągniętego w styczniu 2016 r. do wysokości 2.500.000 zł nastąpiła w czerwcu 2016 r. w wyniku wpływu na rachunek budżetu kredytu długoterminowego w kwocie 2.500.000 zł. Po tej operacji nie zachodziła potrzeba korzystania z kredytu w rachunku bieżącym budżetu. Natomiast kredyt w rachunku bieżącym możliwy do wykorzystania w okresie od 3 września 2016 r. do 24 grudnia 2016 r. przestał być wykorzystywany już w listopadzie 2016 r. W miesiącu tym na rachunek budżetu wpłynął kredyt długoterminowy w kwocie 470.260 zł i od daty wpływu środków na rachunek budżetu kredyt w rachunku nie był wykorzystywany.

9.4. Prawdliwość ewidencjonowania operacji związanych ze spłatą pożyczek

W 2010 r. w Gminie Jaświły nie występowało zadłużenie budżetu gminy z tytułu zaciągniętych pożyczek. Operacje związane ze spłatą pożyczek miały miejsce w 2016 r., w

którym spłacano kwartalne raty pożyczki zaciągniętej w 2011 r. w wysokości 196.540 zł. Spłaty rat pożyczki były dokonywane z rachunku budżetu i były księgowane w budżecie zapisami Wn 260, Ma 133.

W maju 2016 r. została również spłacona pożyczka w kwocie 3.406.481,20 zł uruchomiona w styczniu 2016 r. na wyprzedzające finansowanie projektu współfinansowanego ze środków PROW. Spłata tej pożyczki nastąpiła po wpływie na rachunek pożyczki prowadzony w BGK płatności wynikającej z umowy o udzielenie pomocy. W związku z tym, że rachunek pożyczki był błędnie traktowany w kontrolowanej jednostce jako rachunek urzędu prowadzony do konta 130, operacje związane z wpływem płatności i zarachowaniem części płatności zostały ujęte w ewidencji urzędu jako jednostki budżetowej w następujący sposób:

- wpływ na rachunek pożyczki w dniu 16 kwietnia 2016 r. płatności od ARiMR – Wn 130, Ma 720 - 3.445.519,00 zł;
- zarachowanie części otrzymanej płatności, pod datą jej wpływu, na spłatę pożyczki zaciągniętej na wyprzedzające finansowanie – Wn 260, Ma 130 – 3.406.481,20 zł.

W ewidencji budżetu spłata pożyczki na wyprzedzające finansowanie została ujęta na podstawie PK pod datą 29 maja 2016 r. zapisem Wn 260, Ma 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” – 3.406.481,20 zł.

W przypadku właściwej ewidencji operacji związanych z otrzymaniem płatności i spłatą pożyczki na wyprzedzające finansowanie projektu prawidłowe księgowania przedstawiałyby się następująco:

- wpływ płatności na rachunek pożyczki – Wn 133, Ma 901 „Dochody budżetu”;
- zarachowanie części uzyskanej płatności na spłatę pożyczki – Wn 260, Ma 133.

9.5. Prawidłowość ewidencjonowania należnych i zapłaconych odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek

9.5.1. Odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek stanowią wydatki objęte planem finansowym urzędu gminy jako jednostki budżetowej. Zapłacone odsetki stanowią koszty finansowe podlegające księgowaniu na koncie 751 „Koszty finansowe”. Z ustaleń kontroli wynika, że odsetki od kredytów długoterminowych zgodnie z zawartymi umowami były płacone do końca poszczególnych kwartałów, a odsetki od krótkoterminowego kredytu w rachunku bieżącym były pobierane przez bank w ostatnim dniu kwartału. Zapłata odsetek

następowała bezpośrednio z rachunku budżetu, ponieważ w urzędzie jako jednostce budżetowej nie występuje rachunek bankowy do konta 130. Zapłata odsetek jest ujmowana w ewidencji budżetu zapisem Wn 902 „Wydatki budżetowe” (bez podziałek klasyfikacji budżetowej), Ma133. Na podstawie wyciągu bankowego do rachunku budżetu są dokonywane księgowania równoległe w ewidencji urzędu jako jednostki budżetowej. Zapłata odsetek w urzędzie nie jest księgowana zapisem Wn 751, Ma 130 (paragraf wydatków 8110), lecz zapisem Wn 409, Ma 130 (paragraf wydatków 8110). Poza odsetkami od kredytów i pożyczek w paragrafie 8110 były ujmowane prowizje banku od udzielonych kredytów i pożyczek, które również były odnoszone w ciężar kosztów ewidencjonowanych na koncie 409. Prawidłowo prowizje należało ujmować w paragrafie 4300 i ujmować na koncie 402 „Usługi obce”.

W 2016 r. na koncie 409, zamiast na koncie 751, zostały ujęte odsetki od kredytów krótkoterminowych zaciągniętych w rachunku bieżącym budżetu w łącznej kwocie 68.861,14 zł oraz odsetki od kredytów długoterminowych w łącznej kwocie 110.123,80 zł.

9.5.2. Zgodnie z umowami zawartymi z WFOŚiGW płatności odsetek od pożyczek naliczanych na koniec poszczególnych kwartałów są dokonywane w terminie do 15 dnia każdego miesiąca następującego po okresie za który naliczono odsetki. Kierując się opisem konta 134 w załączniku nr 2 do „rozporządzenia” i wskazówkami zawartymi w tematyce kontroli, otrzymane noty odsetkowe za poszczególne kwartały należałoby ujmować w ewidencji budżetu zapisem Wn 909 „Rozliczenia międzyokresowe”, Ma 260 „Zobowiązania finansowe”, a pod datą zapłaty tych odsetek powinno nastąpić księgowanie zapisem Wn 260, Ma 909.

W kontrolowanej jednostce odsetki od pożyczek należne za dany okres rozliczeniowy nie są ujmowane w ewidencji budżetu. Przypis tych odsetek następuje w księgach rachunkowych urzędu zapisem Wn 409, Ma 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”. Na koniec 2011 r. zaksięgowano tym zapisem odsetki w wysokości 2.207,71 zł, należne za IV kwartał. W 2016 r. w przedstawiony sposób zaksięgowano odsetki naliczone na koniec poszczególnych kwartałów w wysokości: I kw. – 2.477,77 zł, II kw. – 2.344,56 zł, III kw. – 2.264,90 zł i IV kw. 5.141,95 zł. Podobnie jak odsetki od kredytów, odsetki od pożyczek nie były ujmowane na koncie 751 „Koszty finansowe”. Wydatki z tytułu odsetek od pożyczek zaciągniętych w WFOŚiGW wyniosły w 2016 r. 9.294,94 zł (koszty na koncie 409 – 12.229,18 zł) i zostały ujęte w ewidencji budżetu zapisami Wn 902 „Wydatki budżetu”, Ma 133 oraz w ewidencji urzędu – zapisem Wn 201, Ma 130.

Poza odsetkami od pożyczek zaciągniętych w WFOŚiGW Gmina Jaświły zapłaciła odsetki w kwocie 10.247,84 zł od pożyczki w wysokości 3.406.481,20 zł zaciągniętej w BGK na wyprzedzające finansowanie projektu współfinansowanego ze środków PROW. Do wydatków klasyfikowanych w paragrafie 8110, poza odsetkami od pożyczki, została zaliczona prowizja od pożyczki udzielonej na wyprzedzające finansowanie w wysokości 3.445,52 zł. Zapłacone odsetki od pożyczki na wyprzedzające finansowanie oraz prowizja również zostały ujęte w ewidencji urzędu zapisem Wn 409, Ma 130. Prawidłowo zapłatę odsetek należało zaksięgować zapisem Wn 751, Ma 130, a zapłatę prowizji – Wn 402, Ma 130 (paragraf 4300).

9.5.3. Nieprawidłowości w ewidencji odsetek od kredytów i pożyczek miały wpływ na prezentację danych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym Urzędu oraz w bilansie z wykonania budżetu gminy.

W bilansie urzędu za 2011 r. zostały zawyżone zobowiązania z tytułu usług o 2.207,71 zł i zaniżony o tę kwotę wynik. Błędy w księgowaniach kosztów z tytułu odsetek i pożyczek miały też wpływ na prezentację danych w rachunku zysków i strat.

W bilansie Urzędu za 2016 r. zostały zawyżone zobowiązania z tytułu usług o 5.141,95 zł i zaniżony o tę kwotę wynik. Błędy w księgowaniach kosztów z tytułu odsetek i pożyczek miały również wpływ na prezentację danych w rachunku zysków i strat.

10. Nadzór nad samodzielnymi publicznymi zakładami opieki zdrowotnej i spółkami prawa handlowego

Gmina Jaświły nie sprawowała w okresie objętym kontrolą zadłużenia nadzoru nad samodzielnymi publicznymi zakładami opieki zdrowotnej, ani nad spółkami prawa handlowego.

11. Audyt i kontrola zarządcza

W kontrolowanej jednostce zagadnieniami związanymi z planowaniem budżetu, a tym samym także zagadnieniami związanymi z zadłużeniem Gminy Jaświły zajmuje się skarbnik gminy.

Załączniki:

- 1/1. Kserokopia zarządzenia nr 48/12 Wójta Gminy Jaświły z dnia 11 grudnia 2016 r. w sprawie dokumentacji sporządzanej przez jednostki organizacyjne w zakresie wzajemnych wyłączeń należności i zobowiązań, przychodów i kosztów oraz funduszu.
- 2/1. Kserokopia umowy zawartej z firmą PRI „BUDOKAN” Łosiewicz i wspólnicy Sp. jawna z Grajewa na wykonanie zadania pn. „Budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Mocieszce i Rutkowskie Duże” wraz z aneksami do tej umowy.
- 3/1. Kserokopia umowy zawartej z firmą PPU DALBA Sp. z o.o z Białegostoku umowę na wykonanie zadania pn. „Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświłach”.
- 4/1. Kserokopia umowy z dnia 28 grudnia 2010 r. zawartej z Wodociągami Podlaskimi Sp. z o.o. w Zaściankach, protokołów przekazania z dnia 8 grudnia 2011 r. efektów inwestycyjnych w postaci rozbudowanej oczyszczalni ścieków w Jaświłach i sieci kanalizacyjnej oraz aneksu do umowy podpisanego 1 października 2016 r.
- 5/1. Kserokopia wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej z dnia 11 października 2016 r. skierowana do dyrektora Izby Skarbowej w Bydgoszczy i interpretacji indywidualnej wydanej 15 stycznia 2016 r. wydanej w sprawie możliwości odliczenia podatku VAT naliczonego w fakturach wykonawców w związku z realizacją zadania inwestycyjnego pn. „Budowa sieci kanalizacyjnej we wsiach Bobrówka, Mocieszce i Rutkowskie Duże oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Jaświłach.
- 6/1. Kserokopia deklaracji VAT-7 za styczeń 2013 r. oraz rozliczenia naliczonego VAT związanego z budową kanalizacji i rozbudowa oczyszczalni ścieków.
- 7/1. Wyjaśnienie Skarbnika złożone w związku z nieujęciem w ewidencji księgowej Urzędu części naliczonego podatku VAT.
- 8/1. Tabele i testy do kontroli zadłużenia Gminy Jaświły.
- 9/1. Wyjaśnienie w sprawie udzielenia zamówienia publicznego na kredyt krótkoterminowy w rachunku bieżącym z pominięciem przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych.
- 10/1. Kserokopia rocznych sprawozdań Rb-NDS i Rb-Z za lata 2010-2016.
- 1/2. Kopia uchwały nr 4/7/99 Zarządu Gminy Jaświły z dnia 3 marca 1999 r. w sprawie ustalenia stawki za ogrzewanie lokali.
- 2/2. Wyjaśnienie Wójta w sprawie wypłaty kierownikowi USC wynagrodzenia za udzielanie ślubów.
- 3/2. Kserokopia sprawozdań z osiągnięcia średnich wynagrodzeń nauczycieli.
- 4/2 Wyjaśnienie Wójta.

5/2 Wyjaśnienie Wójta w sprawie procedur stosowanych przy wyborze wykonawców zamówień publicznych do 14.000 euro w 2016 r.

6/2 Kopia przykładowej faktury 68/2016 z dnia 17.12.2016 r. za „zwalczanie śliskości i odśnieżanie dróg gminnych” na kwotę w łącznej wysokości 10.951,20 zł oraz wykazy pracy sprzętu przy odśnieżaniu i posypywaniu dróg gminnych Jaświły.

7/2. Kopie zawiadomień o zajęciu prawa majątkowego stanowiącego wierzytelność pieniężną u dłużnika przesyłanych przez komornika skarbowego do Urzędu Gminy Jaświły z lat 2010-2016.

8/2. Wyjaśnienie Wójta.

9/2. Wyjaśnienie Skarbnika w sprawie wypłacania wynagrodzenia firmie Roboty Ziemne i Drogowe Żak Maria z Romejek k. Jaświł z kasy.

10/2 Kopie raportów kasowych dokumentujących wypłatę gotówki z kasy oraz faktur wystawionych przez Roboty Ziemne i Drogowe Żak Maria z Romejek k. Jaświł za lata 2010-2016 i 2013 (do 17.06.2013 r.) oraz ich zestawienia.

11/2. Wyjaśnienie Ministra Finansów w sprawie poboru opłaty skarbowej.

1/3. Zakresy czynności pracowników podatków.

2/3. Wyjaśnienia archiwisty Haliny Andreleczyk

3/3. Wyjaśnienia Wójta Jana Joki

4/3. Wyjaśnienia, kserokopia dowodów wpłat dotyczące opłaty targowej.

Na tym protokół zakończono i po przeczytaniu podpisano bez zastrzeżeń. Ustalenia zawarte w protokole zostały omówione z kierownikiem kontrolowanej jednostki Wójtem Gminy Jaświły J. Joką, przy współudziale Skarbnika Gminy Jaświły Krystyny Chmielewskiej. Kierownika kontrolowanej jednostki powiadomiono o prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyn tej odmowy, zgodnie z ust. 9 pkt. 9 załącznika Nr 2 do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania (Dz. U. Nr 167 poz. 1747).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden pozostawiono w kontrolowanej jednostce.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli.

Jaświły, dnia 27czerwca 2013 r.

.....
st. insp. RIO –Jan Charytoniuk

.....
Wójt Gminy Jaświły – Jan Joka

.....
st. insp. RIO- Katarzyna Mackiewicz

.....
Skarbnik Gminy Jaświły
Krystyna Chmielewska

.....
st. insp. RIO – Jarosław Rudnik